

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DØDEN

JÖRN ULRICH

**En dansk Flyvers
Beretning om
Krigen i Finland**

HAR

VINGER

DØDEN HAR VINGER

Jörn Ulrich.

JÖRN ULRICH

DØDEN HAR VINGER

EN DANSK FLYVERS BERETNING
OM KRIGEN I FINLAND

DET SCHØNBERGSKE FORLAG

**Omslagstegning af
Paul Erlinger**

**Copyright 1941
by
Det SCHØNBERGSKE Forlag**

**PRINTED IN DENMARK
MCMXLI
KROENS BOGTRYKKERI**

Tilgnet Mindet om

Knut Kalmborg

**Dette er Beretningen om en ung dansk Mands Kamp
for den Sag, der var ham hellig, Nordens Frihed og
Fred. Den er genfortalt saa vidt muligt med hans
egne Ord.**

Einar Boesgaard.

I.

Hvert Skridt jeg gaar, er mig en Nydelse. Jeg er saa taknemmelig, at jeg ikke kan sige det, men det er vel heller ikke saa underligt. For mindre end et Aar siden var der ingen som helst Udsigt til, at jeg skulde komme til at gaa rask og sund omkring igen og være glad for Livet. Jeg kan passe mit Arbejde, og det er et dejligt Arbejde at sejle, selvom jeg holder mest af at flyve. Jeg er vendt tilbage til Livet. Nogle siger ved et Mirakel. Det kan man godt kalde det. Der har været Øjeblikke i mit Liv, hvor jeg selv ikke kunde vente anden Redning end Miraklet. Men jeg holder ikke af store Ord, og forresten er der vel i os alle et Lukaf, der er saa privat, at der aldrig naar nogen derind for at se, hvad der er det aller inderste af os.

Dér vilde jeg have beholdt alle mine Tanker om Krigens i Finland, men der er mange, der har bedt mig fortælle om denne Krig, om min Deltagelse i den. Og nu har jeg givet efter. Det er mod min Vilje, i det mindste mod min Tilbøjelighed, men jeg kan godt forstaa, at der er Mennesker, der gerne vil vide, hvordan saadan noget gaar til. Hvordan det ser ud paa Indersiden saa at sige.

Og naar jeg tænker tilbage det halve Aars Tid, der er gaaet, siden jeg humpede om paa Krykker i Helsingfors, ganske vist efterhaanden som en helt Krykke-Virtuos, saa er Glæden i mig saa stor, at den nok kan løсне Tungebaandet. Og naar det skal være, maa jeg vel hellere begynde med Begyndelsen, som var den, at jeg blev Flyver.

Efter at have faaet fuldt Certificat som Landflyver var jeg i to Aar paa Marinens Flyvestation paa Avnø, den yndige Halvø mellem Næstved og Vordingborg.

Et Slaraffenliv for den, der gerne vil flyve, en Herre-Tilværelse, som vi var ni gode Kammerater om at dele, ni Mænd, der efterhaanden var een stor Familie, og som delte hinandens Sorger og Glæder. Det vilde være Synd at sige andet, end at Glæderne var de fleste. Smaa Glæder, nogle af dem, men af den Slags, der pynter paa Tilværelsen. Det friske Arbejde, undertiden lidt Spænding, for det følger jo endnu med Flyvningen nu og da. Men ogsaa et lyst og lystigt Liv. Det smukke Landskab, Badestrand paa tre Sider, en dejlig Tennisbane, et hyggeligt fælles Hjem, hvor vi kunde samles om Aftenen med Ild i den aabne Kamin, med levende Lys paa Bordet og med en endeløs Række af Historier. Først og sidst Kammeratskab paa den dejlige Basis, som fælles Kærlighed til og Interesse for det samme Arbejde giver. Det hele kunde ikke være bedre.

Og dog, det kunde det naturligvis, for Krigens Skygge faldt selvfølgelig ogsaa over vort lille Samfund. Ikke at Krigen i sig selv stod for os som noget, vi personligt skulde frygte.

Naar man har valgt at sætte sit Liv ind i Forsvaret, saa ser man anderledes paa den Side af Tingene. Men vi kunde ikke godt være uvidende om, at meget kunde være bedre, hvad Nordens Forsvar angik. Og jo nærmere Krigen kom, des mere uundgaaeligt endte vore Samtaler med at kredse om det samme Emne.

Nordens Forsvar. Der var næsten altid Enighed om, at det var dér, Tampen brændte. At man skulde betragte Norden som eet.

Vi var to, for hvem den Tanke mere og mere blev afgørende, Knut Kalmborg og jeg. Da Krigen kom, var der slet ikke Tid til at tale om andet.

Vi sad hver Aften alle ni omkring Radioen og hørte Telegrammerne. Det var den underlige, tryk-kende Luft før det store Uvejr, den besynderlige uvirkelige Krigstilstand, som var fulgt efter det polske Felttog, der beskæftigede Radioen, hele Verden — og os. Da det begyndte at ulme langs den finske Grænse modnedes Beslutningen hos Kalmborg og mig, om at det ikke skulde blive ved Ord, hvis det kom til Krig mellem et nordisk Land og Omverdenen.

Den 30. November kom Krigserklæringen. Vi sad som sædvanlig omkring Radioen i den hyggelige fælles Dagligstue. Kalmborg og jeg saa paa hinanden — og trak os tilbage til hans Lukaf. Der behøvede vi ikke at sige mange Ord. Vi vilde afsted. Ubetinget.

Vi var Ungkarle begge to, jeg havde endda ingen Forældre at tænke paa, ingen andre Pligter. Det var en Selvfølge for os, at der nu kun var een Pligt, hvordan vi saa skulde finde ud af at opfylde den.

Til at begynde med prøvede vi den pæne Vej. Vi

ansøgte om at maatte træde uden for Nummer. Vi ansøgte om Afsked.

Men det hjalp os altsammen ingenting. Ministeriet, som skulde bevilge os Muligheden for at rejse, var bundet af Hensyn, der sikkert er lettere at faa Øje paa fra oven end fra nedent, hvor vi stod som to smaa Løjtnanter, der bare brændte efter at faa Lov at sætte vore Kræfter og det, vi havde lært, ind for en Sag, som vi mente var rigtig.

Gang paa Gang kom vi nedslaaede hjem og af-lagde Rapport for hinanden. Der var ikke noget at gøre. Medmindre vi vilde tage Sagen i vor egen Haand.

Det var virkelig slet ikke saa let at træffe den Afgørelse. Vi kunde ikke spørge nogen til Raads. Vi maatte følge Kaldet fra den nødstedte Broder — og vi kunde kun gøre det ved at forbyrde os mod det, som under alle andre Forhold vilde være det dyreste for os, Pligten mod vor Gerning.

Vi maatte tage Sagen i vor egen Haand. Og vi lagde en Slagplan, som vi siden nøje fulgte. Vi overtog Vagten i Julen, pakkede vore Sager og sendte dem til vore paarørende — og rejste efter endt Julevagt paa Nytaarsorlov med den sikre Beslutning, at den skulde fortsættes af Tjenesten i Finland.

Ingen paa Avnø anede, hvad vi havde for. Med Skræk havde vi hørt i Radioen, at to danske Flyvere Erhardt Frijs og Fritz Rasmussen var stukket af. Vi forudsaa, at det kunde betyde en Umuliggørelse af vor egen Plan. De var rejst allerede i Julen fra deres Arbejde paa Værløse Flyveplads. Skulde vi nu komme for sent?

Nytaarsmorgen vilde vi mødes i København. Jeg rejste til Aarhus for at hilse paa mine fire Søstre. De kunde først ikke rigtigt forstaa, hvad det betød, at jeg havde sendt alle mine Ejendele til dem. Kun min ældste Søster gættede det.

— Kan I ikke begribe, han skal til Finland?

Og saa tilføjede hun noget, der glædede mig:

— Jeg synes blot, at det er 28 Dage for sent, min Ven.

Det var den Tid, Krigen havde varet.

Nytaarsnat stod jeg med mine Søstre paa Peronen i Aarhus og tømte en Flaske Champagne paa fælles Velgaaende. Toget gik to Minutter over Midnat.

Jo, det *var* en sær Fornemmelse. Jeg anede ikke, om jeg skulde komme tilbage. Det var ikke Tanken om at blive dræbt, der beskæftigede mig, men Tanken om, hvordan det vel kunde gaa mig, hvis jeg en Dag gerne vilde hjem og fortsætte, hvor jeg nu havde sluppet. Kampen mellem to Følelser af Pligt rasede i mig endnu.

Men Nytaarsmorgen mødtes jeg med Kalmberg i vort lille Hus i Rævegade 13 i Nyboder. Vi havde lige Tid til at pakke en Kuffert og »beskikke« Huset. Fra Østerport Station kørte vi til Malmøfærgen.

II.

Kalmberg havde løst Billetter til Torneå. Det havde været lidt af et Spørgsmaal for os, om vi nu ogsaa havde Raad til at betale Billetten den lange Vej. Men det viste sig, at Biletprisen med Sovevogn kun var 65 Kr. Det var et Lyspunkt, som vi prøvede at koncentrere vore Tanker om, mens Toget rullede den korte Vej til Malmøfærgeren. For naturligvis havde vi begge to »en Sten i Maven« ved Tanken om, hvordan det vilde gaa, naar det Øjeblik var inde, hvor vi definitivt skulde »stikke af«. Vi var i pænt blaåt Tøj, som man siger. Sorte Frakker, bløde Hatte og smaa Sko.

I Toldskuret skiltes vi ad. Kalmberg kom, i den lange Kø af Rejsende, nogle Skridt foran og gennem en anden Afspærring. Jeg stod og betragtede ham. Han havde været heldig, for den Kontrollør, han var ude for, kikkede bare et Sekund i Passet og smækkede Stempleet i. Værsgod. Saa var han ude af den første Skærsild.

For mig var det ved at gaa i Fisk.

Den Betjent, som skulde kontrollere mit Pas, fik Øje paa Ordet Søløjtnant, og saa var den gaaende.

— Jeg maa bede Dem træde indenfor i dette Værelse, sagde han.

I Værelset stod jeg overfor en Officer.

— Jeg vil gerne se Deres militære Rejsetilladelse, sagde han.

Min eneste Tanke var, om jeg kunde naa Færgen i Helsingør, for jeg var næsten sikker paa at blive stoppet.

— Tilladelsen har jeg, sagde jeg, men bare ikke hos mig. Den *er* bevilget. Jeg har aldrig troet, at man skulde tage den med til Sverige. Vi kan jo ringe til Ministeriet, hvis det ønskes

— Skal De til Sverige, spurgte Officeren.

— Det skal jeg, til Karlskrona fløj det ud af mig. Karlskrona er Flaadehavn, saa det vilde se rimeligt ud, om jeg skulde besøge Kammerater der i Nytaaret. Og jeg forbedrede Eventyret omgaaende:

— Jeg skal til Bryllup.

Det var der meget, der talte for. Mit pæne blaa Tøj, mine smaa Sko.

— Det er i Gustafskyrkan Kl. 2, sagde min Fantasi, der helt havde faaet Ordet.

Jeg har ikke Idé om, hvorvidt der findes en Gustafskirke i Karlskrona.

— Men maa jeg spørge, hvorfor det hele er saa strengt?

Officeren saa granskende paa mig. Saa sagde han:

— Der er mange, der gerne vil til Finland for Tiden, men det har De maaske ikke hørt?

— Jo, hørt det har jeg. Jeg vil gerne selv. Men der er ikke Brug for Søofficerer. Forholdene for Sej-

ladsen er lidt vanskelige for Tiden. Der er en Meter Is paa Vandet.

Om det var denne uomtvistelige Sandhed, eller forøget Travlhed, der gjorde Udslaget, ved jeg ikke. Men der var heldigvis kommet endnu to Militærpersoner ind, som skulde afhøres om deres Papirer.

Jeg benyttede mig af Lejligheden:

— Saa kan jeg maaske gaa?

— Ja, saa rejs da, og god Frokost.

Jeg kunde have omfavnet ham, men det var der ikke Tid til, og maaske havde det ogsaa set lidt paa-faldende ud.

Jeg *sprang* over Landgangen lige i Armene paa Kalmberg, der stod rystende af Skræk over den Forhaling af Tiden, jeg havde været ude for.

Jeg har aldrig med større Lettelse set en Fortøjning blive taget end Malmøfærgens den Nytaarsmorgen.

Der var propfuldt ombord, men vi masede os Vej ned og fik det sidste danske Glas Øl. Lykkelige som Børn.

Efterhaanden som vi nærmede os den svenske Kyst, vaagnede Betænelighederne paany. Havde man trods alt kontrolleret min Afrejse? Havde man ringet til Ministeriet? Var der givet Besked til det svenske Politi om at stoppe os?

Vi stillede op i Køen, der skulde fra Borde. Der var nogle Danske imellem, som tydeligt nok ogsaa var Frivillige. De havde Udrustning med til den lange Rejse i Kulden. Vi pressede os ind mellem dem, og da vi havde hørt dem sige Ordet »Frivillig« til

Statspolitiet, gjorde vi det samme. Det havde saadan en udmærket Virkning, kunde vi se. Lige foran mig masede en Mand afsted, som jeg siden saa ved flere Lejligheder. En jysk Præst. Han var i ganske almindeligt Tøj.

— »Frivillig« sagde han, ligesom de andre. Og han fik det samme Svar: »Lykke paa Rejsen!«

Om det nu var min daarlige Samvittighed eller hvad, det var, ved jeg ikke, men jeg havde en tydelig Fornemmelse af, at Tolderen og Politiet saa nøjere paa mig end paa alle andre.

Tolderen satte et Kryds paa min Kuffert og spurgte saa pludselig:

— Har De mange Cigaretter med?

Det foer gennem mit Hoved, at jeg havde et lovlig fyldigt Lager, og at det maaske nu vilde føre til min Undergang.

Men før jeg havde samlet mig til et Svar, sagde han:

— Ja, for naar De rejser til Finland som Frivillig, saa vil jeg raade Dem til at købe nogle Cigaretter her i Landet. Der er næsten ingen at faa i Finland.

Saa var *den* Kontrol forbi, og vi steg i Toget, en Togrejse, som ingen af os, der var med, vil glemme, for den var som en Folkevandring, et Opbud af et Folk kaldt under Vaaben. Der var Snese, der skulde til Finland som Frivillige, men de var i Mindretal overfor dem, som skulde ind og tjene Sverige. Ved hver Station masede nye Masser af unge raske Mennesker sig op paa Toget. Allesammen med deres Ski og Skiudrustning. Og saadan blev det ved i to Døgn op gennem det lange Land.

Til at begynde med kunde vi forstaa Sproget, men norden for Stockholm begyndte det at knibe, som det vel gør for de fleste Danske.

Kalmberg og jeg var kommet i Kupé med to Danske, der ogsaa vilde op som Frivillige, Præsten fra Jylland og en Maler, der hed Dahl.

Han var et Livstykke af første Skuffe, fortalte ustandselig Historier om sin Deltagelse paa begge Sider af et mexikansk Oprør. Blodet flød i Strømme i alle hans Beskrivelser, og han syntes at kunne blive ved med et malerisk Sprog, der fuldt ud svarede til hans Profession.

Da vi var naaet saa højt op, at vi ikke kunde forstaa Sproget og ikke heller gøre os forstaaet, var der et eller andet om Togrejsen, vi gerne vilde have oplyst, og Dahl gik derfor ind i Kupeen ved Siden af, hvor der sad to svenske Officerer.

Han talte til dem paa Engelsk, og de svarede ham, men en af dem sagde pludselig:

— Er De ikke Dansk?

Det *var* han jo, og Officeren foreslog ham at tale Dansk.

— Vi *er* dog Brødre mere end nogensinde.

Officeren var Kronprinsens Søn, Gustaf Adolf.

Det fik vi lidt senere at vide paa en pudsigt Maade. Der kom en menig Soldat, en Dalkarl ind i Vognen, en mægtig Klæppert, der talte det for os næsten uforstaaelige Dalar-Maal. Men saa meget kunde vi da høre, at han sagde Du til Prinsen og sludrede med ham i største Gemytlighed. Da Samtalen var forbi, sluttede han den bramfrit:

— Kan Du hilse Sybille.

Fritz Rasmussen.

Prinsen fandt det helt i sin Orden, det var ikke til at tage Fejl af.

Den jyske Præst sad stille i dybe Tanker hele Vejen. Naar Billettøren kom, saa han stift ud ad Vinduet, og det endte med, at jeg blev trukket ud paa Gangen og stillet overfor Spørgsmaalet, om den stille Mand i Krogen nu ogsaa virkelig var en dansk Frivillig. Det kunde jeg roligt bekræfte.

— Ja, for ellers skal han betale, sagde Konduktøren.

Han har nemlig kun Perronbillet.

Saadan var det i Sverige, mens Militærtogene drog gennem Landet fyldt med indkaldte til den svenske Hær og med frivillige til den finske. Paa en Maade et vidunderligt opløftende Syn for os, der havde sat alt ind paa at føre et Livs Ideal ud i Virkeligheden, et opløftende Syn og en Balsam paa den endnu lidt ømme Samvittighed.

Ved hver Station ogsaa Nord for Stockholm kom der nye, unge Mennesker paa Toget, der til sidst var saa fuldt, at man daarligt kunde begribe, hvordan det kunde bevæge sig. Men vi rumlede og rumlede videre, efterhaanden saa trætte og saa forfrosne i vort tynde Tøj, at vi begyndte at blive i rigtig skidt Humør, uvaskede og med tre Dages Skæg.

Men Kalmberg, der ikke bare var en god Kammerat, men ogsaa en Fandens charmerende Fyr, blomstrede pludselig op.

Der kom en pragtfuld Pige ind i Kupeen til os.

Hun kunde være 22 maaske 23 Aar, slank, chic, gnistrende sorthaaret og ladet med sex appeal. Hun

bar en Graaværkspels, hvide Skindstøvler og en kæk hvid Pelshue, lige til at spise.

Kalmberg blev ganske væk i hende, forsvandt med hende til en anden Kupé, hvor hun havde sin Bagage, og viste sig først efter mange Timer.

Selv havde jeg en pudsig Oplevelse i Bodén, hvor jeg var gaaet af for at strække Benene paa Perronen. Pludselig blev der lagt en Haand paa min Skulder, og jeg sank næsten i Knæ af Skræk for, at der dog skulde være kommet Bud efter mig hjemmefra, saa at jeg blev forhindret i at naa mit Maal.

Da jeg vendte mig om, saa jeg ind i et smilende Ansigt. Det var en god gammel Bekendt, den svenske Ingeniør Corp.

Det løb et Øjeblik rundt for mig. For sidst jeg havde set ham var i Ivigtut, hvor han sad som Bjergværksingeniør.

Nu var han paa Sommerferie. Det frøs tredive Grader. Hans Forlystelse mindede mig om Postbudet, der gaar sig en ordentlig Tur paa sin Fridag, men han var selv vældig godt tilfreds.

Kalmberg fik Lov at beholde sit Sværmeri videre op. Lige til Haparanda. Der vendte den lille Affære sig til en Tragedie.

Vi kunde ikke tage Fejl af, at den skønne var ved at blive nervøs. Hun lagde en stedse større Interesse for Dagen ikke for Kalmberg, men for Landskabet vi kørte i og fæstede sin Opmærksomhed snart til den ene snart til den anden Side. De var igen kommet ind i Kupeen til os, men lige før Haparanda forsvandt hun endnu engang. Da Toget var ved at glide ind paa Stationen og langsomt kørte langs Per-

ronerne, fik jeg til min store Undren Øje paa ni finske Soldater i fuld Uniform.

De spejdede langs Toget, og pludselig begyndte de at raabe og gestikulere. Da jeg vendte mig for at se, hvad der var paa Færde, fik jeg gennem Kupévinduet Øje paa vor skønne Rejsefælle.

Hun var sprunget ud paa Skinnerne paa den Side af Toget, der vendte bort fra Perronen, men Finnerne var lige saa hurtige som hun. De sprang mellem Vognene paa det endnu langsomt rullende Tog, satte i Spring efter Pigen, og et Par Minutter efter saa vi det ubehagelige Syn, at de kom med den pelsklædte Pige som Arrestant mellem sig.

Hun var Spion. Skøn som en Filmens Spion, men altsaa ikke snedig nok. Finnerne ventede hende og var endda gaaet ind paa svensk Jord for at hente hende. Kalnberg hang lidt med Hovedet, da de førte hende bort.

Næste Dag blev hun skudt.

III.

I Haparanda blev vi modtaget af en svensk frivillig Løjtnant i den finske Hær, en glimrende Fyr, der havde Orden i sine Ting, skønt det maa have været forbandet besværligt at hitte Rede i den Strøm af Mennesker han skulde tage sig af, og som alle var ude paa noget, de ikke havde ringeste Erfaring i.

Haparanda og Torneå er en Tvillingby, skønt den ligger i to Lande, og vi blev stoppet op i en dejlig stor Buick, der skulde køre os til det Sted, der i Øjeblikket var vore Længsleres Maal, Lotternes Bespisningslokale. Vi havde levet af tilfældigt Rov det sidste Døgn, saa det var et Forslag, vi forstod, og desuden var Kulden efterhaanden ved at blive en Pine for os, jeg var jo stadig i mit Karlskrona-Bryllupstøj, og Kalmberg havde samme Slags Paaklædning.

Det var en lidt underlig Fornemmelse at glide fra det oplyste »fredelige« Haparanda over i den mørklagte Torneå By — en krigsførende By.

Nu havde vi omsider naaet det Land, hvis Krig vi skulde være med i. Da vi først var indendøre, steg de slunkne Livsaander hastigt. Lotterne, som vi kun havde hørt godt om, viste sig at være endnu bedre

end deres Ry. De var simpelthen pragtfulde og diskede op for os med en Masse Mad, der i vore sultne Øjne og slunkne Maver virkede som et rent Festmaaltid.

Saa skulde vi melde os ved det danske »Kompagni«, der var under Dannelse i Byen. Vi fandt det i en Forsamlingsbygning, hvis Teatersal var gjort til Sovesal. I Baggrunden en Scene med en herlig, for-aarsgrøn Skov, som ganske vist var en Smule støvet i Kanten, men dog altid en Opmuntring sammenlignet med Sneen udenfor.

Desværre maatte vi ud i den kolde Sne endnu en gang. Vi havde faaet den forholdsvis lyse Idé, at vi nu, koste hvad det vilde, maatte se at blive lidt anderledes klædt, og vi var paa Vejen kommet forbi Byens Lyceum, hvor der var oprettet Depot af svensk Frivillig-Mundering, Gaver skænket gennem den svenske Indsamling.

Vi gik uden videre ud fra, at de glade Givere lige saa gerne vilde se os blive reddet fra Lungebetændelsen som deres Landsmænd, siden vi dog var ude i samme Ærinde, saa vi travede rask frem til Indgangen, hvor der stod en Skytskår-Mand paa Vagt.

— Frivillige, Godafton, sagde vi paa vort bedste Svensk.

— Hej paa Jer, sagde han.

Mere behøvedes der ikke ved saadan en Lejlighed. Vi gik indenfor og saa en vidunderlig Scene. Der gik, laa, stod, hoppede eller sad mange Snese Mennesker i de mest barokke Paa- og Afklædninger. Det var en Iklædning uden ringeste System. Enhver tog for sig af Bunkerne, som han vilde, og først bagefter kunde

man melde sig i den øverste Etage af Bygningen for at gøre rede for, hvad man havde valgt.

Det sidste gav vi Afkald paa. Saa meget Svensk havde vi alligevel ikke lært i Toget. I det hele taget var vi meget beskedne, men vi kom dog i et Par Pelse, selv om vi af Diskretion maatte nøjes med at tage de to øverste. Mine Ærmer naaede mig til Albuerne, men jeg har ogsaa urimeligt lange Arme. Kalmberg saa helt fiks ud i sin. Lidt i Retning af et pelsklædt Svøbelsesbarn.

Vore egne pæne Frakker skænkede vi til Gengæld generøst til Lotternes Indsamling, og saa kunde vi begive os til Middag. Denne Gang i en Slags Officersmesse i et Værtshus, hvor vi blev præsenteret for den øverste Chef for samtlige finske Frivillige, General Ignatius, der viste sig at være en herligt ligefrem Mand. Han forestillede med et vældigt Smil sin Bordfælle for os.

— Der ser d'Herrer Finlands fedeste Officer, Major Petterson.

Petterson *var* ikke slank, men han var lige saa djærv og bramfri som Generalen.

Vi vendte omsider Næsen hjemefter til Teatersalen og kom i Lag med de danske Kammerater dèr.

En mærkelig Forsamling, men alle med det samme Maal, den samme Iver. Der var en 56-aarig Landstryger med, han vilde kæmpe mod Russerne, men kun paa Betingelse af, at han maatte beholde sin Spred-Møg-Pibe ogsaa i Geledet. Han havde faaet Tilladelsen og var lykkelig for den.

I et Hjørne sad en Frelsesoldat og nynnede Salmer, og ved et af Bordene holdt en fanatisk udseende

Mand Foredrag om sit Motiv til at gaa i Krig. Jeg antager, at han maa have holdt Foredraget før, for det fremkaldte ikke nogen dybere Effekt hos andre end ham selv, naar han blev ved at gentage, at han var gaaet i Kamp mod Antikristen. Eller maaske var de bare allesammen enige med ham.

Kalmberg og jeg var uendeligt lettede over at være naaet saa vidt. Trætte, men tilfredse krøb vi til Køjs, mens Kammeraterne blev ved at snakke om deres Bedrifter som Skiløbere. De fleste af dem havde allerede været flere Timer paa Ski.

Med Skydeøvelserne var det smaat.

Den følgende Morgen stillede vi officielt hos General Ignatius. Vi havde ingen Papirer ud over vore Pas, ingen Beviser for, at vi kunde flyve. Vi maatte nøjes med at stille i vore danske Uniformer, men vi blev hjerteligt modtaget een Gang til og fik Besked om, at vi blot skulde henvende os paa Banen for at faa godtgjort vore Rejsepenge. Da vi kom med Rekvitionen paa Beløbet, stødte vi paa vor Rejsefælle, Præsten. Han havde været henne og faa godtgjort *sin* Billet. Forhaabentlig ikke som Perronbillet. Vi undte ham Fortjenesten.

Og forresten var vi lykkelige. Vi havde General Ignatius' Ord for, at vi nu var Løjtnanter af Linien af det finske Flyvervaaben.

I den lille Restaurant, der var taget i Brug som Messe for Officererne, og hvor vi havde truffet General Ignatius og den »fedeste Officer«, kunde vi lige naa at faa lidt Mad, inden vi skulde med Toget.

Der stødte vi paa to svenske Flyvere, Bjørkwall og

Wachenfeld, som jeg siden skulde møde under pud-sige Omstændigheder.

De var fulde af Historier og morede sig aldeles dejligt over en lille Affære, de havde lavet. De var kommet ind paa en Station, hvor et Hjælpetog med Varer og Udrustning til de frivillige over hele Finland var »kørt fast«. Stationspersonalet havde ikke kunnet finde ud af, hvordan de skulde klare Grej-erne og var til sidst, til Bjørkwalls og Wachenfelds store Ærgrelse gaaet i Seng uden at ekspedere Toget. Det var et Tempo, som de to Flyvere ikke kunde finde sig i. De fandt det ganske urimeligt, at man først næste Dag vilde undersøge, hvor de enkelte Waggoner skulde hen, eller hvordan der skulde for-holdes med al den dejlige Hjælp. Derfor havde de resolut taget en Køreplan frem og ladet Stationskar-len male Stationsnavnene i Rækkefølge paa de enkelte Vogne i Toget. Saa var man sikker paa, at ingen skulde blive forfordelt.

Jeg skal senere fortælle, hvor meget denne Sikker-hed var værd.

I Lommen havde vi hver en 1. Kl.s Billet til Pa-rola. Mere end to Døgns Jernbanekørsel laa for os endnu engang. Det stod der ganske vist ikke noget om i Køreplanen, men Køreplaner er jo ogsaa en af de Ting, der har mistet deres Betydning.

Det blev en rædsom Tur for to forvante Vaga-bonder som os.

Aftenen kom, uden at vi var naaet ret langt, og vi kom for første Gang til at køre i mørklagt Tog, det var jo inden dette Fremskridt var indført herhjemme.

Det var ligesom at komme Krigen endnu et Skridt

nærmere, og vi havde ikke kørt ret længe, før vi hørte den første Luftalarm. De skrigende Sirener satte ind som en Heksesabbat, Toget standsede, og vi maatte ud. Vi blev drevet ind i en Skov langs Banelinien, og mens Alarmen stod paa, maatte vi se at holde Varmen i Sneen, hvad der ikke var ganske let. Det var en Erfaring, jeg siden skulde komme til at gøre mere end een Gang. Tiden forekom urimeligt lang i den mørke Skov, og nogen Flyvning over os hørte vi ikke.

Endelig blev der igen blæst af, og saa maatte Toget rangere lidt frem og tilbage for at samle Passage-erne op.

Det tog endnu mere Tid, men saadan blev det ved, tre fire Gange den første Aften, og i det følgende Døgn var der Luftalarm over Toget med nogle faa Timers Mellemløb. Hver Gang maatte vi gennem hele Komodien, og hver Gang spildte vi en Masse Tid. Til Gengæld holdt vi næsten ikke ved Stationerne. Opholdene var gjort saa korte som muligt, for at Toget ikke skulde blive antruffet paa Station af et Bombeangreb, og fordi det gjaldt om at hale en Smule ind paa den vældige Forsinkelse, vi efterhaanden havde oparbejdet.

Kalmberg og jeg var efterhaanden helt overladt til os selv, for der var ikke et Menneske i Toget, der blot kunde Svensk.

Enden paa Legen blev, at vi kørte for langt. Toget holdt ikke, hvor vi skulde af. I Mulm og Mørke efter mere end fyrre Timers Togkørsel stod vi paa en Station, hvor alt syntes uddødt.

Vi traskede lidt omkring, men følte os ikke egentlig som Verdens Midtpunkt, mens vi ledte efter et Men-

neske, der kunde fortælle os, hvornaar det var muligt at komme tilbage til den Station, hvor vi skulde have været af, Parola.

Efter lang Tids Søgen fandt vi — en Vandhane. Det var allerede store Ting. Nu kunde vi baade blive vasket og faa Vand at drikke, ja vi fablede endda om at barbære det lange Skæg af, som to Døgn havde faaet til at gro i Ansigtet paa os, men vi blev enige om at opsætte denne Tilbagevenden til mere luksuøse Manerer indtil næste Morgen og var allerede begyndt at forberede os paa at sove paa en Bænk i den kolde Ventesal, da der pludselig dukkede en finsk Officer op.

Det viste sig at være en Løjtnant, der fungerede som Banegaardsofficer paa Stationen. Han var overstrømmende. Vilde ikke høre Tale om, at vi skulde tilbringe Natten paa haarde Træbænke efter den lange Køretur, og ærlig talt var det heller ikke nogen Forlystelse at glæde sig til. Løjtnanten havde fundet to andre Frivillige, to svenske Mekanikere, der var kommet til Fods over den botniske Bugt. De havde spændt Skierne paa hjemme, og var i mægtige Dagsmarcher gaaet lige lukt paa Maalet. Et Par raske Gutter, der havde faaet en lige saa god Modtagelse som den, der nu blev os til Del.

Løjtnanten fik i den buldrende mørke Nat paa nogle faa Minutter fremtryllet en Buick, en mægtig Kasse af en Luksusbil, der var bemanded med en Fændrik og en Chauffør. Det var en Bedrift at hekse en Vogn frem paa det Tidspunkt, for der var kun gaaet nogle faa Timer efter det sidste russiske Bombe-Besøg over Landsbyen, og Beboerne havde endelig kunnet søge

en Smule Hvile. Men Chaufføren og Fændriken var lige saa oplagte som Løjtnanten paa Banegaarden, da de hørte, at det drejede sig om at skaffe Husly til fire Frivillige.

Vi dampede af i den store Karet og naaede ved halv Firetiden om Morgenen vort Kvarter, en stor Villa uden for Parola.

Fændriken, en Tandlæge, der talte udmærket Svensk, bankede Beboerne op. Vi var lidt spændte paa at se de Ansigter, vore Kvarterværter vilde vise ved en saadan Overraskelse langt ud paa Natten. Den første, der dukkede frem, var Manden i Huset, en lille Tyksak, der lidt søvndrukken hørte efter Fændrikens Forklaring. Men aldrig saasnart var han naaet til Trylleordet danske frivillige Flyvere, før Søvnigheden var blæst bort fra Kalorius.

Han var lige ved at springe om Halsen paa os, der var ingen Ende paa, hvad han vilde gøre for os. Der kom Mad paa Bordet, der blev gjort Ild paa Kamminerne i vore Værelser og raget godt op i Kaminen i Storstuen. Et Øjeblik efter blussede et vældigt Birketræsbaal, mens Husets Frue dukkede frem med en Bakke med Te og varmt Brød. Jeg har aldrig faaet noget, der smagte bedre.

Om vi havde været Ægteparrets fortabte Sønner, kunde vi ikke have haft det mere velsignet, end vi havde det, da vi en halv Time efter laa i rene, tørre, hvide Senge og saa Ildskæret fra den blussende Kammin flakke over Loftet. Jeg var saa tilfreds og vel tilmode som et Barn, der er kommet paa Landet i sin Sommerferie.

Ikonen hed Manden, lad mig aldrig glemme ham.

Ikonen havde en Marmeladefabrik, Marmelade og Frugtvin til Hæren var, hvad han levede af, og man kunde ikke tage fejl af, at det var et godt Erhverv. Hans buttede Tilfredshed syntes maaske nok en Smule mere rund paa Baggrund af Fruens lidt spidser Humør — lige overfor ham. Men den var ellers ægte nok.

Da vi vaagnede næste Morgen kunde vi ikke se anden Form for By end selve Fabriken. Den var lagt et godt Stykke ude paa Landet. En fornuftig Foranstaltning, som Regeringen havde krævet af alle Fabrikker, der skulde levere til Hæren i Krigstid. Industrispredningen havde altsaa naaet Finland kunde vi se.

Vi havde daarligt naaet at sluge Morgenmaden, før den store Buick igen var for Døren og stadig med Fændriken som »Turistfører«. Han skulde hente os til Flyvepladsen Parola, der laa nogle Kilometer borte fra Ikonens Hjem og Fabrik.

Fyldte af Spænding sprang vi i Vognen. Nu skulde vi paa Arbejde.

Troede vi.

Det gik lidt anderledes, mildest talt. Vi naaede Flyvepladsen paa nogle faa Minutter og meldte os glade hos Pladsens Chef, en Major, der havde Kontor i et lille Beboelseshus ved Pladsens ene Side. Jeg ved ikke, hvad jeg undrede mig mest over, Pladsen eller Kontorbygningen, men jeg fik ellers god Tid til at undre mig. For Majoren havde ikke gode Nyheder.

— For at sige det lige ud, sagde han, saa har vi ikke noget, d'Herrer kan flyve med. Derfor er vi na-

turligvis ikke mindre glade for, at De er kommet, men De maa forstaa Situationen. Vi maa bede Dem vente.

Det var ikke ligefrem opmuntrende, men vi gik udenfor for at tage Pladsen i Øjesyn. Naar jeg skal være helt ærlig, ved jeg den Dag i Dag ikke, om det var en Sø eller en Mark. Nogen Flyveplads var det bestemt ikke, men den blev alligevel brugt til at holde Flyveskole paa.

Paa tre Sider var den omgivet af Træer, »Indflyvningen« var saaledes paa Forhaand vanskelig, og Pladsen var ikke særlig stor. Jeg vilde ikke have valgt den til Flyveskole, saa meget var jeg klar over.

Men Finnerne var ufortrødne paa den særlige Maade, der gør, at man bliver ved at holde af dem. De er tapre paa mange flere Maader, end man aner, før man lærer dem at kende, tapre ud over alle Grænser. Undertiden ogsaa ud over Fornuftens.

Der var to Lærere og fireoghalvtreds Elever. Syvogtyve Elever pr. Mand. Paa Pladsen var der ni Gamecock-Jagere, tre Bulldog-Jagere og en finskbygget Jagtfalk, men der gik ret hurtigt Svind i Maskinerne, naar Eleverne skulde foretage »Kunstflyvning«. Der var ikke Udsigt til nogen videre Orgier i Retning af Flyvetimer og Dobbeltstyring, og for os var der ikke noget at lave. Vi havde opgivet, at vi havde 350 Timers Jagerflyvning bag os, og jeg var næsten flov ved at tænke paa, at man her vilde sende Jagerflyvere afsted, som allerhøjst kunde naa at faa 70—80 Timer, før de maatte ud i den store Alvor.

Det *var* tappert at uddanne Flyvere paa denne Maade og tappert af dem, der lod sig uddanne. Men

hele Landet havde, saa vidt jeg ved, paa den Tid af egentlige Luftkrigsmateriel 32 Fokkere D-21 og vistnok saadan noget som 24 Blenheim Bombere.

Vi fik god Tid til at se paa Sagerne!

Hver Morgen stillede vi hos Majoren for at høre, om der nu virkelig skulde være Udsigt til at faa noget at flyve med, og hver Dag i mere end en Uge stillede han os i Udsigt, at vi forhaabentlig i Morgen eller allersenest i Overmorgen vilde faa vore Ønsker opfyldt.

Nogle af de første vi hørte om var de to danske Flyvere Rasmussen og Frijs — der ogsaa var blevet stationeret ved Parola — og som heller ikke havde noget at flyve med. Parola var ved at blive indrettet som Opsamlingsplads for alle frivillige Flyvere, og derfra blev de alt efter deres Kvalifikationer tildelt de Steder, hvor de kunde anvendes.

Frijs og Rasmussen var i Helsingfors, hørte vi. De var sendt eller taget derind for at blive udstyret med finske Uniformer, men de havde taget lidt ekstra Tid til Ekspeditionen i Betragtning af, at de alligevel ikke kunde komme i Arbejde.

Samtidig med deres Tilbagekomst til Parola skulde der komme endnu en Dansker, Ingeniør Fritz Drescher, der var rejst til Finland for at gaa ind som frivillig Flyver. Ogsaa han ventedes til Parola. Vi var spændt paa at høre nyt hjemmefra. Frijs havde faaet et Telegram fra sin Mor i England med Forespørgsel om, hvor alvorligt han var saaret, og nu var de højlig interesseret i at faa at vide, hvad det var for et Saar, der var Tale om. Han fejlede ikke det mindste, men maaske kunde Drescher oplyse, hvad der

havde staaet i danske Blade om Frijs' voldsomme Deltagelse i Luftkampene.

Frijs tog med Kalmberg og Pladschefen Kaptajn Willebrandt ind til Tavastehus for at hente Drescher.

Han viste sig at være en Mand af Middelhøjde, men han var begravet i en langhaaret Ulveskindspels, der gjorde, at han maatte staa paa Tærne for at se ud mellem Reversen. Oprindeligt havde Pelsen været tiltænkt en svensk Neutralitetsvagt, og i dens Lomme laa der et Brev fra den ædle Giverske, Inga Stocksell i Bollnäs. Han havde endda svaret hende med et Takkebrev, bilagt en Gave, men hans Svensk var ikke saa almenfatteligt, at han bærer Nag til hende for aldrig at have opnaaet yderligere Kontakt.

Frijs og Kalmberg aalede Drescher for hans pragtfulde Pels, men de slog hurtigt om, da de hørte Drescher fortælle, at man i Hälsingfors udbredte en Historie om det vanvittige Vovemod, Frijs havde lagt for Dagen under et Raid mod Murmanskbanen. De besvor ham om ikke at sige til nogen, at de endnu ikke havde været i Luften, men at Frijs ganske rigtigt var blevet saaret. Han havde været paa Spadsere-tur med en ung Pige, og hendes Hund havde i overdreven Ridderlighed bidt ham eftertrykkeligt i venstre Pegefinger. Det var Kernen i Historien om det vældige Luftslag, men der er nok andre af Krigens Eventyr, der ikke har nogen fyldigere Oprindelse.

Drescher kom til at ligge sammen med Frijs og Rasmussen i en Bondegaard uden for Parola By. De blev ligesom Kalmberg og jeg hentet næste Morgen til en ny Inspektion paa Kontoret. Drescher afleverede sine Papirer og sin Logbog. Det var morderlig

uklogt af ham, med Ærlighed varer det som bekendt længst. Han kunde paa Grund af sin Ærlighed ikke avancere til mere end Fændrik, svarende omtrent til dansk Løjtnantsrang. Der var mange af de udenlandske Flyvere, der siden dukkede op, som umiddelbart blev Kaptajner eller Oberster bare ved at fortælle om deres Mægtighed i Hjemlandet. Det betød mange Behageligheder, blandt andet den væsentlig højere Gage.

Vi fem Danske skulde nu iklædes Feltuniformer, nogle glimrende tykke Kaki-Uniformer, og vi fik alt det uldne Undertøj, vi vilde have.

Det viste sig, at der ikke var taget Folk af min Længde i Betragtning ved Udvælgelsen af Munderingen, saa jeg maatte for ikke at vække alt for megen Muntherhed gaa i min Lumber Jacket. Jeg adskilte mig paa den Maade, ved at være helt civil, baade fra Kammeraterne og fra de finske Soldater, der var hjemme paa Orlov i Omegnen. De færdedes nemlig i de mærkeligste Blandinger. Et af de almindeligste Kostumer bestod i sribede Jaketbukser og Uniformsjakke.

Hver Formiddag gik vi Tur i Gaasegang i Sneen. Det maa have været et opløftende Syn for dem, der saa os komme dragende. Jeg selv i Reglen forrest med mine lange Ben og derefter i Tur og Orden Kalmberg, Frijs, Rasmussen og Drescher, der havde faaet udleveret et Par lange Filtstøvler, som var for stive til at kunne bøjes i Knæhaserne. Han kom altid et Par Hundrede Meter bag ud paa Turene, for naar det var rigtig galt maatte han dreje sig og slaa med knyttede Hænder i sine egne Knæhaser for at kunne

Finsk Lotte posteret som Vagt paa et højliggende Punkt.

bøje Benene. Det gav ham en livsalig Varme, som vi andre godt kunde haft Brug for.

Der var kun een Dag, hvor vi virkelig undgik Kulden alle fem. Vi vilde skyde Genvej gennem Skoven paa den ene Side af Flyvepladsen og havde ikke faaet at vide, at der skulde være Øvelsesskydning. Det var Skydebanen, vi gik igennem, og pludselig lød der en Salve, hvis Kugler slog i Træerne lige over vore Hoveder.

Paa en Gang var det muligt at løbe i Sneen, hvordan Pokker det saa gik til. Selv Dreschers Filtstøvler viste sig smidige som Elastik ved Lyden af Kuglernes Trommen mod Træerne.

Vi mødtes med de andre Flyvere, ventende »gamle Dreng« og Elever, der skulde have deres Jagerskole færdig, før de kunde komme videre, og vi udgjorde en talrig »Messe«, som hver eneste Formiddag mødtes hos en Storbonde, Hakola, der havde stillet sine bedste Stuer til Raadighed for os.

Hakola selv var altid til Stede som en stiltfærdig, faderlig Vært, der sørgede for, at hver fik alt, hvad han havde Krav paa af god Kost og Opvartning. Foruden os Danske og Finnerne var der to ungarske Frivillige, en lille Fyr og en mægtig Karl med Indianersigt. De havde sat sig i Hovedet, at de kun vilde flyve med Fiat Maskiner, og dem var der ikke kommet nogle af endnu. Jeg vil ikke paastaa, at jeg billigede deres Syn paa Tingene, men det maatte jo blive deres private Sag.

Vi kaldte ham med Indianerfjæset Chingagook og havde i Reglen en Masse for med de to løjerlige Fyre. De to Ungarere blev forresten senere sendt til Stock-

holm for at hente Fiat-Maskiner, men det lader ikke til, at deres Forkærlighed for denne Type blev gengældt. I det mindste hørte man ikke noget videre til dem ud over, at den ene af dem, den lille, fortsatte Turen fra Stockholm til Åbo lige efter Næsen og glemte at dreje af ved Åbo, saa hvis han ikke er fløjet rundt om Jorden, maa han være landet et Sted i Rusland eller Asien. Den finske Krig kom han i det mindste ikke til at deltage i.

Den ene Dag gik som den anden. Frokost med Vælling og Pølse, Middag med Grønærtessuppe. Glimrende Mad, omend lidt ensformig. Til Gengæld havde vi nogle uforglemmeligt hyggelige og sjove Eftermiddags-Kom-Sammen'er i en Kostald.

Vi kaldte den Libau. Navnet vil til sene Tider blive husket af dem af os, der endnu er tilbage af Holdet fra Parola. Det er ganske vist ikke mange. Hvorfra Navnet stammede, ved jeg ikke, det var vist en Arv fra den estiske Frihedskrig, hvor der havde været et tilsvarende Etablissement. Kostalden var udstyret med Borde og Stole som en brillant Kantine. To dejlige Damer fra Helsingfors, to Fruer i deres anden Ungdom havde indrettet den og tog sig selv af os, sammen med to endnu yndigere Døtre paa 15—16 Aar. Vi drak Kaffe med Boller til den store Guldmedalje og rottede os sammen mod Ungarerne i timelange Kabale-Kampe, hvor vi lagde den berygtede Monte Carlo Kabale, til vi ikke vidste, hvad vi selv hed.

Monte Carlo Kabalen spillede vi paa den Maade, at den, der begyndte paa at lægge Kortene, skulde lægge en Mark i Puljen. Man begyndte med 10 Mark i Puljen, men den første, der fik Kabalen til at gaa

op, skulde have hele Puljen. Der kunde godt være 100 Mark i den tilsidst, saa Iveren voksede, efterhaanden som Kabalen nægtede at gaa op.

Vi lagde uhyre Vægt paa at faa Puljen snuppet fra Indianeren. Det gjorde ham saa dejligt gal og var i Realiteten ligegyldigt, for den, der vandt, gav uvægerligt Kaffe med Boller. Jeg hørte siden, at Chingagook skal have faaet et Nervesammenbrud, men jeg ved ikke, om det var af Ærgrelse over Monte Carlo Kabalen, eller det bare var af at deltage i Kri-gen.

Ilden buldrede i den store Pejs, der var bygget i den ene Ende af Stalden. Naar vi kom udenfor, vendte vi alle rent automatisk Blikket mod Rasmussens Næse. Blev den øjeblikkelig kridhvid, saa var det mere end 25 Grader koldt. Jeg har aldrig kendt et mere præcist og paalideligt Termometer. Men enten det var under eller over de 25, saa maatte vi nøjes med at gaa en lille Tur, den samme lille Karavane hver eneste Dag og med det samme endelige Maal, at komme ind til Bollerne og Kaffen igen.

Naar vi ikke gad lægge Kabale mere, satte vi fuld Fart paa Historierne. Der blev smedet Rygter og digtet Anekdoter til den store Guldmedalje. Under-tiden kunde det være lidt vanskeligt at skelne mellem Løgn og sandt, men to af Historierne blev hængende i min Erindring og fyldte mig med Forventning.

Den ene var Beretningen om den Kaptajn Sarvanto, som i fem Minutter skød seks russiske Bom-bere ned, og den anden var Beretningen om en Kap-tajn, der havde holdt paa Flyvepladsen ved Tamarfors med sin eneste Jagermaskine, og som var gaet

op for at drive en russisk Bombereskadrille væk. Aldrig saa snart var han kommet op, før han blev ramt i højre Skulder og var ude af Stand til at lande Maskinen eller skyde.

Han var klar over, at han maatte »staa af«, men ofre Maskinen uden at faa Ram paa Russerne vilde han ikke, og med sine sidste Kræfter lykkedes det ham at komme paa Halen af en af dem. Med fuld Fart drev han sin Maskine ind i den russiske Bombers Hale. Hans Propel splintrede Russerens Ror og Maskinen styrtede ned. Selv sprang han ud og kom helskindet til Jorden med sin Faldskærm.

Saadan gik de første Dage i Parola. Naar vi kom hjem om Aftenen, var Ikonen den mest straalende Vært for os.

Ved den evigt blussende Pejseild sad hans Kone og strikkede Strømper til Parrets eneste Søn, der var ved Fronten fra Krigens første Dag, men som forøvrigt kom helskindet gennem Felttoget. Ikonen havde den dejligste Badstue i Miles Omkrids, Den var berømt. Saa berømt, at de højtstaaende Officerer i Nabolaget havde skaffet sig Introduktioner til Ikonen og som Regel Lørdag Aften mødte frem til den fantastiske Ceremoni, saadan en »Sauna« Aften udgør.

Som Følge deraf fandt jeg mig selv den første Lørdag Aften, vi var i Parola, beskæftiget med at rise General Malmberg, den øverstbefalende over hele Skydskårsbevægelsen paa hans nøgne Ryg med et Birkeris, mens Intendanturens øverste Chef, Oberst Gustafsson saa misundelig til. Der gik tre Helflasker Cognac til saadan et Bad, men de virkede ogsaa bedre end de dyreste Badesalte.

Paa nogle Øjeblikke kom man i det helt rigtige Humør og glemte den ganske Verden uden for Badstuen. Og lige saa hurtigt vendte man tilbage til Virkeligheden, naar det kolossalt forøgede Stofskifte havde brændt Cognac'en af indenfor vores Maveskind.

I det store og hele mærkede vi intet til, at vi var »kommet i Krig«. Ganske vist var der Soldater overalt, og ganske vist kunde vi næsten hver Dag høre, at der blev kastet Bomber over Tavastehus, men det hændte yderst sjældent, at vi saa noget til fjendtlige Flyvere, og der blev aabenbart ikke fra russisk Side lagt nogen Vægt paa den Kendsgerning, at Parola var en Flyveplads, et Udrugningssted for Jager-Yngel.

Det lykkedes Kalmberg og mig at faa Lov at give en Haandsrækning med ved Uddannelsen af de nye Jager-Flyvere. Det var ganske sjovt at konstatere deres Begreber om, hvad det var at flyve Jagere, men jeg kunde ikke undertrykke en vis Bekymring hos mig selv ved Tanken om, hvordan det vilde gaa disse ubefæstede Sjæle, hvis de kom ud for en regulær Luftkamp. Ikke af Vigtighed, men fordi jeg selv havde faaet en omfattende teoretisk og praktisk Uddannelse i Jagerkampens Strategi. Den bestaar i en Mængde aldeles faste, matematisk beregnede, Enkeltheder, som man maa lære udenad, og som man ikke kan undvære, medmindre man fuldstændigt vil give sig det blinde Tilfælde i Vold.

Det, Eleverne mødte frem med som Kundskabs-Ballast, var gennemgaaende tredje Klasses Kunst-flyvning, det havde ikke noget med Luftkamp at

gøre, at de havde lært sig at loope eller immelmanne, og det viste sig, naar vi lejlighedsvis kunde komme op for at hjælpe dem til Rette, at det voldte dem lige store Vanskeligheder at være Nummer et eller Nummer to, naar vi hængte os paa deres Haler eller omvendt satte dem til at hænge paa efter os. De kunde hverken følge med, naar det var *det*, de skulde, eller ryste os af, naar vi kom paa Nakken af dem.

Det var ikke noget Under. For som sagt havde *vi* en Uddannelse bag os, der var fem, seks Gange saa lang og med et ganske overlegent Materiel. Hvad *vi* derimod trængte til at friske op var Skydning.

Finnernes Skydefærdighed er fuldt saa fantastisk, som Rygtet gaar. Man kunde se de mærkeligste Fremtoninger i Skydskaars-Uniformer, gamle, halte, pukkelryggede Mennesker, som ingen anden Nation i Verden vilde anse for egnede til at tage Del i Forsvaret. Men her var de gode nok, for de havde Folkets fænomenale Sikkerhed paa Haand og Øje.

Saa meget underligere fandt jeg det, naar de, hvad der hændte et Par Gange, ved Lyden af Motorstøj, kom styrtende ud fra alle Huse og begyndte at fyre paa de russiske Maskiner, der var to maaske tre Gange uden for den Rækkevidde, der i bedste Tilfælde kunde være Tale om med de Geværer, de brugte.

Forklaringen var naturligvis den rent psykiske Ud-løsning, der paa den Maade fandt Sted, akkurat som man paa et Krigsskib undertiden maa give Mandskabet Lov til at fyre nogle Salver mod et Maal, der slet ikke er paa Skudhold, bare for at Galden kan faa Lov at flyde.

En eneste Gang havde vi »Besøg« af russiske Bombemaskiner paa Parola. Der kom sejlene en fjorten, femten Stykker ind over Pladsen en Dag i et Par Tusinde Meters Højde. De kom i Retning hjemad mod Rusland og havde formodentlig været oppe i Retning af Bjørneborg eller Tamarfors. Den bageste af dem drejede ud af Formationen og gik i en Cirkel en Gang rundt lige over Pladsen, aabenbart for at se, hvad det kunde være for noget. Vi stod et Par Stykker sammen og kikkede paa den Manøvre.

— Nu er den god, sagde Drescher, i Morgen har vi dem her. Jeg tror ligefrem, det ærgrede ham, at hans Pessimisme for en Gangs Skyld slog Fejl. For Bomberen naaede ikke engang ned til Kysten. En Luftværnskanon hentede den ned lidt paa den anSide Tavastehus.

Flyvningen paa Parola bød i Virkeligheden kun os Danske een Vanskelighed, der var værd at nævne. Flyvepladsen var saa jævn, at jeg som sagt den Dag i Dag ikke ved, om det var en Sø. Og modsat hvad de fleste vel vil tænke sig, er det vanskeligere at lande paa en ganske jævn Flade end paa et Terræn med en Antydning af Ujævnheder. Det ligger i, at man kun med stort Besvær kan bedømme sin nøjagtige Afstand fra »Gulvet«, naar det er helt glat.

Heldigvis havde vi den foregaaende Vinter haft Lejlighed til at øve os i Flyvning med Ski, hvad der hjalp os her.

Til Gengæld var vi ikke videre fremragende, naar vi selv skulde ud med Ski paa Fødderne, og det maatte vi naturligvis øve os i. Den første Dag kom Kalmberg hjem med et Par brækkede Ski — og paa

den Mark, hvor han havde øvet sig sammen med en Svensker, der skulde vise ham, hvordan man bærer sig ad, gik Svenskeren Resten af Dagen og ledte efter sit Armbaandsur. Afslutningen paa Kalmbergs Debut som Skiløber havde været saa bevæget, at Svenskeren havde mistet Uret i en Drive.

En af de sidste Dage under Parola-Opholdet havde vi en sjov Tur til Hälsingfors. Det hang saadan sammen, at de to rare Officerer, General Malmberg og Oberst Gustafsson, aabenbart havde syntes, at vor Paaklædning, navnlig min Lumberjacket og mine Skibukser, ikke var udpræget militæriske. De undte os et lidt finere Antræk, og en Morgen sendte de den store Buick rundt for at samle Drescher, Kalmberg og mig sammen.

Vi kørte gennem Riihimaki og Hyvinkää, der saa forfærdelige ud. De havde været udsat for en hel Serie russiske Bombardementer, da de er Jernbaneknudepunkter. Jeg begyndte bedre at forstaa Dreschers Modvilje mod Bombeangreb, som vi jo egentlig endnu ikke vidste noget om. *Han* havde til Gengæld faaet en drastisk Modtagelse i Finland, der straks havde givet ham en Fornemmelse af, hvordan det gaar til.

Han havde i Åbo været ved at indtage sit første Maaltid i Finland, da der lød Luftalarm, og han maatte styrte med en Sandwich i Haanden ned i Beskyttelsesrummet. Der var i tyve Minutter ikke sket noget videre, og han sad og fordøjede sin Mad, mens han skødesløst lænede sin Stoleryg mod en af de Stolper, Rummet var afstivet med. Det gik ham omtrent som Rokkehans i den store Bastian, for pludselig kom

der en Bombe ned lige uden for Restauranten. Det sagde Svummmm i hele Huset, og Stolpe, Drescher og Stol lettede sig en Tomme fra Gulvet og faldt bag over.

Drescher havde kunnet en hel Masse Historier alle-rede ved sin Ankomst, og nu begyndte vi ligefrem at tro paa dem. En af dem gik ud paa, at han havde været sammen med en anden Dansk, den for sin eventyrlige Sindsro berømte Redaktør Peter de Hemmer Gudme, en af Heltene fra den forrige finske Krig. Gudme havde været nede at købe Shagtobak under et Bombeangreb, og da han kom tilbage til sit Hotelværelse, saa han, at den ene Væg manglede. Hans eneste Indvending havde været:

— Og saa har de forbandede Svin taget den Væg, hvor Spejlet hang.

I Hälsingfors kørte vi til den fornemste Skræder, Stockmann, hvor vi fik forelagt et Udvalg af vid-underlige Uniformsmodeller. Vi holdt os til den nor-male finske Flyveruniform og fik taget meget omhyg-gelige Maal. Jeg fik ganske rigtigt Uniformen. Den Dag jeg skulde rejse hjem fra Finland, men sent *er* jo bedre end aldrig.

Vi kørte fra Stockmann til Hotel Kemp for at fejre Fridagen mellem Feriedagene. Kalmberg var i dansk Flyveruniform, og da vi havde siddet lidt, kom der en Herre hen til Bordet.

— Jeg er ked af, at jeg ikke kan arrestere Dem, sagde han med et Smil.

Vi kikkede lidt paa ham, men hans Dansk var der ikke noget i Vejen med. Det var den danske Luft-værnschef, Politiinspektør Arthur Dahl, der var paa

Studierejse. Men vi var kommet uden for hans Jurisdiktion, hvad han i høj Grad »beklagede«.

Da vi kom tilbage, gik vi løs paa Kaptajn Willebrandt med nye Beklagelser over, at vi laa passive. Han kunde endelig svare os med et stort Grin, at vi ikke mere skulde være kede af det. Vi skulde alle fem i Løbet af et Døgn blive Jagerflyvere. Der var nogle ualmindelig skrappe Maskiner under Vejs.

Vi var lige ved at springe i Luften af Glæde. Det vil sige, Drescher var mere stemt for at synke i Jorden. Han havde aldrig siddet i en Jager og var faktisk kommet til Finland for at tilbyde at hjælpe til med at flyve Maskiner fra Stockholm til Finland, en Tjeneste, man skulde mene, at der havde været god Brug for.

Nu var han »udnævnt« til Jagerflyver og rystede i Bukserne, hvad han ikke lagde Skjul paa.

Frijs og Rasmussen tilbragte Natten med at give ham al den Dobbeltstyring, man kan give i en Køje, men han var ikke sikker paa, at det vilde slaa til. Jeg tror ærlig talt, at vi alle var lige nervøse ved Tanken om, at han skulde slippes løs med en Jager. Det vilde ganske vist højst sandsynligt koste nogle Russere Livet, naar han faldt ned. De stod jo saa tæt, men det var alligevel et Regnestykke, vi ikke syntes om.

Heldigvis opklaredes det ved Morgenmaaltidet, at der forelaa en Misforstaaelse. Drescher skulde til Lonatjärvi for at flyve Blenheim-Bombere. Han var stormende henrykt. Han vidste, at Blenheimerne havde en Tophastighed paa næsten fem Hundrede Kilometer, og saa mente han nok, at han kunde flyve fra Russerne. Samme Aften dampede han af

med Toget, og vi gik rundt og tog Afsked med Parola.

Vi havde set, at Finnerne var tapre, men ikke »født Flyvere«. Deres heftige Karakter, deres hele Fysik, der er tilpasset til det haarde Klima, gør dem *heavyhanded*, hvad der ikke er nogen god Basis for et Flyvetalent saa lidt som for en Rytter.

De rev og rykkede i Maskinerne og lagde en fuldstændig Dødsforagt for Dagen. Men denne Dødsforagt er ikke altid af det gode. Paa eet Punkt satte den daglig mine Nerver paa Prøve. Finnerne havde paa Parola ikke den ringeste Flyvepladsdisciplin. De startede, som det faldt dem ind, og paa en snedækket Bane *kan* man virkelig starte ganske uden Hensyn til Vindretningen, fordi Maskinerne kan skrænse i Sneen.

Næste Morgen ventede vi paa Maskinerne som Børn, der skal til Juletræ. Vi havde ligget vaagen det meste af Natten, tror jeg, og diskuteret, hvad det kunde være for nogle dejlige Maskiner, man vilde sende os. Kalmberg og jeg blev uendeligt lange i Ansigterne, da Frijs og Rasmussen allerede ved Morgen-Inspektionen i Kontoret fik Besked om aldeles omgaaende at pakke og stikke af til en eller anden Station, hvor der ventede et Par Fokker D-21 paa dem. Der var ingen Besked til os.

Først lidt over Middag kom Kaptajn Willebrandt glædestraalende. Nu havde han Belønningen for vor Taalmod. Vi skulde tage med første Tog til Utti, der vilde vi faa vore Maskiner at se.

Vi sprang hjem til Kvarteret og pakkede sammen, i Toget begyndte Gassen ligesom at gaa af os. Det var

faldet os begge ind, at vi maaske skulde til at flyve Styrbombning med Fokker C-10 Maskiner. Styrbombere kunde vi godt tænke os at blive, men saa skulde det være med de dejlige Maskiner, vi havde lært Kunsten med paa Avnø, de langt hurtigere, men ogsaa langt mere manøvredegtige Nimrod Jagere eller Maskiner, der var bedre end dem. Men vi havde stadig Haabet i Behold om at blive Jagere. Nu skulde det endelig gaa løs.

Skæbnen ventede paa os i Utti.

Det var Kalmbergs 27 Aars Fødselsdag.

IV.

Ved Tusmørkets Indtræden kom vi til Utti. En lille Landsby fordelt paa begge Sider af en Hovedvej. Der var ingen af Landsbyens Beboere tilbage, de var evakueret, og deres Huse taget i Brug af Militæret. I Byens pæneste Hus var Kommandanten indlogeret, Major Harju-Jeanty, en frisk, men ogsaa fornem Officerstype, der tog imod os med den største Hjertelighed.

Og nogen bedre Optakt til vort Arbejde paa Stedet end den, vi fik, kunde vi ikke have forlangt. For mens vi stod paa Vejen sammen med Majoren, lød der pludselig Motorstøj oppe over os, og tre Gange tre Gloucester Gladiator-Jagere kom svingende ind over Byen.

Major Harju-Jeanty pegede paa den forreste og sagde til mig:

— Værsgod, den dør er Deres.

Og vendt mod Kalmberg pegede han Nummer to ud som hans. Jeg tror aldrig, nogen Dreng paa 27 Aar har faaet en Fødselsdagsgave, han er blevet gladere ved.

Vi fik dog ikke Lov at tage Maskinerne i Øjesyn samme Aften. Det var blevet mørkt, og Pladsen laa

et Stykke fra Byen — og desuden var der nok at tage Vare paa. Blandt andet det vigtige Fouragerings-spørgsmaal. Det var et af de heldige Steder, vi var faldet ind paa, hvor Lotterne stod for Madlavningen. Da de hørte, at det var Kalmbergs Fødselsdag, la-vede de Fødselsdagsmiddag til ham, som om han kunde have været deres Lillebror. Efter at vi havde spist, tog vi fat paa et drøjt Stykke Arbejde. Vi skulde lære de finske Tal fra et til Hundrede udenad.

Det var en Nødvendighed for vor Radioforbin-delse med vor Station og det af den simple Grund, at vor Navigation skulde finde Sted efter Kort, der hver havde sit Nummer.

Hvert Kortblad var delt i fire Felter, der hed A, B, C og D, men disse fire Felter var igen hver delt i ni. En Besked i Radiotelefonen kunde altsaa let komme til at lyde saadan: 72-B-8, og af dens Ordlyd vilde vi være i Stand til nøje at fastslaa, hvor vi skulde arbejde, og hvor vi befandt os. Uden den for-trinlige radiofoniske Forbindelse mellem vor Basis og os selv, naar vi var i Luften, vilde Flyvningens Nytte være langt, langt ringere.

Grundlaget for hele dette System var Lotternes Meldetjeneste, der som Regel fungerede paa den mest beundringsværdige Maade.

Den blev skildret for os denne første Aften i Utti, og selv om vi nu og da senere blev svigtet af den, saa er jeg den Dag i Dag fyldt af Beundring over den Maade, hvorpaa Finlands Kvinder hjalp deres Land.

»Luftlotterne«, som Meldetjenestens Kvinder blev kaldt, havde Tjeneste fire Timer ad Gangen og arbejdede to og to sammen i Kirketaarne eller paa

• andre højtliggende og derfor ogsaa udsatte og særligt kolde Steder.

Sammen med dem var altid en Skytskår-Soldat for at være dem til Hjælp. Lotterne vilde trods alt Heltemod ikke have kunnet klare sig uden deres tykke Pelse og det halve Kilogram Svinefedt, de smurte i Ansigtet, for at Huden ikke skulde gaa af i den forfærdelige Kulde, der kunde raade paa deres Vagtposter.

Vi brugte en god Del af Natten til at lære Tallene, og der blev sagt mange drøje Vittigheder om dem og om os, men vi fik nogenlunde proppet *det* ind i Hovederne, der var mest nødvendigt. Lette er de finske Tal ikke. De lyder fra et til ti saadan: yksi, kaksi, kolme, nemjä, viisi, kuusi, seitsemän, kahdeksan, yhdeksan, kymmenen.

Som Børn, der har faaet en længe ønsket Fødselsdagsgave, var vi tidligt oppe næste Morgen.

Utti Flyveplads viste sig at være en mærkelig Skabning. Den var fulde 3 km lang, men kun 800 Meter bred. I dens ene Hjørne var en stor Kasernebygning og Hangarerne. Begge Dele var evakueret. Mandskabet var flyttet ned i Landsbyen, og Maskinerne holdt inde i Skoven, saa godt camoufleret, at vi næsten maatte røre ved dem for at finde dem.

Der holdt de, vore to Gladiatorer med deres 880 Hestes Motorer. De har en Hastighed paa 410 km i Timen i 3500 Meters Højde og fire Geværer, to i Vingerne og to i Kroppen.

De fire Geværer har en Skudhastighed af 1200 i Minuttet, men man skyder naturligvis ikke Salver paa hele Minutter.

Det Arbejde, vi skulde udføre i Utti, var at hindre Russerne i at bombardere Jernbaneknudepunktet Kouvola, der laa ca. 10 km fra Flyvepladsen. Naar Melding kom om Bombere paa Vej til Kouvola, skulde vi gaa til Vejrs og hindre deres Angreb.

Major Harju-Jeanty havde lovet os et Minimum af to daglige Angreb fra Russernes Side. De var hidtil kommet aldeles programmæssigt, og Kalmberg og jeg gik efter at have hilst paa vore finske Kammerater straks i Gang med at lære Maskinerne at kende.

Det var os ikke muligt at tale noget videre med dem. Ganske vist viste de os altid den Høflighed, naar vi var i Nærheden, saa vidt muligt at tale Svensk eller et andet for os forstaaeligt Sprog, men det kneb svært. Det svenske Sprog er ikke udbredt i det finske Flyvervaaben, der er et selvstændigt Vaaben, det yngste og det mest finsk-finske af dem alle.

For første Gang skulde jeg begynde at flyve lidt længere omkring end de Smaarunder, vi havde gjort, da vi hjalp til med Undervisningen i Parola, og nu opdagede jeg noget, der mærkeligt nok kom som en Overraskelse for mig, skønt jeg kunde have sagt mig det paa Forhaand: Navigeringen efter Kort var slet ikke saa let, som jeg var vant til hjemme fra, hvor hvert Træk i Landskabet var fortroligt, selv om Sneen dækkede Landet.

Paa Kortet var Banelinien pænt rød, Markerne var gule, bølgende Kornmarker og Søerne dejlige blaa, lige til at bade i for slet ikke at tale om Havet. Naturligvis ventede jeg ikke, at Banelinien skulde være rød — men paa Kortet var alting hvidt undtagen Skovene. De var sorte at se til oppe fra, hele Land-

skabet et Mønster af sort og hvidt, men uden egentlige Holdepunkter for den, der kom som en Fremmed.

Skulde man foretage længere Ture, var der ikke ret meget at holde sig til. Fra en ganske lav Højde kunde man finde Jernbanelinien med den to sorte Striber, og man maatte dykke ned og saa at sige sætte Tommelen paa Skinnerne for at kure hjem, naar man havde været optaget af andre Ting end Navigationen.

Det programmæssige Formiddagsangreb, der var lovet os, udeblev. Vi satte Maskinerne op paa en Prøvestand i Skoven, hvor vi kunde skyde vore Geværer ind. Vingegeværerne var ladet med Brandprojektiler af italiensk Fabrikat, det højre Kropgevær var ladet med Tracer-Balls, de lysende Projektiler, der skal gøre det muligt at sigte ligesom efter en punkteret Linie. Det fjerde Gevær havde almindelig Ammunition med massive Projektiler. Kropgeværerne skyder ud gennem Propellens Omdrejningsfelt, men da det er Propellen selv, der trækker Skuddene af, kan dens Vinger ikke blive ramt, det sørger et Tandhjul for. Til Gengæld er der noget at lære ved Skydningen, som man maaske ikke tænker paa, før man gaar i Lag med denne mærkelige Beskæftigelse: Hvis Maskinen faar for stor Fart paa, saa kan Propellens Arbejdstempo overstige Geværets Funktionstid, og saa kommer der Aftræk af Geværet paa Tidspunkter, hvor det ikke er ladt. Det kan give en helt gal Kadence.

Der er et og andet at lære i Teknikens Aarhundrede!

Vi skød til faste Maal, og jeg tænkte paa, hvad de finske Flyvere i Parola havde sagt, naar de skød, og vi spurgte dem, hvordan de bar sig ad.

— Vi sigter lige paa Maalet med selve Maskinen, og naar vi har paa Fornemmelsen, at nu støder vi imod det med Propellen, saa tæller vi *langsomt* til ti, før vi skyder.

Saadan bar de sig virkelig ogsaa ad. Det var i mine Øjne stik imod sund Fornuft. For de glemte at tage den Risiko i Betragtning, der er ved at dykke Maalet saa nær. Vi andre havde lært at fyre paa en bestemt Afstand fra Maalet, langt nok væk til at være nogenlunde i Sikkerhed, men nær nok til, at vi ikke soldede Ammunition væk ved at fylde Luften med Projektiler i Haab om, at Maalet skulde »flyve ind i dem«, et forfængeligt Haab, der bare koster Ammunition.

Formiddagen syntes at skulde gaa uden russisk Angreb. Hen mod Middag blev det pludselig daarligt Vejr. Der dannedes Skyer i halvtreds Meters Højde. De, der var i Luften, maatte næsten rutsche over Trætoppene for at kunne bevæge sig nogenlunde sikkert.

Kalmberg var borte paa en længere Orienterings-tur, og jeg var egentlig meget tilfreds med, at jeg ikke havde begivet mig ud paa noget af den Slags i Betragtning af det lave Vejr.

Men hen over Middag klarede det op, lige saa pludseligt, som det før var blevet overskyet.

Saa kom Russerne.

De var ikke blevet meldt, som de skulde. Vi fik selv Øje paa dem. I tre Tusind Meters Højde kom de

tolv Sølvfugle strygende, der hver Dag havde været over Kouvola. Tolv Fugle med lange Slæb af For-tætning omkring Udblæsningsgassens Kulpartikler, det samme hvide Kanetæppe, som nu skulde blive et dagligt Syn for mig. Et smukt og forbavsende Syn.

Ni Finner styrtede omkap mod deres Maskiner for at komme op til Russerne og give dem den varmest mulige Velkomst.

Paa et Øjeblik var de i Sædet og havde Motorene i Gang. De brølede frem over Pladsen lige ivrige for at komme til Vejrs. Men med Forbløffelse saa jeg dem tage en Kurs, der i mine Øjne vilde gøre det haabløst for dem at naa Russerne, før de havde faaet deres Bombeladning læsset af. Ja, det vilde endda være mere end tvivlsomt, om det kunde lykkes for dem at naa dem efter Bombekastningen.

Med Hovedet fuld af Forbløffelse over Finnernes Taktik stod jeg bandende ved min Maskine, der sad fast paa Prøvestanden.

Jeg var klar over, at jeg selv vilde være gaaet Syd paa, den Vej Russerne skulde følge, naar de gik tilbage. At indhente dem over Kouvola var der ingen Mulighed for, naar vi ikke havde faaet nogen Mel-ding. Men at afskære dem Tilbagevejen var til Gen-gæld en Mulighed, jeg vilde have prøvet for enhver Pris. De skulde faa Lov at betale deres Besøg, naar de meldte sig næste Gang!

En Time efter var jeg selv i Luften. Da var Rus-serne forlængst væk, og jeg maatte nøjes med at flyve lavt hen over Kouvola, hvor det brændte fire, fem Steder, og mægtige Røgskyer lagde sig over den lille By med dens vigtige Jernbanestation.

Den næste Morgen var det straalende Sol, og nu var det Kalmbergs Tur til at skyde sine Geværer ind, mens jeg tog paa en Formiddagsrekognoscering, som jeg vilde være sikker paa at være tilbage fra, inden Russerne indfandt sig.

Jeg naaede akkurat at røre Sneen paa Pladsen, før de var der. Propellen var end ikke stoppet, og jeg gik til Vejrs med den største Hast, min Motor overhovedet kunde præstere. Hele Maskinen dirrede af Anspændelse, men jeg vilde ogsaa være sikker paa mit Bytte.

Jeg saa Finnerne gentage deres Manøvre fra den foregaaende Dag. Heller ikke nu havde vi faaet Melding forud, og heller ikke nu vilde de have nogen som helst Chance for at naa Russerne, naar de gik lige op mod dem. Der skal nu engang en vis Tid til at opnaa tre Tusinde Meters Højde, og det var i det Luftlag, Russerne atter havde vist sig.

De var femten Maskiner i Følge og gik i Gruppe-Kileorden fem Gange tre Maskiner, hele Eskadrillen som een stor Kile og Underafdelingerne hver som Kiler for sig.

Jeg valgte en Kurs næsten parallelt med Russernes, men alligevel saa meget skraat paa deres, at jeg vilde kolliderede med dem, naar de gik tilbage.

Skønt jeg havde Spjældet helt fremme, saa det en Overgang ud til at knibe for mig med at naa dem, og jeg mærkede Kamplysten helt tage Overhaand i mig. Jeg skænkede ikke Navigationen en Tanke, men valgte mig en af Maskinerne ud som mit første Maal. Jeg var besat af en vild og uovervindelig Trang til at naa den og ødelægge den.

Allerede ved dette første Møde med Russerne opdagede jeg en karakteristisk Svaghed hos deres Flyvere. De er sløje, naar det gælder Formationsflyvning. Den yderste højre Kilegruppe hang langt bag efter de andre, og i den var den yderste højre Maskine endda flere Hundrede Meter bagud for sine to Kammerater.

Han vilde være det rimeligste Maal.

Vi havde faaet instrueret en ganske bestemt Fremgangsmaade overfor de russiske Bombere af den Type, der her var Tale om. Det var S-B-2 Maskiner, hvis Besætning bestaar af tre Mand og, ret ofte, en Kommissær. Denne sidste er med for at hindre Flyverne i at lande bag Fjendens Linier og overgive sig eller paa anden Maade unddrage sig Deltagelse i Krigen.

Af Besætningens tre Mand har de to Plads foran, Piloten og Bombeskytten, der tillige betjener Frontgeværerne.

Den tredje sidder agterude og er paa een Gang Observatør, Radiomand og Bundgeværskytte, foruden at han har et Maskingevær foroven, der kan drejes i alle Retninger.

Naar han skal skyde med Bundgeværet, indtager han den fantastiske Stilling med Hovedet ned mellem Benene, saa at han skyder bag ud, mens han sigter mellem sine Ben. Men da han trods alt ikke er Slangemenneske, opstaar der en død Vinkel paa femten Grader. Det, vi havde lært, var, at vi skulde nærme os Maskinen nede fra akkurat i denne Vinkel, afgive en Salve mod Manden i Halen, gaa paa Siden af Bomberen for at se, om vi havde ramt ham,

hvad man sagtens kunde se, for saa vilde han hænge død i Selen.

Var han ikke færdig, skulde man bare dykke og gøre Manøvren om. Hang han i Selen, kunde man stige en Smule og begynde paa at skyde Benzintankene i Brand. De var anbragt i Vingerne og ikke saadan at skyde forkert til.

Jeg havde hele Taktiken i Hovedet, mens jeg drøede op mod dem, hidsende min Maskine og mig selv op til det yderste.

Jeg havde nu et Højdeoverskud paa 500 Meter, og vore Kurser nærmede sig hinanden med rivende Hast.

Jeg saa de røde Stjerner vokse som onde Øjne, der stirrede mod mig.

Nu skulde det være.

Et Blik ned mod Jorden fortalte mig, at jeg var ude over Havet, ude over en Øgruppe, af hvilken en var særlig lang. Det foer gennem mit Hoved, at jeg maatte tage Chancen nu, for ellers vilde jeg ikke have Benzin til Hjemturen. Og en anden Ting presede paa: Vi havde allesammen, Russerne og jeg, maattet trykke vore Maskiner nedad, fordi vi nærmede os et Skydække, der laa i 1000 Meters Højde.

Hele den russiske Formation svingede i en Halvkreds rundt over den lange Ø, og det gik op for mig, at det maatte være en Æresrunde over de nye russiske Fortifikationer paa Hogland Øen. Men dette Cirkelslag vilde jeg benytte mig af.

Jeg skar Cirklen omtrent efter dens Radius. I det samme opdagede jeg tre smaa Prikker ude til Højre

for mig. Og et Øjeblik efter tre tilsvarende Prikker til Venstre, ogsaa lidt bag mig som de første.

Jeg drejede Hovedet endnu engang, sikker paa, at det var russiske Jagere, der vilde tage Kampen op med mig og beskytte Bombemaskinerne.

Nu skulde det være Alvor, inden de kom nær. Da jeg drejede Hovedet een Gang til, var de første tre Prikker blevet kæmpestore, og da jeg saa efter de andre, voksede de med samme Hast.

Det var Sprængskyer fra Antiluftslyts! Jeg var kommet ind i en Beskydning fra Jorden, som jeg ikke havde skænket en Tanke.

Til alt Held var min Maskine langt hurtigere, end Russerne regnede med, og de skød Hundreder af Meter bag mig med alle deres Salver.

Nu var der ikke mere Tid for mig til at følge den foreskrevne Taktik. Jeg dykkede i et Sus ned mod den Maskine, jeg havde udset mig, og gav den en Salve paa 120 Skud, som jeg rettede mod højre Vingetank.

I samme Nu slog en Røgsøjle ud fra Vingen, Flammerne indhyllede den i mindre end tre Sekunder, Maskinen lagde sig paa Siden, tippede helt rundt og gik i en stadig mere flammende Spiral ned mod Isen. Det saa frygteligt og pragtfuldt ud.

Jeg kunde ikke høre den slaa mod Isen, men jeg saa Stumper af Maskinen og Splinter af Isen rejse sig i en Kaskade et kort Nu, før alt var forsvundet i et sort, gabende Hul.

De andre Russere havde fortsat for fuld Fart, og jeg kunde roligt dreje af og søge hjemad. Det var min første Krigshandling. Den var gaaet nøjagtigt

saa godt, som man kunde ønske det. Jeg havde al mulig Grund til at ønske mig selv til Lykke.

Men gjorde jeg det?

Jeg sad med en løjerlig flov Smag i Munden. Var det virkelig det hele. Var det Luftkrigen, som den Kamp Mand mod Mand, jeg havde drømt om?

De havde jo ikke engang skudt paa mig.

Det hele var ingenting, en Salve med Brandprojektilerne, og saa Farvel og ned i Dybet med den fjendtlige Maskine.

Jeg tøffede hjemad og landede i en mærkelig usikker Stemning. Det hjalp gevaldigt paa mine Fornemmelser, da Finnerne kom stormende hen til Maskinen, rev mig ud af den og bar mig i Guldstol over Pladsen til Majorens Kontor, hvor jeg skulde aflægge Beretning om Træfningen.

Da der var blevet Ro, saa han mig fast ind i Øjnene og spurgte mig:

— Hvad synes De saa om det?

Jeg sagde ham min oprigtige Mening. At det hele havde forekommet uendelig flovt og tamt, bortset fra, at det havde set pragtfuldt ud, da den brændende Maskine faldt. Men at jeg havde følt mig skuffet over bare at skyde paa de andre, mens de flygtede for mig.

— Det maa hænge saadan sammen, sagde Majoren, at De har været ude for en af de Maskiner, hvor Pilot og Bombeskytte har et Rygpanser, saa at man ikke behøver at have nogen Haleskytte paa Maskinen. Men De skal ikke føle Dem skuffet. De har gjort os en Tjeneste, for Russerne maa være begyndt

at føle sig Pokkers sikre, efter at de Dag efter Dag er vendt uskadt hjem fra deres Togter mod Kouvola. De skal nok komme i Kamp i den Forstand, De selv tænker paa. Vær ganske rolig, vi har Russerne her igen i Morgen, og det skulde undre mig, om de ikke har Jagerdækning med.

Det havde de ikke.

De kom med samme Præcision som de foregaaende Dage, og nu var baade Kalmberg og jeg parat. Han havde flettet mange Forbandelser ind i sine Lykønskninger i Anledning af mit første Held. For hans Maskine havde været paa Prøvestanden under Indskydning af Geværerne.

Nu var vi parat begge to, og Kalmberg gik op paa samme Kurs, som jeg med den samme Taktik for Øje. Vi vilde skære spidst ind paa Russerne under deres Hjemfart. Vi var igen først blevet alarmeret ved Lyden af deres Motorer. Havde vi haft nogle Minutters længere Varsel, kunde vi maaske have naaet dem før Angrebet, men som Tingene stod, var der ikke andet at gøre end at gaa løs paa dem, naar de var paa Tilbagevejen.

Vi stak Næserne stik i Syd og gik saa langt til Vejrs, at vi var sikre paa at have Overskud af Højde.

Der oppe under Himlens Tag lagde vi os paa Lur efter Russerne. Det gik aldeles efter Beregning og aldeles som Dagen før. Men nu var vi to, og vi gik løs paa den højre Fløj af Formationen. Den kom fra Bombardementet i den samme skødesløse og upræcise Form som Dagen før, og det var den letteste Sag af Verden for os at dykke ned paa de to sidste Maskiner og give dem et Par Salver. Virkningen var øje-

blikkelig. Først en Mængde ganske smaa Røgskyer ud af Planerne dér, hvor Tankene laa, og hurtigere end man kunde tælle til fem voksede der mægtige røde Flammer ud som en Blomst, der pludselig aabner sig, Flammerne svøbte sig om Maskinen, og som vajende Faner af Ild begyndte de at falde næsten samtidig. De hvirvledes mod Jorden og faldt sammen i Baal med nogle faa Kilometers Afstand. Vi drejede af, gik op gennem et Skylag tusinde Meter højere oppe og sejlede hjem. Kampen var blevet observeret, og nu blev vi begge modtaget med ny Jubel, der var vidunderlig velment og det mest rørende Tegn paa det gode Kammeratskab. Jeg kan alligevel ikke nægte, at den nærmest virkede generende, naar man selv havde den Fornemmelse, at man ikke havde gjort sig fortjent i ringeste Maade, men bare ganske simpelt havde udført et Stykke Arbejde af den Slags, man var udlært i. Og endda et let Stykke Arbejde af Slagsen. Saasnart vi havde aflagt Rapport, fik vi hver fat i en Vogn og kørte ud til Stedet, hvor Russerne var faldet. Det var en given Sag, at den, der havde skudt en Maskine ned, havde Ret til alt, hvad der kunde fjernes fra den. Vi kunde hente dens Radio-udstyr og alle de øvrige tekniske Hjælpeinstrumenter, der eventuelt var uskadt, og vi havde Ret til de ombordværendes Vaaben, en Priseregel, der var indført umiddelbart ved Krigens Begyndelse. Jeg fandt »min« Maskine i en saa sørgelig Forfatning, at der intet som helst var at redde. Den var en eneste forkullet Masse af sammenfiltrede Dele. Af Besætningen var der intet at se, de maa have ligget begravet i Maskinens Indre.

Jeg kørte tilbage til Messen for at høre, om det var gaaet Kalmberg bedre. Men Huset var tomt, og da jeg endelig fandt et Menneske, jeg kunde spørge om, hvor alle Flyvere og Officerer var henne, fik jeg at vide, at de var forsamlet hos Majoren til Krigsforhør over en russisk Flyver.

Det var Kalmberg, der havde haft saa meget mere Held. Han havde fundet en Russer staaende roligt og skikkeligt ved Siden af den nedstyrtede Maskine. Russeren var sprunget ud med Faldskærm og var aldeles uskadt, mens Maskinen ikke havde været i ret meget bedre Forfatning end den, jeg havde bragt ned. Med lidt Besvær banede jeg mig Vej ind, hvor Forhøret holdtes. Der var fuldt af nysgerrige baade uden for Huset og inden Døre. Midt i en Kreds af Officerer stod Russeren med en Tolk.

En lille nydelig Fyr, han lignede en velplejet Zigeuner, men havde det pæneste Væsen. Han stod Ret i sin ulastelige Uniform, der ikke bar mindste Spor af Faldskærmslandingen, Hjelmen havde han under Armen, og han svarede med høj, klar Stemme høfligt og korrekt paa alle Spørgsmaal.

Han var den mest slaaende Modsætning til to andre russiske Flyvere, ogsaa Officerer, som jeg nogle Dage før, under Opholdet i Parola havde haft Lejlighed til at se paa et Lazaret i Tavastehus, to Bulotti-Typer, der ikke var til at drive et Ord ud af. Kalmbergs Russer var Violinist af Profession, og han gav med en Stolthed, der virkede sympatisk, en Beskrivelse af den Uddannelse, Sovjet havde ofret paa ham. Han talte om Stalin som sin og Folkets Fader og hans Stemme skiftede til oprigtig Sorg, da han kom ind paa Dagens

Begivenhed. Det var hans første Tur som Pilot paa en ganske ny Maskine. Den og han var to Dage forinden ankommet med Toget fra — Wladivostock!

I fireogtyve Timer havde han tjent den røde Hær, og nu stod han allerede som Fange, mens hans Kammerater laa tilbage i Maskinens Vrag.

Jeg havde egentlig ondt af den lille pæne Fyr. Endnu havde jeg ikke set mere til den russiske Krigsførelse, end at jeg kunde nære en saadan rent menneskelig Følelse.

V.

Den tredje Formiddag paa Utti Flyveplads kom til en vis Grad til at ligne de forudgaaende. Den Dag kom der for første Gang rettidig Melding, da Russerne var ved at indfinde sig. Vi gik paa Vingerne alle Mand, men de fleste af os kom ud for en Skuffelse.

Det var øjensynligt, at Russerne havde opsnappet vore Radiomeldinger og var klare over, at vi nu gik op for at give dem en anden Modtagelse, end de var vant til.

De bøjede af helt nede ved Kysten og stak Næsen hjemad.

Vi bandede og rev i Spjældene for at faa mere Fart paa til en Forfølgelse, men det var klart, at vi ikke havde større Chancer, hvis vi skulde regne med ogsaa at klare Hjemturen. Alligevel var der to af os, der fortsatte Jagten. De to forreste Maskiner, der fløj som vi andre i en »To-Formation«, forrest Fendriken Siila og efter ham Sergent Tuominen. De naaede Russerne ved Kysten og kom i Lag med fire russiske Jagerere, der den Dag var mødt op som Eskorte, ganske aabenbart en Kvittering for de Maskiner, vi havde pillet fra dem de foregaaende Dage.

De fire Jagere var I-16 Maskiner. De vendte og gav sig i Kast med vore to. Siila blev næsten straks skudt ned, men Tuominen fik Lejlighed til at give dem en Kamp, der kostede dem to Maskiner. En af Russerne faldt ved Kotka By, en anden ude paa Kystisen.

Selvom Tuominen som den første af os kunde vende hjem med to fjendtlige Maskiner paa Samvittigheden, var der ingen Glæde, hverken hos ham eller hos andre. Han blev naturligvis modtaget med Begejstring, den Begejstring, der tilkom ham, men han smilede ikke det Sejrssmil, der havde været rimeligt, hvis Siila ikke var blevet derude. Han rakte to Fingre nedad. En Finger ned betød en Maskine skudt, en Finger op betød en Maskine undvejet, to nedskudte Maskiner vilde have været en stor Triumf.

Kort efter blev Siilas forkullede Lig bragt til Lejren. Det vilde være Løgn, hvis jeg nægtede, at det gjorde et dybt Indtryk paa os saaledes første Gang at staa overfor Døden som den Pris, vi allesammen maatte regne med at betale.

Om Eftermiddagen kom Russerne igen paa Bomberaid over Kouola. Paa det Tidspunkt var Kalmberg og jeg gaaet paa en Patrouilleflyvning i Retning af Wiborg. Vi fløj med en Løjtnantskammerat i Spidsen i den Tre-Kile Formation, som vi var vant til hjemme fra, og som vi helst vilde flyve, mens Finnerne altid ellers foretrak To-Formationen. Vi fløj lavt hen over Wiborg for at se, om Rygtet havde talt sandt, og Byen allerede var en Ruin. Det slog os, at der var meget lidt at se fra Luften, næppe nok et Hul i Husrækkerne og den militære Færdsel paa Gaderne saa heller ikke ud

til at være meget præget af de frygtelige Dage, Byen lige havde oplevet.

Paa Hjemturen fik vi Melding i Radioen om, at Russerne havde været over Kouola, og vi drejede Syd paa for at se at faa et Tag i dem paa Tilbagevejen. Vi naaede dem over Kysten ved Kotka ud for det Sted paa Isen, hvor jeg Dagen før havde skudt en ned.

Vi var som sædvanlig i Telefonforbindelse med hinanden og havde aftalt en Maalfordeling, mens vi holdt skarpt Udkig efter de Jagere, der nu maatte antages at være mødt frem til Dækning af Russerne. Der var ingen. Bombemaskinerne fløj i den sædvanlige sløje halvt opløste Formation paa femten Maskiner, men med saa stort Mellemrum, at der daarligt nok kunde tales om en Formation. Der var mange Hundrede Meter mellem de enkelte Kiler i Gruppen og ogsaa alt for stor Afstand mellem de enkelte Maskiner.

Vi havde naturligvis valgt at tage os af de tre bagerste og havde fordelt dem mellem os. Egentlig skulde vi have angrebet nede fra, men vi vilde ikke risikere at give dem et Forspring, saa vi satte Angrebet ind fra oven. Det var en sær Følelse at se dem svare paa Ilden. Jeg saa for første Gang deres Tracer-Balls komme imod mig, og jeg havde paa Fornemmelsen, at de allesammen styrede lige mod mit Hovede.

Skønt saadan nogle Kugler har en Begyndelseshastighed af 900 Meter i Sekundet, har man det Indtryk, at de ret langsomt, men ogsaa aldeles sikkert har sat sig for at ramme ens Næsetip. Det viste sig at være en for mørk Opfattelse af Situationen — der var ikke en af dem, der kom mig nærmere end nogle Meter ude paa Planerne. De skød elendigt.

Til min Undren reagerede den Maskine, som jeg beskød, ikke videre kraftigt paa mine Salver. Jeg gav ham tre-fire Gange 30 Skud, men han fortsatte den ejendommelige Zig-Zag-Flyvning, som de alle tre havde indledet, og som var den egentlige Aarsag til, at vi havde kunnet overhale dem paa de sidste tusinde Meter. Havde de holdt deres Kurs og ikke prøvet at lege Kispus med os, havde de maaske været i Stand til at løbe fra os, for Bombere af denne Type var strengt taget lige saa hurtige som vore Jagere. Jeg gik en Gang til i Angreb, sendte ham en ny Omgang Salver. Og saa slog Flammerne ud. Samtidig fra alle tre forfulgte Maskiner. Vi tre Jagere havde hver sin Triumf indenfor mindre end et Minut. De flammende Maskiner skruede sig i Spin mod Jorden. Et fantastisk Syn. Jeg kan ikke lade være at kalde det pragtfuldt, skønt det paa sin Vis var grusomt.

Da vi kom tilbage til Pladsen og hver kunde strække en Finger mod Jorden, var det som om Glæden var ved at vende tilbage. Vi havde mistet en Kammerat, men vi havde ogsaa paa samme Dag skudt fem store Bombemaskiner ned. Det var en Modregning, der tenderede i Retning af at opveje Modstandernes tal-mæssige Overlegenhed.

Kalmberg og jeg kunde holde fri den Eftermiddag. Vi havde jo haft Løjtnanten med og han maatte selv skrive den Rapport, der skulde skrives. Til daglig tog det os en lang Tid, naar vi skulde aflægge Regnskab for vore Udflugter. Det maatte gaa via Tolk og det letter nu engang ikke Arbejdet.

Vi kørte med hver sin Bil ned til Kysten ved Kotka

*De to svenske frivillige Flyvere
Björkwall (til venstre) og Wachenfeld.*

Jörn Ulrich i Samtale med sin Broder, der som Læge opholdt sig i Finland.

for at se, hvad der var blevet af vore tre faldne Modstandere. De laa med et Par Kilometers Mellemrum, og var alle tre saa ødelagte af Ild, at det var umuligt paa nogen Maade at kende dem fra hinanden. Vi maatte nøjes med at opgøre, at vi hver havde een Skalp mere i Bæltet.

Om Aftenen stod Siilas Plads tom i Messen.

Vi samledes alvorlige før Middagen og sang den Sang, som alle Flyvere Verden over synger, naar en Kammerat er styrtet og dræbt:

Ho, stand to your glasses
This world is a world of lies
a cup for the Death already
Hurrah for the next man who dies . . .

Finnerne har skrevet nogle vidunderligt smukke Ord til den samme Melodi, men vi to Danske maatte holde os til den engelske Tekst.

Og saa maa man forresten forstaa, at Flyvere, selv naar den store Alvor kommer til dem, ikke kan gaa rundt og hænge med Hovedet. Saa kunde Livet ikke leves. Den amerikanske Flyver, der skrev, at den dræbte Kammerat er »rejst til en anden Flyveplads«, havde Ret. Saadan er vi nødt til at se paa det. Naar Rapporten om Ulykken er afgivet, tales der ikke mere om den Ting.

Nu fulgte der nogle Dage med meget daarligt Vejr.

Wiborg og Byerne langs Banen mellem Wiborg og Helsingfors fik et Pusterum for de russiske Bomber-Besøg. Paa Pladsen gik vi og havde ikke rigtigt noget at gøre. Mekanikerne havde lagt helt Beslag paa vore Maskiner. De skulde trimmes i fineste Stand, til det

første klare Vejr meldte sig. En af Dagene tog jeg hen til en russisk Fangelejr i Nærheden.

Der gik de sølle Djævlø, som vi havde set blive sendt paa Arbejde i Flyvepladsens Nærhed under skarp Bevogtning af Skydskår-Soldater. De saa forfærdelige ud og de tiggede om Cigaretter, saa det kunde skære en i Hjertet.

Fangelejren var lagt i en Skov. Uden om den var ryddet et Bælte paa en Kilometers Bredde. Fra Pigtraadshegnet var der altsaa tusinde Meter at springe for dem, der vilde flygte og søge Dækning i Skoven.

Men i hvert Hjørne var der opstillet et Maskingevær med et Par Mand til Betjening. Jeg vilde ikke have brudt mig om den Form for Spidsrods-Løb.

Det er typisk for denne særlige Krig, at de, der passede Maskingeværerne, aldrig havde taget dem i Brug. De Flugtforsøg, der havde været, var endt paa een bestemt Maade: Skydskår-Soldaterne havde skudt de flygtende med Riffel. Flugtskud med Riffel er en naturlig Ting for en Finne, han vilde finde det meget lidt sportsmanlike at tilsaa en længere Strækning med Bly for at ramme et flygtende »Vildt«. Paa den Maade fik Flygtningene, hvad en Jæger vilde kalde for en ærlig Chance. Hvad Chancen var værd, er en anden Sag.

Den 19. Januar var det igen højt og klart Vejr. Vi kunde vente Russerne naar som helst. I Formiddagstimerne blev de meldt. Men det gik, som det var gaet ved deres sidste Besøg. Da de naaede Kysten og opfangede vore Signaler til Angreb, vendte de og strøg tilbage mod deres Baser paa den anden Side af den finske Bugt. Det var fyrre Graders Kulde, og vi naa-

ede igen akkurat at se deres lange, hvide Frosthaler aftegne sig paa Himlen, saa var de borte med Blæsten.

Egentlig kunde vi ønske os selv til Lykke med denne Form for Krig. Vi var nu blevet en Slags »Fleet-in-being«. Det var nok, at vi lod Fjenden opfatte vore Ordre til at gaa til Vejrs, saa stak han selv af. Men det var kun Formiddagsbesøget, der spændte af paa den Maade. Den samme Eftermiddag fik vi paany Melding om, at der var russisk Besøg i Vente.

Russerne nærmede sig Kotka By, Kouola havde de haft Vrøvl nok med, og Kotka havde de om Formiddagen kunnet kaste Bomber over, inden vi naaede derned, men Kotka havde heller ikke samme Betydning som Kouola med sit Jernbaneknudepunkt og heller ikke samme Betydning som den Højspændingsledning, der, ligesom Kouola By, havde været det stadige Maal. Meldingen om Russernes andet Besøg i Kotka fik vi, mens vi hang et Sted oppe i Luften i Nærheden af Byen, to Gange to Maskiner. Det kunde ikke være finere.

Vi kravlede tæt sammen i Formation og steg endnu et Stykke for at have et passende Overskud. Der oppe fra saa vi Russerne komme, femten Maskiner som sædvanlig. De fik aabenbart igen Held til at opfange vor Radioforbindelse med Kommandoen og drejede for at gaa mod Syd. Men nu tog vi alle fire fat med den Taktik, vi havde lært, den, der teoretisk var rigtig, og som nu skulde staa sin Prøve i Praksis.

Det gik straalende. Vi dykkede og steg op mod dem gennem den døde Vinkel, hvor deres Haleskytter ikke kunde komme til at gøre os noget. Kalmberg var den,

der sidst dykkede. Han afgav et Par Salver, mens han strøg fra oven ned mod den Maskine, der var hans Maal. Saa foretog han den eleganteste Skole-Manøvre, nogen kunde ønske sig at se, en Retræte i Looping og foretog derefter, mens Loop'et blev skrevet færdigt, et Angreb nede fra gennem den blinde Vinkel. Han havde paa et Øjeblik faaet begge Russerens Tanke pumpet fuld af Brandprojektiler, og hans Offer begyndte den sædvanlige sidste, flammende Rejse i Spin ned mod den sneklædte Jord.

Jeg havde ikke det samme Held med min Russer. Jeg sendte ham den ene Salve efter den anden, uden at han tilsyneladende mærkede noget. Der gik ikke Ild i hans Maskine, og han zig-zag'ede videre, som vi havde set dem gøre før i en fuldstændig misforstaaet Undvigelsesmanøvre. Saa dykkede han pludselig og strøg mod Jorden i en spids Vinkel. Jeg fulgte et Stykke med nedad, og saa, at han, da han var et kort Stykke over Jorden, rettede Maskinen en Smule op.

Vi befandt os over en lille Sø, det var øjensynligt, at han vilde nødlande paa den. Han tog Jorden meget haardt, og da jeg kom helt ned i Nærheden af ham, saa jeg, at han ikke havde faaet Hjulene ud, Maskinen stod paa Bugen paa den sneklædte Isflade.

Jeg havde daarligt nok Tid til at høre paa Glædesraabene, da jeg naaede tilbage til Pladsen. Jeg vilde ud og se, hvad der var blevet af min russiske Modstander.

Jeg fik fat i fire Skydskårister, og saa hurtigt kom vi afsted, at vi allesammen glemte vore Ski. Heldigvis huskede Soldaterne at slænge Riflerne over Skulde-

ren. Vi kørte en Timestid, før vi fandt ud i Nærheden af Nedstyrtningsstedet, og saa maatte vi endda vade i Sne til Maven gennem en Skov endnu en Timestid, før vi fandt ned til Søbredden.

Der holdt Maskinen stadig i samme Tilstand, som jeg havde set den fra Luften. Da vi begyndte at vade gennem den dybe Sne ude paa Isen, blev Kabinedøren lukket op, og en Mand sprang ud. Han rakte Hænderne i Vejret og blev staaende saadan.

Mine Ledsagere kom efterhaanden bagud, men jeg gik med min Revolver i Haanden, forberedt paa alt, for vi havde hørt Historier nok om Russere, der rakte Hænderne i Vejret — og havde Haandgranater i dem.

Mine lange Ben havde givet mig et Forspring paa maaske hundrede Meter, og jeg var naaet til en Afstand af tyve Meter fra Maskinen, da jeg fik Fødderne ind i et eller andet nede i Sneen og gik paa Næsen.

Da jeg rejste mig og strøg Sneen af mit Ansigt, saa jeg Russeren sigte paa mig med en Revolver. Jeg fyrede min Pistol af imod ham og Skydskår-Soldaterne bag mig skød i samme Øjeblik. Russeren knækkede sammen som et brækket Rør.

Da vi kom hen til ham og fik fat i hans Revolver, opdagede vi, at Slagfjederen i den var knækket. Var det ikke sket, havde han rimeligvis faaet mig. Er det sært, hvis jeg tror paa Mirakler?

Paa tyve Meter skulde han nok kunne ramme. Men det hele var gaaet saa hurtigt for sig, at ingen af os den Dag i Dag ved, hvem af os, der skød ham. Da vi kom op i Maskinen, fandt vi Piloten død ved Rattet.

Ogsaa Bombeskytten laa død i Maskinen. Jeg maa have skudt som en Karpe, for jeg havde ikke sigtet paa nogen af dem.

Radiomanden eller Haleskytten, hvad vi skal kalde ham, maa have forladt Skibet under Farten. Der var ikke noget at se af ham. Om han har haft nogen Glæde af det, fik vi aldrig at vide.

Det var et fint Bytte, jeg havde faaet den Dag. Inde i Maskinen stod en Mængde Kasser med det dejligste Udstyr, Radioapparater, et Bombesigte af fineste Slags og meget mere. Det var altsammen i den originale Emballage, med Træuld, Bølgepap, og hvad der ellers hører til.

Det var aabenbart ikke et Mandskab, der egnede sig for Montering eller Brug af Finmekanik. De havde sat et Jernrør ud gennem Bunden af Maskinen foran Bombeskyttens Plads. Ved at dreje paa en halv Tandkrans kunde det rettes lidt frem eller tilbage. Det var alt, hvad de havde brugt som Sigtemaskine. Og for at komme til det »nøjagtigste« Beregningsresultat, havde Bombeskytten ved Siden af sin Plads en Tælleramme af den Slags, vi bruger i Børnehaver, men som vist i Rusland er mere udbredt mellem Voksne.

Manden, der havde villet skyde mig, og som nu laa udenfor i Sneen, viste sig at være en Kommissær af den Slags, der var med for at tvinge de andre til at gøre deres »Pligt«. Han havde nogle aldeles dejlige Støvler paa, fine Overtræksstøvler med Lynlaas. Dem kunde jeg ikke nænne at lade ham beholde, og de har siden tjent mig. Der staar Tretorn Hälsingborg under Hælen. Der er ingen Tvivl om, at det var hans private Støvler. Men jeg havde fundet det morsommere, hvis

der havde været en rød Stjerne i hver Støvle, naar de alligevel skulde blive Souvenirs.

Der blev Glæde i Lejren over Maskinen. Det var efterhaanden blevet ud paa Aftenen, men der blev straks givet Besked om, at den skulde demonteres paa Isen og bjerges. Det blev den ogsaa, efter hvad jeg siden hørte, og den blev samlet paany og kom i finsk Tjeneste.

Saa var det Slut paa Utti Flyveplads.

Vi fik Besked om at stille hos Majoren, som meddelte os, at vi, ni Mand høj, allerede næste Morgen skulde fratræde Tjenesten som Interceptor-Flyvere og afgaa til Hiitola Flyveplads lige bag Fronten. Vi skulde fremtidig tumle os paa vor egen Boldgade. Med tre Opgaver: Patrouille, Beskyttelse af finske Bombere under Raids og direkte Angreb paa Jordmaal, den med en sjov engelsk-tysk Blanding betegnede Ground-Strafing! Der var Festmiddag for os i Messen.

Det betød, at der foruden den daglige Kødsuppe serveredes en Slags Dessert, men jeg skal ikke kunne sige, hvad den bestod af. Vi var spændte paa det nye, der ventede os, glade for den Tid, der var gaaet saa fantastisk heldigt for os. Ja, lad mig blive ved at sige netop dette, at det var Held og Held og atter Held, for at man ikke skal tro, at jeg vil gøre mig til mere end en ganske almindelig Jagerflyver.

Der blandede sig ogsaa en lille Smule Vemod i Glæden. Kammeratskabet paa Utti Flyveplads havde været uforglemmeligt baade mellem Flyvere og Mekanikere.

Næste Morgen stillede vi ni Mand høj, en Løjtnant

af Linien som Chef, og iblandt os en Reserveløjtnant Teva, der havde begyndt Krigen som Sergent, men seks Gange var blevet forfremmet for dristige Handlinger. Det var vor Afsked med Flyvevaabnet som saadan. Fra nu af skulde vi staa under de enkelte Armé-Chefer og udføre de Opgaver, der kunde opstaa med saa kort Varsel, at man ikke kunde gaa Omvejen over Flyvevaabnet.

VI.

Vi skulde til Hiitola paa Taipale-Fronten. Taipale-Afsnittet var den Del af Fronten tværs over Karelen, der ligger nærmest Ladoga Søen. En stor Del af Grænsen mellem Rusland og Finland udgjordes af Vuoksen Floden. I Frontens modsatte, sydvestlige, Ende ligger Summabugten, et andet af de Navne, der ustandseligt var paa alles Læber, fordi Kampene her var forfærdende blodige og haardnakkede.

Vi var tidligt oppe den sidste Morgen paa Utti Flyveplads, men Mekanikerne var endda paa Stikkerne før vi andre. Allerede da vi kom udenfor, holdt de ni Maskiner trukket frem paa Linie og med snurrende Motorer.

Vi stoppede hvad vi kunde af vore private Grejer i Maskinernes Agterrum. Og vi gennemgik endnu engang det ekstra Udstyr, der om Aftenen var blevet uddelt til os.

Der var først og fremmest et Par Ski og en mægtig bredbladet Kniv, hvis Anvendelse jeg aldrig er blevet klar over, men som man kunde bruge til alt, lige fra at hugge Maskinen i Stykker, hvis man nødlandede og sad fast og til at hugge sig Vej gennem Kratskoven.

Til denne Udrustning hørte ogsaa en Nødration af

Proviant, en »Eisenportion«, der bestod af en haardt presset Plade som en stor Plade Chokolade. Den var fremstillet af Ærtesuppe, Blodmasse og Gud ved hvad, og skulde kunne ernære en voksen Mand i tre Dage. Mellem det udleverede var desuden en Pakke Tændstikker og et Spritapparat, for det var paa det strengeste forbudt at tænde Baal. Det vilde blot lokke strejfende fjendtlige Flyvere til. Endelig var der halvtreds Patroner ekstra til den Pistol, vi altid bar i Bæltet. Ved Siden af Maskinerne holdt to store, flotte Rutebiler. Dem skulde Mekanikerne befordres i til vor næste Plads. De havde travlt med at pakke, da vi ved Nitiden lettede og gjorde en sidste Afskedsrunde over den Plads, vi allerede syntes, at vi hørte hjemme paa.

Det var en given Ting, at vi vilde naa vort Maal ved Taipale adskillige Timer før Mekanikerne kunde være fremme. De skulde foruden Resten af vor og deres egen Bagage have de to Rutebiler fyldt med Reserverdele og Værktøj. Og desuden kommer man jo noget hurtigere frem gennem Luften. Vi kunde altsaa give os god Tid, og vi vilde ikke gerne passere for nær langs Wiborg Fronten, hvorfor vi satte Kursen nordligere, end man normalt vilde have gjort.

Det var en vidunderlig Morgen. Solen sprang pludselig rød og rund som en Ballon op fra den østlige Horisont, som vi styrede imod. Det var som at sejle lige lukt ind i Himlen. Ingen, der ikke har prøvet at flyve saadan i Morgenrøden, vil kunne ane, hvad det er for en Følelse, saa betagende skønt er det og saa sikker og fri føler man sig, sejrrig over Tid og Afstand. Det dæmringsmørke Landskab drager forbi dybt nede endnu saa drømmende og fredfyldt, som om der ikke

eksisterede Krig i Verden. To og to fløj vi, og forrest for at vise Vej, den frygtløse Løjtnant Teva, der kendte Landskabet saa godt som sin egen Lomme og paa en Prik vidste, hvor Hiitola Søen gemte sig mellem de sorte Skove.

Et godt Stykke Nord for Taipale naaede vi ud over Ladoga, som vi nu blot behøvede at følge langs den vestlige Bred for at naa ned i Nærheden af vort endelige Maal. Vi var spændte paa at se den egentlige Kampfront. Der havde ikke været store Ting at se, hvor vi havde færdedes paa Vejen dertil. Ved Elvetiden var vi fremme ved Hiitola, og Teva gik ned mod Søens Flade. Jeg kredsede et Par Gange rundt for at se, hvordan han vilde foretage sin Landing, men med et syntes jeg, at han blev borte paa den hvide Flade.

Da jeg kikkede nærmere til, opdagede jeg, at han var landet. Maskinen var næsten begravet i Sne. Jeg dykkede ned for at se paa ham paa nært Hold og saa, at den løse Sne paa Søens Flade næsten naaede op til hans underste Planer. Jeg tror ikke, at der findes nogen anden Maskine, der var i Stand til at lande uskadet under saadanne Forhold. Men Gladiatorerne kunde vi stole paa. En for en dalede alle de ni Fugle ned fra Himlen og satte sig til Rette i Sneen. Vi kørte dem saa nær ind til Søbredden som muligt, helt ind under de yderste Træer paa Bredden, for at vore mørkt camouflerede Vinger og de blaa finske Flyver-Hagekors, der er Maskinernes Kokarde, ikke skulde være for synlige fra Luften.

Som en yderligere Sikkerhedsforanstaltning lagde vi et tyndt Lag Sne over de øverste Planer, og saa halede vi vore Ski frem for at gaa en lille Rekogno-

seringstur til Fods, mens vi ventede paa Mekaniker-
nes Ankomst. Vi vilde se at finde ud af, hvor vort
fremtidige Kvarter skulde være.

Det viste sig, at man havde bestilt Plads til os i
Hiitola Folkeskole, hvor Skoleforstanderen havde for-
beredt vor Ankomst.

Der ventede Mad paa os i et af Klasseværelserne,
og i fire-fem andre Klasser var der indrettet Sove-
kvarter for os.

Ud paa Eftermiddagen kom Mekanikerne rum-
lende med deres Rutebiler. De gik øjeblikkelig i Gang
med at fælde Træer langs Bredden, saa at vi kunde
faa nogle regulære »Baase« til Maskinerne, og ud af
Rutebilernes tæt proppede Last hentede de en Bylt,
der viste sig at være et Telt, en »Korsu«, der blev rejst
paa Søens Is, og som vi siden fik uendelig megen For-
nøjelse af.

Teltet var beregnet som Læskur for os. Det havde
et Komfur i Midten med en Skorsten, der ragede op
gennem dets Spids og indendøre blev der sat Træ-
brikse og Borde op. Inden længe snurrede Kaffen for
første Gang i Korsu'en — det blev den ved med i alle
Dagtimerne, saa længe vi var paa Hiitola Sø, og i
Betragtning af den Tjenesteordning, vi havde, skam-
mer jeg mig ikke ved at tilstaa det.

Ordnningen var nemlig ret haard. I Tiden fra en
halv Time før Solens Opgang til en halv Time efter
dens Nedgang skulde to Maskiner være i Luften og
gaa paa Patrouille langs Fronten. To Mand skulde
sidde i deres Maskiner paa Pladsen med opvarmet
Motor, to maatte opholde sig paa Isen, men i fuldt
Udstyr og med paaspændt Faldskærm. Kun de sidste

tre havde Lov til, en lille Tid ad Gangen, at slange sig paa Træbriksene i Teltet, drikke Kaffe og spise en Franskbrødske, der endnu kan faa det til at rumle i min Mave.

Tjenesten skulde begynde Dagen efter vor Ankomst. Jeg var paa Vingerne allerede i Morgentimerne. Der var ganske roligt langs Frontens finske Side. Ovre hos Russerne skød de uafbrudt. Man kunde se Kanonerne række deres Ildtunger ud bag de sneklædte Camoufleringer eller Kratdækninger, og der var næppe ti Minutter i den Tid, vi opholdt os ved Hiitola, hvor vi ikke hørte Artilleriet paa den russiske Side.

Naar vi spurgte de finske Soldater eller Officerer, hvad Russerne skød efter, fik vi altid det samme Svar:

— Det aner vi ikke, men Hovedsagen er jo ogsaa, at de ikke træffer. Det var en optimistisk Betragtning, der tilsyneladende holdt Stik i den Tid, vi havde Mulighed for at kontrollere det.

I et Par Dage fløj vi denne Frontpatrouille, og især ved Skumringstid var der noget uimodstaaeligt romantisk ved at sejle gennem det mørke Himmelrum og se ned mod den russiske Front, hvor Flammerne med korte Mellemløb skød ud af Gabet paa Kanonerne, men der var noget underligt uvirkeligt ved det hele, fordi man aldrig saa Nedslagene gøre anden Skade end at slaa et ligeegyldigt Hul i Sneen et eller andet Sted i en tilfældig Skovstrækning.

Engang imellem, naar de hørte vore Motorer, begyndte de at skyde med Antiluftslystet. Vi kunde se Tracer-Kuglerne bane deres lysende Vej op imod os, men Sigtet var saa slet, at det ikke voldte os nogen Bekymring. Vejret var gennemgaaende lavt, og til

Tider kunde det knibe med at holde Patrouilleringen i Gang. Vi fik Besked fra Kommandoen om, at hvis vi ønskede at faa Fronten markeret tydeligere under vore Flyvninger, kunde vi blot kalde Kaffeteltet, Korsu'en op. Dér stod en Radiomodtager, fra hvilken der kunde gives Besked til de enkelte Frontafsnit om at lægge sorte Tøjstrimler af ti Meters Længde ud paa Sneen som en punkteret Grænselinie paa et Landkort. Der var nu ingen af os, der gjorde Brug af denne pudsige Hjælpeforanstaltning, skønt det kunde have været ganske sjovt at se, hvordan saadan en Kæmpe-tegning vilde tage sig ud i Virkeligheden.

Hiiitola blev, hvad Oplevelser angik, en udpræget Skuffelse.

Nogle Dage senere fik vi Besked om at bryde Lejren af og flytte Sydvest paa til Summafronten. Der skulde vi nok faa al den Underholdning, vi havde behov. To Mekanikere blev sendt i Forvejen med den ene Bil, de andre blev tilbage hos os for at hjælpe med Starten.

Skal nogen have en Laurbærkrans for det, der blev udrettet af Luftkrig paa finsk Side, saa lad det blive Mekanikerne. Det skal siges, at var der noget, Finlands øverste militære Ledelse ikke havde sparet paa, saa var det Mekanikere til Flyverne, men det var ikke bare talmæssigt, at de var den mest uvurderlige Hjælp. De af dem, som jeg havde Lejlighed til at møde, var Folk af den mest straalende Støbning, og alle Beretninger fra andre Pladser siger det samme.

Tænk hvad det vil sige at skulle arbejde under de Vilkaar, der blev dem til Del. Naar de tørnede ud om Morgenen, kunde de finde Maskinerne dækkede af

Sne og med en Temperatur paa Minus 40—50 Grader. Det vil sige, at man overhovedet ikke kan tage paa Tingene med bare Næver uden at hænge fast. Hver Stump Værktøj, der skulde bruges, maatte varmes over en Blæselampe, hvis Manden ikke vilde have sine Hænder ødelagt.

Naar en Maskine blev dækket til for Natten, maatte al Olie tømmes af den for ikke næste Morgen at være en massiv Isklump. Motorerne kunde overhovedet kun startes efter Opvarmning inden i en Asbestkappe, der omslutede hele Motorpartiet og som forneden mundede ud i et Asbestrør, der næsten naaede Jorden. Inden i Røret blev der anbragt en Varmemaskine af Konstruktion som en stor Primus med tre Brændere. Blot at faa denne Primus tændt var et Kunststykke. Naar den var i Gang, kunde man begynde at smelte Olien og varme den op til 80 Grader, ved hvilken Temperatur den blev hældt paa Motoren, som samtidig fik Varmen fra Primusens tre Brændere.

Det slog aldrig Fejl. Præcis som et Urværk var Maskinerne klare — og de gik som Symaskiner. Enhver kan sige sig selv, at naar der kræves det yderste af en Maskine og dens Fører, saa er det til syvende og sidst vigtigere end noget andet, at Maskinen er saadan i trim, at den *kan* yde sit bedste. Vort Arbejde og vort Liv var afhængige af Mekanikernes opofrende Slid og af deres samvittighedsfulde Udførelse af deres Del af Job'et.

Hver Maskine havde sin Motormekaniker, »Fitter« og sin Kropmekaniker, »Rigger«. For hver tredje Maskine var der tildelt os en Geværmekaniker, der skulde holde Maskingeværerne i fineste Form.

Vi blev klar til Start fra Hiitola og kom afsted. Nu skulde vi ikke bare paa Patrouille over Taipaleafsnittet, men følge Fronten tværs over Næsset paa hele dens Udstrækning. Det var ikke nogen lang Tur med en hurtig Maskine, men vi var igen dybt interesserede i, hvad vi kunde faa at se af Kampene nede under os, hvor »Mannerheim« Linien bredte sig ud. Mannerheimlinien syntes jo at være et Forsvarsværk af vidunderlig Styrke, et teknisk Mesterværk.

Der var ingen Fæstningsværker at se.

Denne berømte Linie var kun en eneste Ting: Finlands Soldater, de uendeligt modige, uendeligt tapre og udholdende Forsvarere af deres elskede Fædreland.

Der har maaske været to eller tre Cementfortifikationer, vi hørte ogsaa senere om een Cementkorsu, altsaa slet og ret en Smule Kasemat, der havde modstaaet tredive Fuldræffere. Men det var den rene Undtagelse, at der var Beton i Linien. Resten var slet og ret Feltbefæstninger af Jord, Pigtraad udspændt mellem Skovens Træer — og Heltemod.

Ogsaa vort næste Kvarter var en Folkeskole. Samme Eftermiddag blev vi sendt paa den første Patrouille langs Fronten. Vi gik i 2000 Meters Højde langs hele Kamplinien, spejdende efter eventuelle russiske Bevægelser i Ingenmands Land eller bag de forreste Linier. Og med den særlige Opgave, hvis der skulde komme russiske Bombere med Jagerdækning, da at stryge Jagerne af dem og lade Bombemaskinerne passere uden Dækning videre ind i Land til Modtagelse af de Interceptor-Jagere, der nu havde overtaget det Arbejde, vi hidtil havde haft.

Et enestaaende Fotografi af den Luftkamp, der endte med Fritz Rasmussens Død. Billedet viser de hvide Linier i Luften, der er Jagermaskinens Frost-Spor i den stærkt underafkølede Luft. Det Frost-Spor, der gaar direkte mod Jorden, er fra Fritz Rasmussens Maskine. Denne Frost-Røg er synlig i ca. 10 Minutter efter Fremkomsten, og en finsk Soldat, der under Luftkampen laa i Dækning i den Bondegaard, der skimtes til venstre i Billedet, fotograferede den og sendte senere Billedet til den afdøde danske Krigsflyvers Venner i Danmark.

Jörn Ulrich fotograferet efter sin første Solo-Flyvning.

VII.

Fra første Færd skulde vi faa at mærke, at vi nu var kommet klar af den ensformige Patrouillering ved Hiitola. Vi havde ikke været paa den nye Plads en Time, før den første Ordre til at deltage i en Krigshandling indløb.

Vi skulde ved Morgengry gaa paa Vingerne alle ni og møde tre finske Blenheimere paa et nærmere angivet Sted.

Vi skulde holde os kredsende i Luften, indtil Bombemaskinerne kom, og saa træde i Funktion som deres Dækning under et Angreb ind over det russiske Omraade. Det var en kæmpemæssig Servicestation i umiddelbar Nærhed af Leningrad, der var det egentlige Maal. Servicestationen var anlagt med det Formaal at give de lange Kolonner af Tanks og Panservogne et sidste Eftersyn, naar de marcherede mod den finske Front og at fylde alle Køretøjerne op med Benzin og Olie. Virkelig et Maal, hvor et Bombardement havde Chancer for at sætte sig Spor — baade direkte og indirekte.

Paa den anden Side var det naturligvis ikke et Maal, man uden videre kunde regne med at naa. Der var fem eller maaske syv Flyvepladser rundt om Leningrad, hvorfra vi maatte regne med, at Inter-

ceptor-Jagere vilde gaa til Vejrs, saa snart vore Bombemaskiners Ankomst blev meldt.

Vi gik til Vejrs og sejlede ind i den gryende Morgen med en Himmel, der først var flammende rød og siden blegnede gennem alle Toner af Guld og Perlemor. I nogen Tid fløj vi rundt paa det opgivne Sted og ventede paa Blenheimerne. Pludselig dukkede de frem, og vi faldt i Formation, tre foran og seks bag ved Bombemaskinerne. Hele Optoget satte Kursen i lige Linie ud over Bugten med Leningrad lige for Næsen.

Vi Jagerflyvere havde faaet bestemte Ordre til ikke at udvise nogen Art af ungdommelig Heroisme i Form af at indlade os i unødige Kamp eller Forfølgelse af fjendtlige Jagere. Vi skulde holde tæt sammen med Blenheimerne, som af Hensyn til os maatte gaa med nedsat Fart. Det var ganske nye Maskiner og deres maksimale Marche-hastighed var større end vor.

Blenheimerne gik fem Hundrede Meter længere nede end vi, saa at vi kunde holde Øje med dem. Efterhaanden som vi nærmede os Maalet, spejdede vi alle med Spænding, og ogsaa med en vis Nervøsitet, efter de fremmede Jagere, som vi bestemt maatte vente at se dukke op, naar vor Marche gennem det russiske Lufthav var blevet observeret og meldt. Men vi naaede helt frem til Servicestationen, før der viste sig nogen Art af fjendtlig Aktivitet.

Pludselig begyndte Antiluftskytset at fyre imod os, Granaterne sprang til Højre og Venstre for vore Bombemaskiner, og ud af Himlen kom i fire Tusinde Meters Højde seks russiske Jagere. De voksede med

rasende Fart, og vi naaede akkurat med vore agterste seks Maskiner at komme op i samme Højde, inden vi var paa Skudhold.

De russiske Maskiner var hurtigere end vore. Det var J-16-Monoplaner med en Fart paa omkring 50 km mere i Timen end vi kunde præstere med Gladiatorerne. Men denne Fart og Maskinernes hele Konstruktion gjorde dem mindre manøvreedygtige end Gladiatormaskinerne. J-16'erne er ganske korte, kun seks Meter fra Snude til Halespids, meget buttede og med lavtbærende Planer, altsaa med Kroppen over Vingene.

Vi gik umiddelbart i Angreb paa dem, men desværre med en Maalfordeling, der paa en eller anden Maade slog Klik. I det mindste saa jeg to af vore Maskiner fra hver sin Side styre lige mod en af Russerne. I sidste Øjeblik maatte de begge loope, ellers var de stødt sammen alle tre.

Jeg tror, at vort Angreb kom som en Overraskelse for dem, for da vi satte det ind, befandt Russerne sig alle i en nedadgaaende Bevægelse, hvis Maal utvivlsomt var de tre Jagere, der fløj foran vore Bombemaskiner. Paa den Maade blev Overfaldet fra os seks, der »hang bag paa«, næsten et Bagholdsangreb. Det kom i rette Øjeblik, saa at Russerne ikke naaede at dykke under vore Blenheimere og komme til dem nede fra, hvor de var mest saarbare. Blenheimernes Bestykning og Mandskabets Panserbeskyttelse er anbragt saa overligt, at der i Virkeligheden kun er den Mulighed for at forsvare sig mod Angreb nede fra at gaa saa langt ned mod Jorden, at der ikke er Plads. Men det var jo ikke nogen indbydende Løs-

ning i Betragtning af, at Antiluftskytset ustandselig knaldede om Ørerne paa dem.

Vor Dykning med de seks Maskiner imod Russernes Jagere fik det ønskede Resultat. Vi engagerede dem, saa at de maatte lade Blenheimerne i Fred, hvorefter vi svingede ud til Siden. Der udspandt sig en kort *dogfight*, der havde al den vanvittige Spænding, en Nærkamp i Luften kan have. Den viste os endnu engang vore Maskiners Overlegenhed. Enhver af os kunde faktisk klare sig mod to af Russerne blot ved at manøvrere. Naar vi gjorde saa kort en Drejning, som det var muligt for os, strøg Russerne med den større Fart forbi os i Buer, der nødvendigvis maatte være dobbelt saa store. Pludselig gav de Legen op og forsvandt.

Vi søgte, som det var beordret, øjeblikkelig tilbage til vore Blenheimere, der nu styrede lige mod Maalet i tusinde Meters Højde, mens vi maatte holde os som Dækning for dem i den tredobbelte Højde parat til at tage mod alle eventuelle Overraskelser. Det var at være i første Parket til et forfærdende, men ogsaa uimodstaaeligt fængslende Skuespil. Pladsen dernede, der var Maalet for vore Bomber, saa ud som Dyrehavsbakkens Parkeringsplads en Søndag Aften i Fredstid. Alle Slags Køretøjer holdt saa tæt, de bare kunde stuves sammen, og paa hver Smule aaben Plads løb Folk frem og tilbage som Myrer i en Tue, hvor man har rodet med en Stok.

Bomberne begyndte at falde.

Vi saa det korte, ildrøde Glimt ved hvert Anslag og saa rejste der sig en Sky af Jord, som man kunde tænke sig et vulkansk Udbrud vil se ud fra oven. Det

besynderligste var, at Panserkøretøjerne tilsyneladende hele blev slynget saa højt op i Luften, at vi havde en Fornemmelse af at de kunde ramme os.

De har været knap saa hele, naar de er faldet ned igen!

Der blev under selve Bombardementet ikke ydet nogen Modstand mod vort Angreb, og da Bomberne var kastet, steg Blenheimerne op til syv Tusinde Meters Højde, hvor Besætningerne med Iltmasker for Ansigtet sejlede hjemad ovenover Skyerne.

Vi skulde ikke gaa saa højt op, men tiltraadte Tilbagetoget i en Slags spredt Frontorden med Ordre til at skyde paa alt, hvad der maatte vise sig af fjendtlige Maal i Luften eller paa Jorden. Den hele Ekspedition havde kun varet godt en Time. Ved Frokosttid var vi hjemme og efter en kort, men hyggelig Stund i Messen, gik vi paa Frontpatrouille Resten af Dagen, uden at der skete noget af Betydning. Om Aftenen gik vi i Badstue — og siden sov vi som Børn.

Endnu var der ikke Spor af Slid paa vore Nerver. Vi røg lidt mere end til daglig, men det var vist nærmest, fordi det undertiden kunde knibe med at faa Tid til at spise, og en Cigaret snappet under en Benzinpaafyldning kan næsten gøre det ud for et Maaltid.

Næste Dag lød vor Ordre præcis paa det samme. Vi skulde »stille« med alle ni Maskiner paa et nærmere opgivet Sted i Lufthavet og afvente Blenheimerens Ankomst. Den menneskelige Natur er besynderlig, for hvad der Dagen før havde forekommet os at være et spændende Foretagende, med al det

Nyes magiske Tiltrækningskraft, det stod allerede nu for os som et Led i et Rutinearbejde, der kunde vare ved, hvor længe som helst.

Det skulde imidlertid vise sig, at der dog var adskillig Afveksling i Vente, da vi først kom i Arbejde. Og ikke udelukkende nogen behagelig Afveksling selv for de af os, som var mest stridslystne.

Vi sejlede i samme Orden som Dagen før ud over den finske Bugt. Forrest tre Jagere, derefter de tre Bombere og endelig seks Jagere, lidt højere oppe end det øvrige Selskab. Det klare Vejr med den »bundløse« Himmels var blevet afløst af overskyet Vejr, ganske vist med en betydelig Skyhøjde. Men Skyerne gjorde Situationen mindre ligetil. De kunde skjule alle Slags Overraskelser, for naturligvis maatte vi regne med, at Russerne ikke lod deres mægtige Servicestation ligge hen uden anden Beskyttelse end det lidet effektive Antiluftskyts, der havde vist sig saa værdiløst Dagen før.

Og ganske rigtigt: Ud af Skyernes Tæppe, som vel laa i saadan noget som 2500 Meters Højde dukkede pludselig seks J-16-Jagere, Det var et Antal, vi sagtens kunde tage det op med, saaledes at vore Bombere kunde gaa videre paa deres Kurs, mens vi bandt Jagerne. Men de seks fulgtes af endnu seks, og nu blev det hele lidt mere problematisk.

Der udviklede sig en rasende Kamp mellem os ni og de tolv Russere. Luften var fuld af Maskiner, der for imod hinanden eller undveg hinanden i alle tænkelige Kurver og Sving. I min Telefon hørte jeg et Virvar af finske og russiske Kommandoer, men forstod ikke et Ord af, hvad der blev sagt.

To af vore Maskiner blev skudt ned, og jeg spejdede med Ængstelse efter, hvad der var blevet af Kalmberg. Jeg havde tabt ham af Syne, men pludselig hørte jeg hans velkendte Stemme i min Telefon.

— Der skal du sgu se, hvad jeg har faaet fat paa, sagde han, det er aabenbart en Mand, der har faaet Certificat i Gaar!

Jeg fandt ud af, hvor Kalmberg var, og hvad han mente. Midt i Kampens Hede cirklede han i ganske smaa Kredse systematisk vogtende paa en Russer, der udfoldede et helt Fyrværkeri af Begynder-Kunsthøvelstricks, med Spin og Looping og alt, hvad dertil hører.

— Ham kan du da ikke nænne at skyde, sagde jeg i Telefonen til Kalmberg. Om han havde nænnet det, blev aldrig opklaret, for han var den sidste af Russerne paa Kamppladsen, de andre var forsvundet eller skudt ned og nu blev vi kaldt paa Plads igen i Formationen. Vi havde jo udtrykkelig Ordre til ikke at indlade os paa noget Eventyr, der kunde undgaas, og selve Kampen var overstaaet med det for os beklagelige Resultat, at to Mand var gaaet tabt.

Det viste sig senere, at Russerne ogsaa havde mistet to, hvad jeg ikke havde bemærket, optaget som jeg havde været af at pumpe Kugler i mine egne nærmeste Modstandere, uden at det forresten gjorde nogen øjensynlig Virkning bortset fra, at de trak sig ud af Legen ligesom Resten af den russiske Flotille. Mens hele Kampen stod paa og beskæftigede samtlige Jagere paa begge Sider, havde Blenheimerne paany hældt deres Bombelast ned over Servicestationen. Det havde altsammen ikke taget meget mere

Tid, end det tager at fortælle det. Men jeg skal ikke nægte, at det var Minutter, hvor der *foregik* noget. For selv om Antiluftskytset ikke ramte Plet hver Gang, saa gjorde det Situationen endnu mere broget, at vi faktisk befandt os over et større Batteri, der prøvede paa at slaa Huller i os, og som fyldte Luften med springende Granater, der hvert Øjeblik foldede sig ud som hvide Dampekspllosioner næsten om Ørerne paa os.

Tabet af de to Mand gjorde selvfølgelig Stemningen lidt trykket blandt os, da vi omsider landede igen og samledes i Messen. Samme Aften blev de to erstattet med to Piloter, der var rekvireret ekspres fra andre Pladser. Det var gamle Frontkæmpere begge to. Den ene af dem havde fløjet en D-21 fra Krigens første Dag.

De to nyankomne var ikke de eneste fremmede Ansigter, vi havde hos os ved Bordet, da vi mindedes de faldne. Vi havde faaet Gæster af en ganske interessant Kategori. I en sen Eftermiddagstime kom pludselig en Motorcykle drønende ind i Folkeskolens Gaard, hvor vi havde Kvarter. Paa Motorcyklen sad en Løjtnant, og daarligt nok var han kommet af Sadlen, før en endnu mere øredøvende Motorlarm fyldte Luften. Ind gennem Indkørselen kom et Øjeblik efter fire kæmpestore Tractorer. De største jeg nogensinde har set, og hver med en Sneplov foran. Det var en Specialafdeling, hvis Opgave var, uden Hensyn til Vejret og den rasende Vinter, at holde Vejene til Fronten farbare ved Dag og Nat. Det var haardføre Folk og lige saa stolte af deres »Vaaben«, som vi af vore. Og vel egentlig med lige saa god Ret,

naar man tager den Betydning i Betragtning, Vejnettet bag Fronten har. Vi skulde holde Vejen fri for Bomber, de skulde holde den fri for Sne. Undertiden har det sikkert været sværere at bekæmpe Mor Huldas Overfald end at holde Russerne væk.

Tilmed var Tractorholdet, efter hvad de fortalte os, jævnligt blevet udsat for Overfald af russiske Jagermaskiner, der pludselig kom farende lavt hen over Træerne og beskød dem under Arbejdet. De maatte springe, alt hvad de havde lært, for at komme i Ly under Maskinerne. De var et meget effektivt Værn med alt det solide Gods. Men Russerne havde nogle Gange faaet gennemhullet Tractorernes Kølere.

— Derfor tygger vi altid Tyggegummi, sagde Løjtnanten og gumlede løs paa en ordentlig Klump Wrigley. Det er det mest effektive Middel til øjeblikkelig at stoppe en Køler-Læk.

Samtidig med Tractorafdelingen fik vi en anden Gæst, en Artillerikaptajn i en Uniform, der var saa medtaget, at de røde Striber daarligt nok var at se. Han havde ligget yderst ved Fronten under hele Krigen og kunde give os de mest autentiske Oplysninger om Mandskabets Tilstand. Dets Moral havde han ikke Lovord nok over, men han var dybt bekymret over den vanvittige Træthed, Soldaterne efterhaanden følte, fordi det var umuligt at afløse dem blot tilnærmelsesvis tilstrækkeligt.

Han havde selv været aktiv Kompagnichef, og nu havde han taget sig et Par Maaneders Orlov, ikke for at komme hjem, men for at fungere som Feltpræst ved en anden Afdeling. I det civile Liv var Manden nemlig Præst, en af de Tusinder af finske Borgere,

der under det civile Tøj altid har et Soldaterhjerter bankende for Fædrelandet. Han var en udmærket Fortæller, og jeg fik den Aften mere at vide om Kri-gen end i hele den Tid, jeg indtil da havde tilbragt i Finland. Nogen Forbindelse med Omverdenen, der var værd at regne med, havde vi ikke. Vor evige Flakken om havde betydet, at ikke engang vore pri-vate Breve kunde naa os, for hver Gang de fandt frem til eet Sted gennem Feltpostordningen, saa var vi borte, og Brevene maatte paany vandre den lange Omvej, da man naturligvis ikke uden videre kan skrive til Afdelingerne.

Feltpræsten fortalte om en Praksis, der gennem længere Tid havde været i Brug ved hans Regiment. Den gik ud paa, at enhver kunde faa Permission i seks Dage, hvis man havde Beviser for, at man per-sonligt havde ødelagt en russisk Tank, Beviset skulde leveres i Form af Vragstumper.

Permission af denne Art uddeltes næsten daglig, Finnerne drev det som en regulær Sport at overfalde de russiske Krigskøretøjer under deres Fremstød mod de finske Linier. Jagten blev drevet paa den Maade, at Jægerne gik ud med et Par almindelige Haand-granater og et Par »Molotof-Cocktails«. Denne »Drik« opbevaredes paa Mælkeflasker, indsamlet i Tusinder blandt finske Kvinder og præpareret paa en Maade, der gjorde dem til Brandbomber. Fla-skerne var fyldt med en frygtelig brændbar Vædske og tilproppet med en parafineret Prop, gennem hvil-ken der var trukket en Stupin-Fængtraad. I Mørket krøb man frem mod de fjendtlige Køretøjer, satte Ild til Molotof-Cocktail'ens Lunte og pressede med

et Snuptag Flasken ind gennem Skydeskaarene i Vognens Panser. Det hele skulde gaa som Lyn og Torden, men det er netop den Slags, der ligger for Finnerne. I samme Nu fyldtes Vognen med en Eksplosionsflamme, der lammede og dræbte de ombordværende. Saa gjaldt det blot om at smide en Haandgranat ind i Køretøjet paa en Maade, saa at der blev sprængt et tilstrækkeligt »Bevismateriale« løs fra det.

Med det i Haanden kunde Soldaten gaa hjem og faa sin velfortjente Permission.

Det maa have været et helt ubeskriveligt Helvede for de russiske Soldater at rykke frem med disse motoriserede Afdelinger. Mange af de erobrede Tanks var lukket udvendig med Hængelaase, fortalte Feltpræsten, man vilde for enhver Pris forhindre Soldaterne i at desertere. Ganske vist var der ogsaa blevet erobret Vogne, paa hvilke Hængelaasene havde været slaaet itu. Det maatte være medlidende Kammerater, der havde set deres Snit til paa denne Maade at gøre det muligt for de indespærrede at komme ud af deres rullende Fængsel, som de vidste førte dem lige ind i Døden foran de finske Linier.

Men selv dette menneskelige Træk var ved at udslettes, for de senest erobrede Køretøjer havde haft Dørene lukket med Svejsklatter. Der var taget Vogne, hvis Besætning havde været indespærret i tre-fire Dage. De sad eller laa dødtrætte og elendige i det forfærdeligste Svineri.

Denne Jagt paa de russiske Køretøjer blev, sagde Feltpræsten, ogsaa drevet ved højlys Dag. Saa var Jagtmetoden den, at en eller to Mand lagde sig paa Lur i et Træ, der hældede ud over Vejen. Fra Træet

lod de sig dumpe ned paa Panservognens Tag. Den ene greb med begge Hænder om Piben paa det Gevær, der pegede ud af Skydeskaaret i Pansringen, og da han paa den Maade fik en meget lang Vægtarm var det ikke vanskeligt at holde Geværet i en for ham og Kammeraten ufarlig Vinkel. Den anden bankede paa Tagaabningen, til der viste sig et Hovede — og kastede derefter sin Haandgranat ind i Vognen.

Det hele lyder som en Fantasihistorie, men der er ingen Tvivl om, at denne Jagt er blevet gennemført ikke bare med Snese men med Hundreder af Tanks og Panservogne som Bytte. En tredive Tons Tank, der var kørt frem ret nær de finske Linier blev, efter at den i flere Dage havde fungeret som et Fort, erobret paa ganske samme Vis. En Patrouille paa to Mand sneg sig i Mørket ud i Terrænet, hvor de famlede sig frem, til de fandt den Telefonledning, der forbandt Tanken med de russiske Linier. Ved at følge Traaden naaede de frem til Monstrumet og sendte to Haandgranater indenbords. Der blev ikke en levende Sjæl tilbage. Blandt dem, der drev Panservognsjagten, var den verdensberømte Idrætsmand Gunnar Höckert. Han naaede desværre at sætte Livet til ved det, for da han for anden eller tredje Gang var ude efter en Tank, fik han den Idé at vende den og køre den imod Russerne for at lade dem prøve deres egen Ammunition. Han kom ikke tilbage.

Det gjorde derimod en anden af Feltpræst-Kaptajnens Folk, som man allerede ansaa for tabt.

Han havde faaet den sædvanlige Tilladelse til i et Døgn at gaa paa Jagt efter en Tank. Ved Tilbagekomsten med Stumperne skulde han have sin Seks-

dages-Frihed. Der gik imidlertid elleve Dage, uden at man hørte noget fra ham. Pludselig kom en Tank kørende med et hvidt Flag svingende over Taget. Det var ham, der svingede Flaget med den ene Haand, mens hans anden Haand og det meste af Kroppen var nede i Køretøjet.

Kaptajnen havde selv taget imod ham og havde gjort det med en Vals af skrappeste Art. Der skulde ikke blive nogen Permission, naar han i den Grad havde forbrudt sig mod Disciplinen og overtraadt den Tidsfrist, der var givet ham til at fange sit Bytte.

— Har han været elleve Dage om at tage en Tank, brølede Kaptajnen til ham.

— Gu' har jeg ej, havde han svaret, jeg har været nøjagtig eet Døgn om det, men jeg har været ti Døgn om at finde en Russer, der kunde køre det fordømte Monstrum. Han sidder hernede.

Han havde faktisk Revolveren i Nakken paa en russisk Tank-Fører. Han fik sin Orlov.

Jeg tør naturligvis ikke bande paa, at Historien er rigtig, men den blev fortalt i ramme Alvor og blot som et af en lang Række Eksempler paa den Blanding af fandenivoldsk Vovemod og uudryddeligt Lune, der fik Finnerne til at holde ud trods alle deres fortvivlende Vanskeligheder.

Vi sad længe oppe den Aften og hyggede os med Apotekerens 96 Procents Spiritus. Det lyder drabeligt, men det var faktisk næsten den eneste Form for Alkohol, det overhovedet var muligt at faa. Den blev drukket med Postevand som en Art Sjus, hvad man vil kalde det. Paa den Maade kunde *jeg* nu ikke faa det ned, det stank for meget af Hospital. Men som

Tilsætning i Kaffepunsch var det udmærket. Man behøvede ikke ret meget, før man følte sig let i Sindet, en Fornemmelse, der hurtigt afløstes af Søvnighed.

Det siger iøvrigt sig selv, at vi viste saa meget Maa-dehold, at vi ikke risikerede at være det bitterste paa-virkede næste Morgen, ikke bare upaavirkede i almindelig Forstand, men uden den svageste Antydning af nedsat Reaktionsevne. Det vilde have været for idiotisk at tage nogen Risiko i det Haandværk, der nu var blevet vort. Men derfor var det alligevel meget velgørende at sidde et Par Timer og sludre om Tingene med et Par »smaa Sorte« eller Kaffekask paa Bordet.

Programmet for den tredje Dag var det samme som for de to foregaaende. Vi skulde møde Blenheimerne, og mødte dem ogsaa præcis. Det var lavt og blæsende Vejr med tykke, graa Sneskyer fejende langt ned over Landskabet. Det var som en helt anden Verden at flyve i, end den krystalklare Klokke af Glar, der havde hvælvet sig over os paa den første Ekspedition til Leningrad.

Vor Marcheorden blev af den Grund en anden. Blenheimerne havde betydeligt bedre Muligheder for at navigere end Jagerne og de gik derfor i Forvejen med en Hastighed, der var tillempet nedad, saa at vi kunde følge med. Vi ni Jagerer fløj sammen som en Bagtrop. Vi gik kun en kort Strækning under Skyerne, der laa i tusinde Meters Højde, saa steg hele Banden til Vejrs og sejlede videre frem i den mærkelige øde Verden, der er over Skyernes hvide Vattæppe.

Vi maatte stole paa, at Piloten i den førende af

Blenheimmaskinerne var tilstrækkeligt dygtig som Navigator, saa at vi kunde dykke ned paa det rigtige Sted. Det viste sig, at han var en første Klasses Svend til det Stykke Arbejde. Vi strøg gennem Skydækket næppe en Kilometer fra Servicestationen. I samme Øjeblik saa vi Virkningerne paa Jorden af den Luftalarm, vi foraarsagede. Der blev vild Forvirring, og de første Sprængskyer fra Antiluftslytset viste sig omkring os.

Blenheimerne sejlede to Gange frem og tilbage over Servicestationen, mens vi holdt os en Smule mere paa Afstand. Hele Bombeladningen foer mod Maalet og lavede en endnu større Ravage end den foregaaende Dag. Men af russiske Jagere saa vi ikke det ringeste Spor. Man skulde ellers have tænkt sig, at det efter to umiddelbart foregaaende heldigt gennemførte Angreb paa samme Klokkeslet vilde være gaet op for dem, at der var Gentaabelser i Vente.

Blenheimerne steg igen op i de store Højder, hvor de med deres Ilt-Udstyr i Brug sejlede alene hjem. Jagereskadrillen vendte ogsaa Næsen hjemad, men vi fløj nede under Skydækket. Bugtens Havis kørte forbi som et hvidgraat Tæppe, saa kom Skovenes, de sneklædte Markers og Søernes mærkelige Mosaik af hvidt og sort. Saa langt nede fløj vi, at vi pludselig fik Øje paa et russisk Kompagni paa Marche imod Fronten. Der var omkring fire Hundrede Mand i tæt Marcheorden marcherende uden nogen Art af Camouflage eller Snedækning. Vor Førermaskine gav Tegn til, at vi skulde angribe de marcherende, og nu kom de ubehageligste Minutter, jeg oplevede under Krigen.

Vi strøg saa tæt over Trætoppene, at Russerne ikke kunde orientere sig, om fra hvilken Side Angrebet vilde komme, før vi saa at sige var over dem. Vi kom jagende i den forud givne Formation og en for en fejede vore Maskiner gennem Luften passerende langs hele Marchekolonnen med Retning fra sidste Geled til første. Dette Angreb fra Ryggen var det modbydeligste Slagteri. Vi sendte fra vore ni Gange fire Maskingeværer en Regn af Bly ind i de marcherende Rækker.

Selvfølgelig opløstes Marcheordenen øjeblikkelig. De arme Djævlø sprang til begge Sider for Vejen. Det foer, naar jeg skal være ganske ærlig, gennem min Hjerne, om jeg dog virkelig var nødt til at være med til dette Massemyrderi af Medmennesker, jeg ved, at jeg tænkte paa, at det var Fædre og Brødre og Sønner, der faldt som mejet ned for vore Bøsser-piber.

Men selvfølgelig var jeg nødt dertil.

Jeg kunde godt have brækket mig.

Efter det første Angreb foer vi videre frem, vendte i en hastig Volte og kom tilbage med modsat Retning. Paa Vejen laa Dyrer af Saarede og Dræbte, Grøfterne var fyldt af Soldater, og inde mellem Træerne stod de klemte op ad Stammerne og holdt begge Arme for Øjnene som Børn, der frygter at faa Prygl. Een Gang til vendte vi og foer, mens Skiene næsten strøg over Trætoppene hen over de ulykkelige, mens Salverne knitrede fra vore Maskingeværer.

Det var modbydeligt. Den første rigtige Nerve-rystelse, Felttoget havde budt mig.

Ikke en af Russerne havde skudt paa os. De havde

været som en Flok Faar at skyde ned. Og dog havde det sikkert været muligt for dem at tilføje os Skade. Vi var under det første Dyk saa langt nede, at vi bogstavelig matte trække Maskinerne lodret i Vejret for ikke at tørre Understellet af imod Lastbilerne paa Vejen.

Jeg vil ikke paastaa, at en enkelt eller to af de russiske Soldater skulde have haft nogen større Chance for at gøre os Fortræd. Men hvis fire Hundrede Mand, eller saa mange af dem, der var i Stand til det efter det første Angreb, havde fyret paa os, saa var der højst sandsynligt ogsaa blevet Tab paa vor Side.

En hæsleg Historie. Noget ganske andet end at kæmpe en regulær Luftkamp, der alligevel har bevareret saa uendelig meget af det, der kan gøre en Kamp Mand mod Mand paa een Gang pirrende og ridderlig, enten det saa er en Kamp i en Boksering eller en Turnering.

Og dog maatte jeg siden adskillige Gange være med i den Slags »Ground-Strafing«, saa tit, at Indtrykket af det umenneskelige Slagteri efterhaanden blev svagere. Det var en Del af Krigen, og saa maatte man se at affinde sig med det, som var det vanskeligste, Bevidstheden om, at de stakkels smaa Menne-sker, man sendte over i den anden Verden, faktisk marcherede i den Tro, at de var paa Vej for at »befri finske Arbejder-Brødre fra det kapitalistiske Aag«!

VIII.

Nu var vi færdige paa Pladsen bag Summafronten. Der kom Bud til os om at flytte til Fronten Nord for Ladoga. Stedet vi skulde til hedder Mensuvaara og ligger omkring 40 km Vest for Sortavalla ved Nordenden af Ladoga. Nogen egentlig Frontplads var det ikke, vi havde faaet anvist. Da vi kikkede paa Kortet for paa Forhaand at orientere os, fandt vi ud af, at vor Opgave sandsynligvis skulde være at beskytte Jernbanen, der løber langs Vestsiden af Ladoga fra Næsset og Nord paa til Värtsila.

Som sædvanlig stak vi afsted om Morgenen alle ni. Mekanikerne havde deres Mas som de plejede med at læsse Bagage, Reservedele, Teltet med Kaffebaren, og hvad der ellers hørte til vor egen lille Krigscirkus paa Vognene.

Jeg ved ikke, hvordan Eskadrilleføreren bar sig ad med at finde Landingspladsen, men han gjorde det. Vi skulde ned paa en Sø, der ikke var andet end et lille, hvidt Smørhul i en mægtig, sort Skov.

Syv af os naaede ned i første Omgang, men to blev ved at lægge an til Landing og opgive det igen. Jeg vil gerne indrømme, at det heller ikke var noget vel-

egnet Sted og at kalde det en Flyveplads var at besmykke Sandheden. Men ogsaa de to sidste kom omsider ned og kurede over Isen de fem Hundrede Meter, der udgjorde Pladsens Længde paa hver Led, indtil de holdt med Propellerne næsten mellem Grenene paa Træerne i Søens modsatte Ende. Jeg var naaet ud af min Maskine, før de kom, og stod nede paa Isen for at se, hvad der kunde være i Vejen. Da de endelig kom ned røg de gennem Sneen, der laa saa at sige op til Underplanerne. Propellerne skovlede Sneen rundt i en Kaskade, der fik Maskinerne til at se ud som amerikanske Snepløve. Gaa nogen Steder kunde vi ikke uden vore Ski. Dem fik vi halet frem, og efter at have lagt Sne over de øverste Planer for at skjule Maskinerne, stak vi i Skiene og drog til Bys for at faa lidt Mad.

Der var lidt over et Par Kilometer at gaa fra Søen til Byen, saa de Dage, vi kom til at ligge ved Mensuvaara, og hvor vi maatte gaa denne Strækning seks eller otte Gange om Dagen, blev for os Danske den bedste Chance for at lære at røre os paa Skiene.

Kalmberg og jeg opdagede til vor Glæde, at vi havde faaet anvist Kvarter hos Byens Apoteker. Det syntes at skulle blive en behagelig Afveksling i den Række af Folkeskole-Ophold, vi ellers var kommet ind i. Ganske vist vilde vi nu komme til at savne vor særlige Hjemmesport, der bestod i at skyde til Maals efter udstoppede Dyr med Elastikker og smaa Papirspile efter de gængse Skoledrengemønstre. Det havde været en hyggelig Underholdning, naar vi om Aftenen eller om Morgenen gik til Ro i de to Naturhistorieklasser, vi havde beboet, og den havde lært os, at

det kan være sværere at skyde udstoppede Ugler end at skyde levende Flyvemaskiner.

Apotekeren var en vidunderlig Kvartervært, og hans Kone en lige saa god Værtinde, skønt jeg maa tilstaa, at hun *var* noget tilbage i Bridge.

Her fik vi hele vor Krigstids eneste Bridgeaften og det var skrækkeligt, som hun blev ved med at gaa ned den rare Kone. Til Gengæld hyggede hun om os paa alle andre Maader og det viste sig at være mere fornødent end paa nogen af de tidligere Pladser.

Vi konstaterede nemlig til vor Ærgrelse, at det var en værre Tjans, vi var kommet ud paa. Vi skulde slet og ret patrouillere langs Jernbanelinien paa Afsnittet mellem Iilme, hvor den danske Ambulance senere laa og Pälkjärvi.

Det var lige efter de haarde Kampe ved Syskijärvi og Pitkaranta og Banen blev mange Gange om Dagen benyttet af Ambulancetog, der skulde føre saarede fra Forbindingspladserne lige ved Fronten til mere betryggende Steder inde i Landet.

Det hele begyndte at ligne en Sommerferie, og det var det eneste, vi ikke havde Lyst til. Vi var kommet til Finland for at være med i Kampen og ikke for at spadsere i Luften langs en Jernbanelinie, men der var ikke nogen at gøre Vrøvl til, saa vi maatte finde os i vor Skæbne i flere Dage, og nøjes med at glæde os, naar der endelig kom en Smule Afveksling. Det kom der for mit Vedkommende en Dag, da jeg vendte hjem fra en Patrouille og netop vilde lande paa den lille Sø.

Vi havde mod Sædvane fløjet i en Tre-Patrouille, en finsk Fændrik, Kalmberg og jeg. Vi to Danske

kunde som Regel ikke faa Lov til at flyve alene af den simple Grund, at vi saa ikke kunde opfatte de radio-telefoniske Ordre, der blev givet os. Hvis vi blot skulde opfatte Kort-Tallene, saa kunde vi ikke sanse mere. Finsk er ikke saadan at lære.

Men jeg var altsaa ved at lande som den sidste af os tre, da jeg pludselig fik Øje paa to russiske Bombe-maskiner. Jeg steg til Vejrs igen, velsagtens 2500 Meter og haabede, at jeg kunde indhente Russerne. De var, efter hvad jeg gættede mig til, paa Vej til Immatra for at bombe Elektricitetsværket, et naturligt Maal i Betragtning af dette Kraftværks Betydning for Finlands Elektricitetsforbrug.

Jeg fik ikke Kontakt med dem. Jeg havde forregnet mig med min Benzin. Vi kom jo lige fra Patrouillen, og jeg maatte til min Ærgrelse erkende, at der ikke var andet at gøre end at lade dem flyve og selv se at finde den nærmeste Landingsplads, hvor der var Udsigt til at faa Benzin.

Da jeg saa mig om, opdagede jeg, at jeg akkurat kunde naa ned paa den Plads, hvor Rasmussen og Frijs havde Station.

Deres Glæde over at se mig træde ind ad Døren i Messen var rørende. Det var første Gang, vi saa hinanden efter Ventetiden i Parola, og vi havde nok at fortælle. Frijs havde den samme Dag været nede ved Kotka, hvor han havde haft en glimrende Kamp med et Par russiske Bomberé. Han havde skudt den ene af dem ned. Da han kom hjem og skulde lande, mærkede han, at det ikke gik saa glat som sædvanligt, men det var heller ikke noget Under. Der var kun en Stump tilbage af den ene Ski under hans Ma-

skine. Det var blevet saa sent, at det vilde være fjollet af mig at starte igen for at naa hjem samme Aften, saa jeg nøjedes med at ringe og fortælle om, hvor godt jeg havde det.

Det var ingen Løgn. Den Plads, Rasmussen og Frijs laa paa, havde et vidunderligt Køkken, betjent af Lotter, der ikke vidste, hvor godt de skulde gøre det. Jeg fik det Indtryk, at Lotterne nærmest forstod at *trylle* Bøffer og Koteletter frem, skønt den officielle Menu stod paa den sædvanlige Kødsuppe med Boller af mer eller mindre tvivlsom Oprindelse.

Jeg var nu kommet ind i en uheldig Periode, saa det ud til. Næste Dag maatte jeg igen lande uden for min egen Plads. Der var noget Kludder med Maskinen, en Skavank, jeg siden fik meget mere Vrøvl med. Den Dag nøjedes jeg med at gaa ned paa en lille Sø for at se at komme i Telefonforbindelse med Pladsen og faa Assistance. Det vilde være nok, om blot en af de andre kom ud til mig med sin Maskine, saa at en af os kunde tørne Propellen. Vi havde nok Selvstarteranlæg paa Maskinerne, men det var ikke til at holde tilstrækkelig Strøm paa Akkumulatorerne.

Jeg kravlede ned og begav mig til Fods til en lille Bondegaard, hvis Beliggenhed jeg havde mærket mig inden Landing.

Da jeg bankede paa, stak en halvgammel Bondkone Næsen mod en af Ruderne. Hun saa forfærdet paa mig, og det hjalp ikke, at jeg smilede aldrig saa venligt og forklarede hende, at jeg var en »tanskalinainen lentaluutnantti«, omtrent det eneste Finske, jeg kunde: dansk Flyverløjtnant. Hun har maaske

heller ikke haft videre meget Begreb om, hvad det vilde sige at være Dansk.

Under alle Omstændigheder forsvandt hun ind i Huset i Stedet for at lukke op.

Jeg gik rundt om Stuehuset for at se, om jeg dog ikke paa anden Maade kunde komme ind til hende og faa forklaret hende, at det var nødvendigt for mig at komme i Forbindelse med Omverdenen. Lige som jeg drejede om Hjørnet, saa jeg hende komme ud fra et af Udhusene med et Jagtgevær i Hænderne. Hun raabte en Mængde uforstaaelige Ord, men hendes Ansigtsudtryk gjorde det usandsynligt, at det skulde være en Invitation, saa jeg retirerede hastigt.

Heldigvis fandt hun ikke paa at optage Jagten, og jeg naaede velbeholdent til en anden Gaard et Stykke borte.

Der var Modtagelsen ikke stort bedre. Jeg maatte med Fagter og enkelte løsrevne Ord forklare en Mand, hvad det drejede sig om.

Han nærede ikke væsentlig større Tiltro til mig end Konen paa den forrige Gaard, men han kom dog ud i Døraabningen. Med en Riffel under Armen. Der parlamenterede vi lidt paa den Blanding af Finsk og Svensk, vi tilsammen raadede over, og som ikke omfattede stort mere end tyve Ord. Han indvilgede i at gaa med, hvis jeg vilde gaa foran ned til Søen og vise ham Maskinen. Han gik med Hanen spændt paa sit Gevær nogle faa Skridt bag min Ryg.

Da han havde set Maskinen med dens finske Tegn, tøede han en Smule op, og vi fulgtes tilbage til Gaarden, som heldigvis havde Telefon. Han ringede Apothekeren op, og en halv Time efter snurrede en af

Kammeraternes Maskiner i Luften over mig i mit Fangenskab paa Søen. Vi kom paa Vingerne og gik hjem.

Den Dag blev der udstedt højtidelige Identifikationspapirer til Kalmberg og mig med en lang Tekstforklaring om, hvem og hvad vi var, og hvad finske Borgere havde at gøre for at hjælpe os.

Om Natten blev Wallamo Kloster bombarderet.

Klosteret ligger paa en Ø, der vel kan være paa Størrelse med Taasinge, midt ude i den nordlige Ende af Ladoga. Det er mig endnu en Gaade, hvordan Russerne kunde faa sig selv til at bombardere det smukke, gamle Kloster, der ikke havde og ikke kunde have den ringeste militær Betydning. Det maa være deres Galskab imod alt, hvad der smager af Kirke og Kristendom. Munkene var forlængst stukket i Vej over Isen medbringende alle Klosterets Skatte af Guld og Sølv, saa der var kun de tomme Huse at bombardere.

Paa Formiddags-Patrouillen fløj jeg sammen med Løjtnant Teva ud for at se, hvad Skade, der kunde være sket. Vi kredsede lavt ned over Klosteret og saa, at der heldigvis ikke var sket nogen Skade paa den pragtfulde Kirke. De eneste Træffere, der var Spor af, havde ramt Udbygningerne. Vi blev nogen Tid ved Øen, hvor vi kunde være nogenlunde sikre paa ikke at blive observeret med vore mørke Camouflering paa Baggrund af Trætoppene.

Til Slut steg vi højere op og kunde se over til Pitcaranta-Øerne i Søens nordøstlige Hjørne. Dernede vidste vi, at nogle finske Afdelinger havde ført en fuldstændig utrolig Kamp imod den russiske Over-

magt. De laa stadig dernede, efter at Russernes Front var blevet skubbet frem forbi Øerne, og ved Nattetid blev der gennem de russiske Linier bragt Forsyninger af Ammunition og Mad til Finnerne, der bogstavelig laa paa de blanke Klipper uden Mulighed for saa meget som at grave sig en Smule ned. Ja, det fortaltes endogsaa, at der jævnligt blev givet Permission til Besætningen paa Øerne, som derefter om Natten sneg sig gennem Russernes Stillinger, stak de mest nysgerrige Skildvagter ned og siden, efter endt Orlov vendte tilbage paa samme Maade.

Der er ingen Grund til at tvivle om Rigtigheden af denne Skildring, for det var faktisk det samme, der var Tilfældet med Bjørkø-Fæstningen, som Finnerne holdt til nogle faa Dage før Krigens Afslutning, skønt ogsaa den var omringet af Russerne.

Pludselig saa vi et Syn, der var lige ved at tage Vejret fra mig. Der kom en Flotille af russiske E-15 Jagere. Jeg tror, det er det største Antal Maskiner, jeg har set i een Flotille. Der var 52. Flokken saa ud som et Stæretræk. Formodentlig har de været ude for at øve sig i Formationsflyvning, hvad de ogsaa nok kunde trænge til. Vi hang endnu over Øen, og de var saa meget højere oppe, at de umuligt kunde faa Øje paa os, men jeg tænkte med Forskrækkelse paa, hvordan vi egentlig skulde bære os ad med at slippe over den lange aabne Strækning Is, som vi maatte over for at komme ind paa Baggrund af Skovene igen.

Teva vilde tilmed i Sulet paa dem. Heldigvis var det mig, der »førte« vor Patrouille, som den ældste i Anciennitet, og jeg satte Næsen hjemad med alt,

hvad der kunde trække, han havde bare at hænge paa. Om Russerne saa os, ved jeg ikke, i hvert Fald naaede de os ikke.

Jeg skal aldrig glemme det Ansigt, Teva havde paa, da vi steg ud af Maskinerne. Han var dødeligt fornærmet, og jeg kunde se, at han havde mest Lyst til at spørge mig, hvad saadan en fejg Rad egentlig bestilte med en Flyvemaskine i Krigstid.

Jeg prøvede paa at forklare ham, at en Kamp af den Art vilde være utilladelig, indtil vi hver havde skudt tolv Russere ned, for det var i bedste Fald Styrkeforholdet mellem russiske og finske Flyvere i denne Krig! Russerne havde ikke bare haft alle Chancer talmæssigt, Kampen vilde ogsaa have budt dem den Fordel, at de havde et Højdeoverskud paa over Tusinde Meter. Vi havde ikke haft andet at gøre end det, vi gjorde, styrtede hjemad med Skiene helt nede i Trækronerne. Jeg tror ikke, at jeg nogensinde har siddet med større Forvirring i mine Fartbegreber end paa denne Flugt hjemad. Vi havde fuldt Drøn paa Maskinerne og bevægede os med op mod fire Hundrede Kilometers Fart lige over Terrænet, der saa ud som et mislykket Fotografi.

Men skønt denne stribede, forvirrede Verden strøg forbi under os som en løbsk Film, vilde jeg gerne have sat Farten endnu mere op ved Tanken om, hvordan det vilde være at faa alle 52 paa Halen paa een Gang.

Det blev heldigvis heller ikke til noget. Det eneste Nederlag blev det moralske, som Teva mente, at jeg havde lidt. Han var sur i mange Dage og bevarede sin Maske af Foragt, ogsaa da vi nogle Dage senere

rykkede tilbage til Summa-Front, Pladsen for at genoptage vore Ekspeditioner til Leningrad sammen med Blenheimerne.

Det friskede svært op paa Humøret igen at være med til at gøre et rigtigt Stykke Arbejde, og vi var i morderlig godt Humør, da vi den første Dag mødte de sædvanlige tre Blenheim-Gutter oppe i Luften og indtog vore Pladser i Karavanen. Det blev imidlertid en Formiddag med Modgang. Russerne havde aabenbart i god Tid faaet Melding om vor Ankomst, for vi naaede ikke engang helt frem til Servicestationen, før vi havde deres første Jagereskadrille mod os. Det var højt, klart Vejr, og de holdt lige paa, saa at vi kunde forberede os i nogenlunde god Tid til Kampen. Alligevel mistede vi to af vore Maskiner, samtidig med at Russerne maatte af med et Par. De tiloversblevne vendte og forsvandt, saa vi naaede frem til Maalet og fik læsset Bomberne af.

Om Eftermiddagen var vi igen paa Stedet. Da var der ingen Modstand ud over Anti-Luftskytsset, der smeldede de sædvanlige Vattot-lignende Hilsner i Næsen paa os uden at ramme.

Den følgende Dag gik det slavisk paa samme Maade. Desværre ogsaa i den Henseende at vi mistede to Maskiner. Den lille Eskadrille paa ni var nu blevet til en endnu mindre. Fem Maskiner og fem Mand vilde faa nok at gøre med at udfylde Pladsen for de ni. Det gik os ikke saa meget paa Nerverne, som jeg vilde have ventet, men vi begyndte at mærke en følelig Træthed, naar vi efter Dagens andet Bomberaid til Leningrad ud paa Eftermiddagen skulde tage fat paa Frontpatrouilleringen. Men der

blev vaaget over os, allerede samme Aften stillede fire Mand for at fylde Rækken op.

Betegnende for den Tilstand af Træthed vi var i, er det, at vi den tredje Dag om Aftenen, efter to uden Uheld gennemførte Bombardementer, stod nede paa Pladsen og ventede paa, at en Patrouille paa tre Mand skulde komme tilbage. Ud gennem Skyerne dukkede Førermaskinen. Men saa kom der heller ikke flere. Vi spurgte ham, hvor Kammeraterne var henne.

— De kommer straks, sagde han, jeg har lige set dem.

Jeg kunde se paa hans Ansigt, at han var ødelagt af Overanstrengelse, og at han var lige ved at falde i Søvn. Ved at kikke nærmere paa Maskinen opdagede vi, at han havde en Snes Huller i Planerne. Dem kunde han ikke give den mindste Forklaring paa. Vi fik ham hjulpet til Køjs og blev klare over, at han ikke havde Idé om, hvad der var sket paa den sidste Del af Flyveturen. Han havde simpelthen sovet, sovet, mens Russerne beskød ham, og sovet, mens de to andre Maskiner blev skudt ned lige bag ham.

Nu var der af den oprindelige Eskadrille kun fire tilbage.

Selv var jeg et Par Dage senere ude for en tilsvarende Oplevelse, et nyt Bevis paa den Tilstand af Udmattelse en for lang Flyvetid førte med sig. Et Par Timers Flyvning er egentlig passende Maksimum for en Jagerflyver, der ustandselig skal være paa Alerten. Man maa ikke noget Øjeblik være uopmærksom, hvis man vil undgaa ubehagelige Over-

raskelser. Ganske vist bliver man nogenlunde hurtigt udstyret med en Slags sjette Sans, der fortæller en, om man har nogen bag sig, en Kendsgerning alle de Flyvere, jeg har talt med, har givet mig Ret i. Men man nøjes ikke med at stole paa denne Fornemelse. Man sidder og drejer Hovedet hele Tiden for at se, om der skulde vise sig noget Horisonten rundt. Og denne evige Anspændelse slider paa Hjernen.

I hvert Fald skete det hverken værre eller bedre, end at jeg efter en sammenlagt Flyvetid paa ti Timer, omfattende to Bombeledsager og en lang Patrouille, vendte hjem i samme Tilstand som den sovende Fændrik.

Jeg kom i tre Tusinde Meters Højde strygende hjemad til Flyvepladsen, og da jeg saa den under mig og kunde tage Motoren fra til Landing, udløste det en saadan Slappelse hos mig, at jeg lydløst skød ned mod Jorden med Maskinen lige trimmet til et passende Dyk — og vaagnede i to Hundrede Meters Højde. Min Lykkestjerne skinnede igen over mig, for det, der vækkede mig, var et Par Knald fra Motoren, et Par Udsættere, der lød som Kanonskud i mine Ører. Jeg naaede at rette Maskinen op og landede velbeholdent, men det vilde være Pral at nægte, at Blodet skød op i Kinderne paa mig, da jeg vaagnede paa Vej lige ind i Katastrofen. Der er maaske Folk, der mener, at man ikke kan sove ved Pinden i en flyvende Maskine. Det er en Misforstaaelse. Man falder vel til syvende og sidst lettere i Søvn ved »Pinden« i en Maskine end ved et Rat, og som bekendt hænder det ikke saa sjældent, at Folk falder i Søvn

af Køretræthed. Husk saa paa, at vi foruden alle de andre Paavirkninger har Motorens Brølen som en opslidende, sløvende Indflydelse paa Nerverne.

I disse Dage, hvor vi eskorterede Bombemaskiner til Leningrad, maatte vi næsten hver Dag ned i lav Højde og angribe marcherende eller kørende Troppeafdelinger.

Det hændte ikke een Gang ud af de ti eller maaske tyve Angreb, vi gjorde af denne Slags, at Russerne skød igen paa os. De flygtede ind mellem Træerne, hvis de var saa heldige at være i en Skov, ellers kastede de sig skrigende og i vild Uorden i Landevejsgrøften eller, naar de havde Køretøjer, ind under Vognene. Det var ikke uinteressant at se den Mangel paa militær Aand og Disciplin, der prægede disse Fremrykninger af Stakler, der var kommanderet af Sted som Kreaturer uden at vide hvorfor — og som nu befandt sig lige saa hjælpeløst foran vore Maskingeværmyndinger som Kvæg i en Slagtehal.

Det blev næsten en Vane for os med disse Dykninger mod de marcherende, og det er klart, at den Maade, vi udførte dem paa, ikke blev mindre fræk, efterhaanden som vi opdagede, at det kunde lade sig gennemføre ganske efter vor Vilje og uden nogen Art af Protest i Retning af at skyde paa os. Jeg tænkte i den Tid ofte paa, hvor endnu meget modbydeligere det maatte være som Infanterist at skulle storme de russiske Bivouaker, efterhaanden som de maatte give op.

Disse Stillinger indrettede de som runde, ganske lette Befæstninger med en Smule Jordarbejde, hvad der jo næsten var umuligt i den stenhaarde Jord,

og iøvrigt som en Slags Reder eller Kurve. Finnerne kaldte dem med det finske Ord for Kurv: Motti.

Stormangrebene var Nedslagtinger af skrigende og jamrende Mennesker, der knap nok kunde ænse at forsvare sig, og naar der endelig var gjort rent Bord, fandt man de tidligere saarede ihjelfrosne i Lazaretternes Nærhed, efterladt paa Baarer i Sneen eller paa anden Maade forsømt til Døde. Maaske det er sandt, hvad der blev sagt om de russiske Lazaretter med deres Besætning af kvindelige Læger, at det nærmere var en Blanding af Kapel og Bordel, end det var et barmhjertigt Sted for de syge. Det ved jeg ikke af personlig Erfaring, men jeg ved, at Russerne mødte frem til Krigen i en middelalderlig Mangel paa Begreb om, hvad det hele var.

Man havde fyldt Mandskabet med Rædsels-Skildringer af, hvordan Finnerne behandlede deres Fanger. Naturligvis for at afholde Russerne fra det eneste, de ellers vilde have haft Lyst til, at flygte over bag de finske Linier og komme i Ly for deres egne Kommissærers Pistoler.

Jeg saa et Oprin en Dag, der viste det paa den mest slaaende Maade. Jeg var i Færd med at aflægge Rapport til en overordnet i hans Kontor, da der blev bragt en russisk Fange ind. Han saa sig et Øjeblik om i Kontoret, saa kastede han sig paa Knæ og skreg som et Barn om Naade og Barmhjertighed. Da Tollen kom til, fik vi endelig efter lang Tids Kamp for at faa ham beroliget, ud af ham, at han havde troet, at vi vilde banke tomme Patronhylstre ind i Hjernen paa ham.

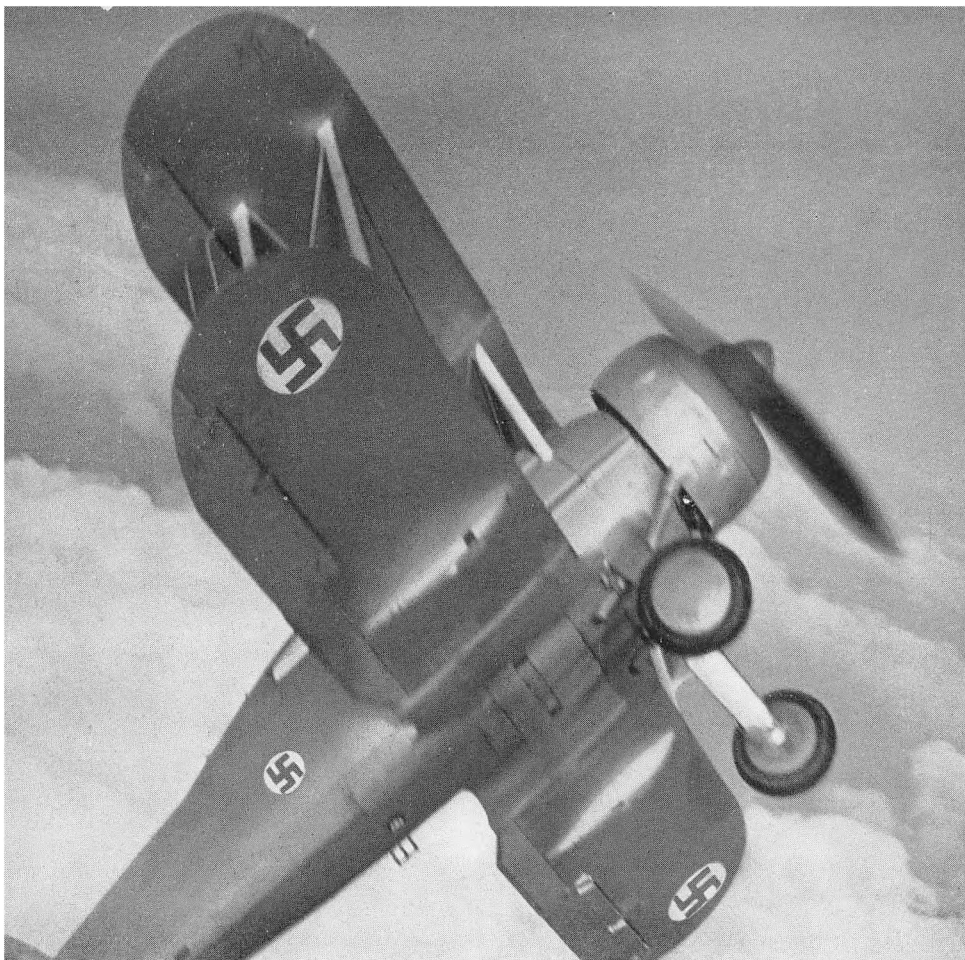
Det var en af de Historier, der var blevet ham fortalt, at Finnerne, naar de tog Fanger, skilte sig af med dem paa denne bekvemme Maade. Et Patronhylster har jo saa skarpe Kanter, at det nok kunde lade sig gøre.

Mandens vanvittige Rædsel var blevet vakt ved at se, at der paa Kaptajnens Bord laa en lille Dynge tomme Patronhylstre — som han lige havde rekvireret for at banke ind i Væggen, hvad der afgav en ganske udmærket Knagerække!

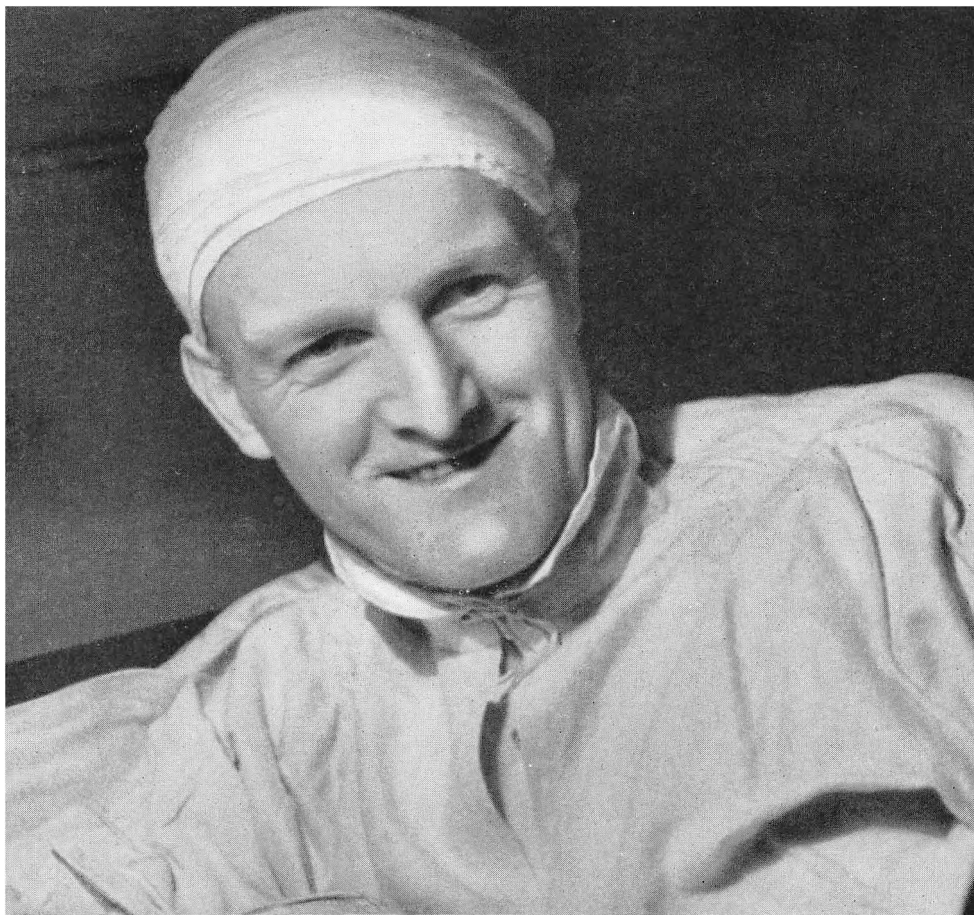
Forresten var jeg ved at blive i rigtig skidt Humør. Der var Gang paa Gang Kludder med min Maskine. Naar jeg vilde foretage en krap Drejning, en Bevægelse, der fremkalder en stærk »Akceleration« gennem Maskinens Bund, stoppede Motoren. Det var en ganske forbandet Skavank, for det betød faktisk, at jeg ikke kunde bruge Maskinen paa den Maade, der er nødvendig under en Luftkamp, og som den er beregnet til.

Jeg var selv fuldstændig klar over Fejlen. Det var Svømmeren i Karburatoren, der laa for langt nede, altsaa en for lav Benzinstand i Karburatoren, nem nok at rette ved at stille paa Naaleventilen — hvis det bare var muligt at faa Karburatoren skruet af, men det kunde ikke lade sig gøre paa Stedet. Det krævede blandt andet Tilstedeværelsen af en Kran, der kunde tage Motoren ud af Maskinen, og det skulde ogsaa helst foregaa under Tag.

Tre-fire Gange kom jeg rasende hjem til Pladsen og havde været nær ved at sætte baade Maskinen og Livet overstyr. Jeg prøvede paa alle mulige Maader at vise den flinke Mekaniker, hvad jeg

*Engelsk Gloster Gladiator, der blev benyttet som Jager.
Maksimalhastighed 410 km/t.*

Jörn Ulrich paa Lazarettet.

mente. Han nikkede forstaaende hver Gang og sagde med et stort Smil:

— Kyllä, Kyllä. Hvilket udlagt er Ja, Ja. Han havde forstaaet det hele — og skyndte sig at skifte Tændrør!

Da det havde gentaget sig nogle Dage, blev jeg ked af Legen og erklærede, at nu maatte man give mig en anden Maskine, ellers vilde jeg ikke være med mere.

De saa paa mig med Blikke, der tydelig nok fortalte, at de fandt, jeg var en vældig flink Fyr, at jeg saadan var kommet op for at hjælpe dem med deres Krig, men at det til Gengæld var saare beklageligt, at den havde taget i den Grad paa mine Nerver.

Det hjalp tilsidst.

Jeg fik en anden Maskine, og den Mand, der afgav den til mig, havde ikke været ti Minutter i Luf-ten med min Maskine, før han landede lige saa gal i Hovedet, som jeg nogensinde havde været. Han forklarede med rivende Tungefærdighed, hvad der var los med Maskinen, aflagde Rapport til Eskadrilleføreren og dampede en halv Time efter til Hælsingfors for at faa den paa Værksted. Flyve lige ud kunde den jo uden Vanskelighed, men det forslaar ikke, naar man skal i Nærkamp.

Det stod mig klart, at det kan være skæbnesvan- gert for den, der vil være Flyver i et fremmed Land, ikke at kunne forklare Symptomerne for Meka- nikerne.

IX.

Igen skulde vi flytte bort fra Næsset. Denne Gang til Värtsila, en Jernindustri- og Mineby langt nord for Ladoga ved Nordenden af Søen Jänisjärvi.

Värtsila var en By af Betydning. Med Undren hørte vi, at den kun havde været bombarderet to Gange af Russerne, men man gav den Forklaring, at Russerne havde faaet en Forestilling om, at en By af den Karakter ganske givet vilde have en stærk Dækning af Jagermaskiner parat til at imødegaa ethvert Forsøg paa at ødelægge dens Værker.

Det blev os siden yderligere fortalt, at denne fejl-agtige Forestilling hos Russerne var bibragt dem af en finsk Jagerflyver, der var nødlandet bag de russiske Linier.

Pladsen ved Värtsila var der ingen Vanskeligheder ved at finde. Havde den foregaaende Plads været lille og kneben, men til Gengæld ogsaa godt beskyttet af Skovene imod Udspejdning fra Luften, saa var Pladsen her til Gengæld stor og flad og uden Dækning af nogen Art. Da vi var landet, maatte vi »taxie« Maskinerne — køre dem paa Jorden — et

langt Stykke hen ad Pladsen, køre tværs over Hovedlandevejen og videre over Markerne til en Skov, der laa et godt Stykke derfra, for endelig der at finde et passende Skjul for dem.

I Skovbrynet holdt seks Maskiner, gamle, i vore Øjne nærmest latterlige Ripon-Rekognosceringsmaskiner. Jeg havde set dem i Luften et Par Gange og havde nærmest haft Indtryk af, at de stod stille. Vi syntes, det kunde blive et pudsigt Selskab, men var naturligvis klare over, at man ikke vilde finde paa at sende os ud at flyve sammen med dem. Da vi midt paa Dagen gik op til den første Patrouille fra Värt-sila, var Ripon-Flyverne i Færd med at ordne deres Maskiner, og efter Patrouillen kunde vi endnu se dem staa nede paa Pladsen. Vi syntes, at vi skyldte dem en lille Opvisning af, hvordan »rigtig« Flyvning med rigtige Maskiner skulde tage sig ud.

Vort ungdommelige Overmod gjorde ikke det ringeste Indtryk paa Ripon-Mændene. De var aldeles uimponerede, da vi kom ned og kom i Snak med dem. Enten det nu var skjult Misundelse eller ej, saa erklærede de alle som een, at de ikke vilde bytte, om de saa kunde faa Penge i Tilgift. Jeg er slet ikke sikker paa, at de ikke mente det, for enhver Flyver, der er kendt med sin Maskine, sværger til den og holder paa, at den er Verdens bedste.

Der er tilmed det ved de lidt langsommere Jagere, at de er snarere mere end mindre manøvredegytige sammenlignet med de hurtige, og der er ogsaa noget i, hvad Ripon-Flyverne hævdede, at de »ikke risikerede Overraskelser med Hensyn til, hvor de befandt sig.« De kunde bedre følge med i den rent naviga-

tionsmæssige Del af Arbejdet, naar deres Maskiner kun dryssede hen over Landskabet i halvandet Hundrede Kilometers Fart.

Trods alle disse Indrømmelser fandt vi Ripon'erne latterlige at se paa, naar de kravlede gennem Luften. Netop som vi stod og skulde til det første Maaltid i Messen kom en af dem tøffende hjem. Det var Eskadrillens Fører, der havde været alene ude paa en Bombe-Tur imod Murmanskbanen.

Jeg fandt, at han burde have haft Frihedskorset alene for at turde flyve ind bag Fjendens Linier med saadan en Kasse, men det kunde jeg jo ikke godt være bekendt at sige til ham. I hvert Fald var det helt modigt med disse Bombardementer af Banen, der løber langt inde i det russiske. Andet var det vist heller ikke. Jeg kan ikke tro, at det har kunnet gøre den ringeste Nytte, for der er ingen Ingeniørværker paa den Del af Banen, der blev bombarderet. Hvor Bomberne havde slaaet Hul i Banelinien, kunde Skaden udbedres paa nogle faa Timer af de Reparationstog, der altid befandt sig et eller andet Sted paa Strækningen, og hvis Mandskab blot behøvede at flytte Sporene lidt til Siden — Jorden kunde bære uden nogen Pilotering saa stenhaardt frossen, som den var.

Ripon-Eskadrillens Chef var imidlertid en Mand af den rigtige Støbning. Da han kom ned, saa vi, at hans Maskine var gennemhullet næsten overalt. Selv fejlede han ikke noget, og hans Forklaring paa, hvordan Maskinen var blevet svinet saadan til, var henrivende. Han havde paa Vejen mod Banen været ude for en Beskydning fra et Anti-Luftskyts-Batteri,

der et Par Gange tidligere havde irriteret ham paa hans smaa Formiddagsture.

For at være helt sikker paa, hvor det havde sin Stiling, var han blevet ved at kredse over Stedet, mens de skød paa ham, og havde indtegnet Batteriets Beliggenhed ganske nøjagtigt paa sit Kort. Derefter havde han fuldført sin Flyvning til Banen, havde kastet sine Bomber og begivet sig hjemad. Paa Vejen kom han imidlertid i Tanker om, at det kunde være meget godt med dette Kort over Batteriets Placering, men det vilde være til større Hjælp, hvis han ogsaa kunde opgive, hvad det var for Skyts.

Derfor havde han opsøgt Stedet een Gang til og havde, mens det paany begyndte at give Ild, dykket saa langt ned over selve Kanonerne, at han kunde konstatere, at det var 10,5 cm's Projektiler.

Det var en Mand, man kunde have Respekt for. Og forresten viste det sig, da vi først kom paa lidt nærmere Hold af disse Ripon-Mænd, at det var en ren Elite af ældre Flyvere og Observatører. Ripon'erne er tosædede, og hver af Maskinerne havde i Virkeligheden en Besætning af allerførste Skuffe.

Ud paa Eftermiddagen naaede vore Busser frem med Sagerne, og netop som vi havde glædet os over, at vi igen havde en privat Kaffebar paa Pladsen, hvor vi kunde varme Næserne, svingede endnu en Bus ind.

Der sprang en Officer ud og bad os nyankomme om at komme op i Bussen.

Her blev vi forestillet for en kæmpestor Officer i Generalsuniform. Det var General Talvela, der efter de eventyrligt godt gennemførte Kampe ved Tolva-

järvi var blevet forfremmet fra Oberst til General, og som nu var øverstkommanderende paa hele Suomisalvi-Fronten med Hovedkvarter i Värtsila. Han hilste paa hver enkelt af os og bød os Velkommen. Han var taget ud til Pladsen for personligt at sætte os ind i Situationen, som han sagde, og for at give os et Begreb om, hvad Nytte vi kunde gøre.

Det var en dejlig Maade at blive modtaget paa, man fik en Følelse af, at for saadan en Mand kunde man gaa gennem Ild og Vand.

General Talvela forklarede os, at hans tre Regimenter siden Midten af Januar havde holdt en russisk Division omringet i en Skov ved Syskijärvi.

— Vi har villet sulte dem ud, sagde han, og det har længe set ud til, at det kunde lade sig gøre. Ganske vist har Russerne een Gang sendt et Optog af Panserbiler med Næringsmidler til Undsætning, men det lukkede vi ganske roligt ind til dem, hvorefter vi sluttede Kredsen igen. Det kunde jo være, der var brugbart Materiale imellem Køretøjerne, og nu sidder de paany paa anden Uge og spiser Maden fra hinanden

Han havde imidlertid nu indset, at det maaske alligevel blev nødvendigt at storme de indesluttede Russere for at gøre en Ende paa Historien. Der var observeret to russiske Divisioner under Fremrykning langs Østsiden af Ladoga, aabenbart med det Formaal at undsætte de i »Svältskogen« — Sulteskoven — indespærrede Russere.

Til dette Formaal var der blevet sendt Bud efter finsk Forstærkning, der skulde bestaa af fire Regimenter, to Skiregimenter, der allerede var paa Vej

Nord fra i lange Dagsmarcher og to Regimenter, der skulde komme med Tog fra »Næsset«, og som den 13. vilde blive udskibet fra Tog paa Pälkjärvi Station et lille Stykke Syd for Värtsila paa Vejen til Sortavalla.

Det vilde under denne Forstærknings Fremrykning være vor Opgave at beskytte Landevejen og Banelinien mod russiske Bombeattentater og Maskingeværild, og navnlig den 13. skulde vi lægge alle Kræfter i for at hindre, at der skete noget katastrofalt paa Pälkjärvi under Udskibningen af Soldaterne.

Med denne Formaning trak Generalen sig tilbage.

Den 13. — der var endnu nogle Dage tilbage, inden Angrebet skulde finde Sted, og mens vi sammen kørte ind i Värtsila til Kvarteret, diskuterede vi den mærkelige Episode i Krigen, som Udsultningen af Russerne i Svältskogen aabenbart var. Vi fik i de følgende Dage Lejlighed til personligt at være med i den, men lad mig lige fortælle om en Krigerskikkelse, som vi samme Aften blev stillet overfor, og som staar for mig som Indbegrebet af »Krigeren«. Han kom ind i Messen og hilste paa os. Inden længe var han selv i Gang med at fortælle, men samtidig hviskede de, der kendte ham, Historier om ham, der gjorde ham endnu mere spændende, end han var i Kraft af sit martialske Ydre.

Hans Ansigtstræk var det, man i Romaner vilde betegne som grusomme. Et langt Tjenesteliv i Fremmedlegionen havde ikke bare skaffet ham Titlen »Marokkos Skræk« og Rang af Sergent, men havde ogsaa givet ham en Hudfarve som en Valnød. Ved Krigen Udbrud havde han faaet Lov at afbryde

endnu en Tjenesteperiode for at rejse hjem og gaa i Krig for sit eget Land, og han havde dannet en »Dødsbataillon«, der kunde faa enhver Knaldromanforfatter eller Sensationsfilms-Producent til at føle sig meget lille. Den yngste Mand i denne Bataillon var en Dreng paa sytten. Hans Far var faldet paa Næsset, hans Mor var blevet dræbt af en Bombe i St. Michele, hvortil hun var blevet evakueret fra Hälsingfors, og hvor Russerne paa en eller anden Maade havde faaet opsporet, at Mannerheim havde sit Hovedkvarter, hvorfor Stedet fik en hel Serie af frygtelige, natlige Bombeangreb.

Hans øvrige Familie var to Søstre. Det var de to Lotter, som Russerne havde fanget et Sted paa Nordfronten, og som de havde skændet, hvorefter de havde stukket begge Øjne ud paa den ene og et Øje paa den anden af dem. Bundet sammen var de blevet jaget ud paa Landevejen med en sart Vittighed om, at nu kunde de prøve at finde hjem med eet Øje.

Lad det nu være et yderliggaaende Tilfælde, men Dødsbataillonens Folk *var* Mennesker med Skæbner som denne Drengs. De var gaaet ud for at dræbe og ødelægge enhver Russer, der kom inden for deres Rækkevidde, ganske ligeglade, om det kostede dem selv Livet, blot der blev myrdet løs mellem Russerne.

Maaske var det mere end noget andet »Dødsbataillonens« Virksomhed, der gav Grund til de Sagn, der gik over hele Landet om den finske Kniv-Krig, hvor der ikke blev løsnet eet Skud, saa længe det var muligt at komme ind paa Russerne og jage Kniven i dem.

Det var »Marokkos Skræk«, om hvem det fortæltes, at han Gang paa Gang havde ringet Hovedkvarteret eller et af Regeringens Kontorer op og havde sagt:

— Nu har jeg seks eller syv Hundrede Fanger, hvad skal jeg gøre med dem?

Hver Gang skal han have faaet det Svar: — Det ved vi ikke, det maa De selv klare. Hvad han ogsaa siges at have klaret paa en Maade, der ikke gjorde det nødvendigt yderligere at drage Omsorg for dem.

Det var ogsaa om Marokkaneren, der fortæltes, at han jævnlig kom med Meldinger af denne Slags i Telefonen: — Syv Faldskærmsjægere sprunget fra fjendtlige Maskiner. Fire skudt i Luften, tre Blindgængere.

Blindgængerne var naturligvis dem, der ikke havde naaet at faa Faldskærmen udfoldet, og som man derfor ikke behøvede at skyde paa — og vel ogsaa nok vilde have haft lidt vanskeligt ved at ramme, siden et Menneske nu engang falder med omkring 250 km's Fart gennem Luften, naar der ellers er Højde nok.

Marokkanerens Folk var, som overhovedet de fleste af Finnerne, Kunstnere, baade naar det gjaldt at bruge Ski, og naar der skulde skydes.

Jeg mødte nogle Gange Smaaafdelinger af hans Bataillon og saa dem holde Øvelser i Nærheden af Värtsila. Det lader sig overhovedet ikke beskrive, hvordan de tumlede sig med »Brædder under Fødderne«. De havde som alle de finske Soldater ikke almindelige Skibindinger af den besværlige Slags, vi andre kender til. Der var slet og ret en Bøjle paa

Skien, og gennem den stak man sin Støvle — hvis Næse var drejet opad næsten som en Krog.

De kunde komme susende i det vildeste Slalom-Løb ned ad stejle Bakker, ud og ind mellem Træer og Buske og pludselig paa et Kommando-Raab svinge ud i Skyttekæde og falde fladt ned i Skydestilling. Det gik til som Hekseri og præcist som Maskiner. Skierne røg fremad i den Brøkdæl af et Sekund, det tog Manden at falde ned fra sin staaende Stilling, og hver eneste Gang landede de med Albuerne midt paa hver Ski som et udmærket Underlag, der forhindrede dem i at synke med Overkroppen i den dybe, løse Sne. Fra denne Stilling kunde de skyde med fantastisk Sikkerhed, men hvad der syntes endnu mere ufatteligt var, at de staaende paa deres Ski, midt under et Slalomløb var i Stand til at skyde Flugtskud med en svimlende Træffeprocent.

Naar man tænker paa, hvor megen Kunst, der i Almindelighed skal til for overhovedet at have Held med sig i Flugtskydning med Riffel, er det vanskeligt at fatte, at det kan lade sig gøre, naar Skytten selv er i vild Fart.

Finnerne kunde det.

Deres Krig paa Nordfronten var en eneste eventyrlig Beretning om Gøngehøvdinger, ikke i Dusinvis men i Hundreder.

Naar de om Natten pludselig blev stillet overfor mødende Grupper af Soldater og vilde vide, om det var Venner eller Fjender, røg de ind paa dem og med en fejende Bevægelse med Haanden nedover Modpartens Ansigt prøvede de, om han havde Skygge paa sin Skihue. Havde han det ikke, var det

en Russer. Og som Regel et Øjeblik efter en *død* Russer, for Knivene sad lige saa løst som Geværer og Pistoler.

Efter at vi var kommet rigtig i Gang med vor Patrouilletjeneste, saa vi ikke nævneværdigt til Soldaterne nede paa Jorden. Den finske Snedækning var gennemført til sin yderste Konsekvens. Hestene foran deres Slæder var i hvide Skaberakker, hvor der lige var klippet Hul til Øjnene, alle Biler og alle Vognlæs var dækket med hvide Overtræk. Jeg begriber ikke, hvordan det har været muligt at skaffe Lagner til Befolkningen paa den Maner, men der var jo ogsaa en Del, der fik Lov at sove uden Lagen i den Tid.

Vi havde faaet nogle kolossale Vejstrækninger at patrouillere over, mens Skiregimenternes Fremrykning fandt Sted. Engang imellem kunde vi, naar vi gik ned i lav Højde, faa Øje paa Kolonnerne, men det var egentlig kun, naar de holdt stille, og man kunde faa Kig paa deres Skygger. Ellers faldt de i Et med Terrænet. Det var en trættende Opgave, vi havde faaet, og der var ikke nogen Mulighed for at faa et Hvil i Dagens Løb. Vi fløj med tre Patrouiller ad Gangen og naaede undertiden op paa ti eller elleve Timers Flyvetid mellem Morgendæmringen, naar vi startede, og Mørkets Frembrud, der tvang os til at indstille Flyvningen.

Den bedste Afveksling, vi kunde faa, var Ankomsten af russiske Maskiner med Proviantforsyning til Russerne i Svältskogen. Naar saadan en Maskine dukkede op, begyndte vi en Leg, der var lige saa spændende, som den var grusom.

Den indledtes med, at finske Afdelinger nede paa Jorden begyndte at løbe i Gaasegang i Stjerneform, hvorved de fik trampet en Stjerne i Sneen. Den kunde opdages af Russerne, der hver Gang godtroende gik paa Limpinden og kastede deres Forsyninger ned med Faldskærm.

Naar det var besørget, og Maskinerne skulde hjem, mødte vi op og tog os af dem. Ikke med Nedskydning, men med en meget mere effektiv og sikker Fremgangsmaade, der ikke bød nogen videre Risiko for os selv. Vi fløj hen over dem, »satte os« næsten paa deres øverste Planer og trykkede dem ned mod Jorden, indtil de havnede i Trætoppene, hvor de enten masede Maskinerne eller, hvad der flere Gange hændte, brændte i lys Lue. Nogen Blødsødenhed blev ikke lagt for Dagen, men det var gensidigt i denne Krig som velsagtens overalt i den totalitære Krig. Jeg ved ikke, hvormange af disse Maskiner, vi fik fat i, men det var ikke noget ringe Tal. Det var store, gamle Biplaner, der havde en Maksimumfart paa et Par Hundrede Kilometer.

Og mens vi paa den Maade bekrigede Tilførselen af Fødevarer til Russerne i Svältskogen, var der andre Afdelinger, der tog sig direkte af dem.

Nu og da blev der forsøgt et russisk Gennembrud, men det blev hver Gang drevet tilbage, efter at Marken mellem Russernes »Borg« og den finske Belejningshær var blevet tilsaaet med nye russiske Ofre. Der var særlig een finsk Kaptajn, der havde fundet paa en mærkelig Sport.

Naar et russisk Udfald var blevet slaet tilbage,

samlede han sit Mandskab og lod dem paa Tælling raabe Ha, ha, ha.

Man kunde høre deres uhyggelige Haanlatter langt op i Luften, og den tirrede de sultne Russere til vildt Raseri, saa at de regelmæssigt gjorde endnu et Forsøg paa at bryde igennem og tage Hævn over de nederdrægtige Finner. Hvorefter de lige saa systematisk blev modtaget med Maskingeværild og alle andre Angrebsvaaben.

Krigen Nord for Ladoga var ikke bare en vild og romantisk Indianerkrig, den karakteriseredes først og fremmest derved, at der ikke var nogen rigtig Front. Man sloges om enkelte Punkter, men nogen sammenhængende Linie var der ikke, og det kunde der næppe heller have været i det ufremkommelige og øde Landskab. Finnerne havde ubetinget den øverste Haand hele Tiden, og de beholdt den lige til Fredslutningen. De var vistnok i alle Henseender overlegne, og det skyldtes foruden deres Mod deres uhyre Haardførhed og Behændighed.

Et typisk Eksempel paa Enkelthederne i denne Krigsførelse var et Raid paa Ski, som en Patrouille under Anførsel af Ski-Verdensmesteren Pekka Niemi foretog hundrede Kilometer ind bag den russiske Grænse.

De var ni Mand ialt, og de kunde tilbagelægge Vejen frem og tilbage til det Maal, de havde sat sig, paa nogle faa Døgn. De var i det Tilfælde, jeg her tænker paa, gaaet ind til Murmanskbanen for at foretage nogle Sprængninger, og undervejs havde de passeret en Station, hvor de fik Øje paa et russisk Skilager, mange Tusinde Ski, der laa stablet paa en

Station, og som skulde bruges til at uddanne russiske Skiafdelinger med.

Efter at Pekka Niemi og hans Folk havde faaet sig et hjerteligt Grin over, at Russerne havde *sømmet* et Par Støvler paa hvert Par Ski, aabenbart af Angst for, at Soldaterne skulde falde af, satte de et Par Tændstikker til hele Dyngen, og inden de i Skumringen var naaet ret langt bort, saa de Himlen lyse af et Kæmpebaal, der ikke bare tog alle Skiene, men ogsaa Stationsbygningen med.

Jeg hørte selv Pekka Niemi fortælle Historien om det største »St. Valborgs Baal, der havde været i Finland«, og han gjorde det paa en Maade, der fik En til at tro ubetinget paa den. Overhovedet maa man gøre sig klart, at Krigen paa denne Del af Fronten var en Sport for Finnerne, hvor uhyggeligt det end kan lyde, naar man siger det.

Jeg ved, at der fra Fronten paa Næsset kom Soldater paa Permission til de nordlige Egne, fordi der skulde være »saadan en glimrende Russer-Jagt«. Det var ikke nogen Sjældenhed, at der, naar en Afdeling rykkede ud, pludselig blev opdaget nogle overkomplette i Geledderne. Naar Cheferne spurgte, hvad det var for Folk og hvad de vilde, fortalte de, at de var kommet paa Orlov og at de, lede og kede af Stillekrigen paa Næsset, nu saa forfærdelig gerne vilde have Lov til selv at gaa ud og ordne lidt ved Russerne.

Naar man spurgte dem, hvorfor de ikke hellere tog hjem i deres knappe Fritid, var Svaret altid det samme:

— Vi har ingen Hjem mere, og selv om vi havde

det, saa kunde vi ikke holde ud at sidde stille, mens vore Kammerater kæmper, og vort Land er i Nød.

Paa den Baggrund tager det sig knap saa raat ud at tale om Russerjagt, men jeg maa indrømme, at jeg, da jeg fik Dyngerne af russiske Lig at se paa nært Hold, var ved at faa ondt, skønt det ikke ligger for mig.

Der kom nogle Dage med en forrygende Snestorm, der umuliggjorde al Flyvning. Jeg benyttede Lejligheden til at gøre en Tur med Bil over Slagpladsen ved Tolvajärvi, hvor der overalt flød med russiske Panservogne smadret under Kampene og efterladt som Vrag. Der saa jeg de Stabler af Russer-Lig, som jeg havde hørt om.

Tusinder og atter Tusinder af Mennesker laa der, stablet i Stakke som Træstammer, to Hundrede i hver. De fleste laa med Benene trukket op og Armene krummet. De var ikke sorte i Ansigterne, for de var skudt ihjel, inden de var frosset, og der laa et tyndt Dække af Rim eller Sne over deres blege, voksgule Ansigter. De stirrede med stive Øjne paa En, lige meget hvor man saa hen.

Det *var* et Helvede, en Gru, der greb En paa næsten uudholdelig Maade. Jeg havde i mange Timer ondt ved at faa Mad ned. For Finland var Problemet dengang aktuelt, om hvad man dog skulde gøre ved alle disse Lig. Undvære Arbejdskraft til at begrave dem i den stivfrosne Jord kunde der selvfølgelig ikke være Tale om, og der var heller ikke Benzin nok til at brænde dem. Man havde jo anden Anvendelse for Benzinen.

Angsten for Epidemier voksede, efterhaanden som

Dagene gik, men man havde den Trøst, at alle Kilder i Egnen løb mod Ladogasøen, der i Forvejen var proppet fuld af russiske Lig, stoppet ned under Isen ved forskellige Oprydninger paa Slagmarken.

Saadan som Krigen faldt ud, viste det sig at være en Trøst, der var effektiv nok, for hele dette Problem med de Tusinder af Lig blev et internt russisk Anliggende.

Sneskyerne drev i nogle Dage lavt over Egnen, men naar det ikke ligefrem var Snestorm, var vi oppe paa Patrouilletjeneste. Den maatte delvis foretages over Skyerne, der slæbte over Landet i et halvt Hundrede Meters Højde. Det kunde være vanskeligt nok at beherske Navigationen under de Forhold, men af og til maatte vi naturligvis dykke ned under Skyerne og se efter, *hvor* vi egentlig var henne.

Paa en Patrouilletur lykkedes det mig at komme for en Sensation ganske alene. Jeg stak Næsen ned gennem Skyerne for at finde ud af, hvor jeg var, hvad jeg vilde bedømme efter Banelinien. Kunde jeg finde den, saa var alting i Orden, mente jeg. Men der var ingen Banelinie. Jeg fløj og fløj i et Kvarter, en halv Time og længere endnu, men der kom ingen Bane. Jeg brød min Hjerne med, hvor Pokker jeg kunde være — indtil jeg pludselig saa en By lige for Næsen. Den kunde jeg kende, og nu saa jeg, at jeg, inden jeg var gaaet ned gennem Skyerne, var kommet saa langt mod Nord paa Suomisalvi-Fronten, at jeg var kommet nordligere end det Punkt, hvor Banelinien, efter at have løbet Syd-Nord, pludseligt drejer mod Øst. Jeg havde fløjet langs med Banelinien og var kommet Fanden i Vold ind i Landet.

Der var ikke andet at gøre end at sætte Tommel-fingeren paa Skinnerne og kure hjem saa langt nede, at jeg ikke et Øjeblik fik Banen af Syne. Det betød paa sine Steder, at jeg maatte flyve i 10-15 Meters Højde, gennemgaaende var jeg knap et halvt Hundrede Meter oppe.

Da jeg kom hjem, var der stort Postyr. Ikke saa meget over min Udebliven, der jo kunde have mange naturlige Aarsager, men over, at der var blevet blæst Luftalarm over flere Hundrede Kvadratkilometer. Og Alarmens Aarsag var mig lille Mand. Jeg var blevet meldt af Luftlotterne fra alle Kirketaarne og Bakketoppe i den Egn, hvor jeg havde forvildet mig, og hvor man selvfølgelig ikke havde faaet Besked om, at der vilde komme en finsk Jager paa Besøg.

X.

Det daarlige Vejr blev ved, og det spillede mig en af de følgende Dage endnu et Puds. Jeg havde forfulgt en Bombemaskine, der imidlertid forsvandt i en af de Sky-Etager, der laa over Landet, men jeg var under Jagten kommet saa langt bort fra min Basis, at jeg ikke vilde risikere at søge hjem i det daarlige og usigtbare Vejr med den Benzinbeholdning, jeg havde til overs.

Jeg fandt ud af, at jeg kunde lande paa Flyvepladsen ved Lonatjärvi, hvor en Afdeling af Finlands egne Bombemaskiner holdt til.

Jeg var daarligt nok kommet ud af Maskinen, før jeg blev omringet af et hujende og hurraraabende Trekløver, der tiltalte mig paa Svensk og Dansk i Munden paa hinanden. Det var en af Kammeraterne fra Parola, Danskeren Fritz Drescher og de to Svenskere jeg sidst havde set i Torneå, Atlanterhavsflyveren Bjørkwall og Luft-Topografen Wachenfeldt, der nu begge var Bombeflyvere sammen med Drescher.

Det var et uventet og forfriskende Møde at se de tre gamle Drengene igen, og da jeg alligevel ikke kunde naa hjem samme Dag, maatte jeg ringe Besked om,

at jeg vilde overnatte paa Lonatjärvi. Jeg skal love for, at vi fik os en Sludder om det, der var sket for hver af os, siden vi havde været sammen sidst.

Drescher var lige kommet fra en Flyveplads ved Kauhava, hvor han havde gennemgaaet et særligt Blindflyvningskursus. Det var ligesom Lonatjärvi en stor permanent Plads, men den laa i aabent Terræn uden Skov om, og var derfor vanskelig at camouflere. Det havde man imidlertid skilt sig fra paa en snedig Maade, som Drescher fortalte os om. Rundt langs Begrænsningen stod der en Masse Smaahuse — paa Ski. Naar der meldtes Alarm, og Russerne styrede mod Pladsen, foer Besætningen ud med Hestefor-spand og trak Laderne ud paa Pladsen, som paa den Maade i Løbet af et Par Minutter var »bebygget« lige saa tæt som Resten af Østerbotten Len, der er oversaaet med Smaalader til Høet.

Jeg kravlede op i en af deres Maskiner, og kikkede mig om for at se, hvordan saadan en Karl egentlig saa ud indvendig. Det, der først fangede mit Øje, var, at Gulvet var oversaaet med Sunmaid Rosiner, og der flød Rosinpakker overalt omkring Fører-pladsen.

Det var andet Kapitel af Bjørkwalls og Wachenfeldts berømmelige Optræden som Vognfordelere. Skæbnen havde indhentet dem: De havde ganske rigtig faaet en Waggon til Lonatjärvi, men den indeholdt intet andet end Kasser med Millioner af Rosiner. Toget havde været sat sammen af Specialvogne med Rosiner, Brød, Sukker, Sko og Gud ved hvad. Det skulde altsammen have været fordelt inden Vide-rebefordringen. Det var deres eneste Trøst, at de nok

selv havde faaet den daarligste af Vognene. I det mindste er der blevet Glæde der, hvor der kom en hel Waggon Sukker frem. Men nu var de allesammen paa Lonatjärvi ved at kvæles i Rosiner.

Wachenfeld havde haft en anden, mere opmun-trende Oplevelse. Han havde under Krigens aller-første Tid foretaget nogle Opmaalings- og Fotogra-feringsflyvninger over det nordligste Finland. Det var faldet saa heldigt ud, at General Wallenius, da Ar-bejdet var sluttet, havde spurgt ham, om der var noget, han ønskede sig, noget Hæren kunde gøre for ham.

Han havde svaret, at hans højeste Ønske var at faa en russisk Tank.

Der var gaaet nogle Uger, efter at han havde givet dette kaade Svar — og en skønne Eftermiddag rul-lede der en russisk Tank op foran hans Kvarter. Der var hængt en stor Mærkelap paa den som paa en Julegave. Til Løjtnant Wachenfeld stod der paa Lappen. Med venlig Hilsen fra General Wallenius.

Wachenfeld er den eneste private Krigstank-Ejer, jeg har truffet. Han saa meget stolt ud, naar han talte om sit Køretøj.

Det var imidlertid ikke bare Mødet med de tre glade Gutter, der var interessant for mig. Det var noget af en Oplevelse for mig, der kun var vant til at betragte Bombemaskiner som fjendtlige Fartøjer, der saa vidt muligt skulde bringes ned, nu at se vore egne Bombere paa nært Hold.

Lonatjärvi var en stor, permanent Flyveplads med tre mægtige Hangarer, der var stærkt camoufleret og iøvrigt tomme — Maskinerne stod, naar de var

hjemme, altid omhyggelig gemt i den tilstødende Skov, ligesom vi gjorde det med Jagerne.

Der var stationeret elleve nye, langnæsedede Blenheimere, hypermoderne Bombemaskiner med en Tophastighed i 4700 Meters Højde paa 480 km. Det var en af dem, Drescher havde faaet Løfte om i Parola, og Løftet var blevet holdt.

Russerne havde kun nogle ganske faa Jagerer, der kunde følge dem, og selv de havde næppe tilnærmedesvis den samme Stigeevne.

Oprindelig havde der været tolv Bombemaskiner, da »Sendingen« afgik fra England, men en af dem var forsvundet, formodentlig over Nordsøen, en anden naaede kun med Nød og næppe frelst i Havn. Piloten havde fløjet fire Timer oppe over et tæt Skydække og havde kun nogle Gange prøvet, hvordan der saa ud nedenunder. Det havde hver Gang været forgæves, for Skyerne laa helt ned, og han maatte atter gaa til Vejrs. Imidlertid havde han efterhaanden fløjet saa længe, at han skulde være langt inde over Sverige, og Benzinbeholdningen var ved at slippe op. Han dykkede gennem Skyerne, men saa til sin Rædsel kun Vand og Vand saa langt Øjet rakte. Han sluttede deraf, at hans Kompas maatte have vist forkert, og at han var omkring 1600 km til Søs i Atlanten. Han havde næsten taget Afsked med dette Jordeliv, da han pludselig skimtede Land. Det var den østre Bred af Vänern! Han kunde lige holde den gaaende paa sin sidste Reservetank ind til Västerås.

Bombeflyvningen er hovedsagelig Blindflyvning, og selvom jeg personlig foretrækker Jagerflyvningen, var det sjovt at sætte sig ind i Bomber-Kammerater-

nes Færden. Den har adskillig Lighed med Søkrig, der er jo en Masse »Fartøj« i saadan en stor Bombe-maskine med dens Bestiklukaf og hele dens Navigationsapparat.

Jeg var med de tre rundt gennem hele Herligheden. Det viste sig, at de havde en fuldt moderne tre Værelses Lejlighed til Kvarter med Bad, Centralvarme og varmt Vand, et rent Herreliv. Men de havde ogsaa Oplevelser af krigsmæssig Art, der var værd at høre paa. De viste mig et Fotografi af en Sø, hvor Isflager, Flyvemaskindele, Stumper af Huse og Hundreder af Russere laa strøet i en Pele Mele. Billedet var taget efter et Raid af nogle af Pladsens Flyvere lavet over Søen. En Aften var en af dem tilfældig, forresten under Søgen efter en udeblevet, nødlandet, Kammerat, kommet ind over en russisk Bombe-maskine-Flyveplads, der var indrettet paa en Sø.

Han strøg hurtigst muligt hjem, og tidligt næste Morgen gik en Eskadrille af. Den første af Maskinerne havde en Ladning 50 kg Bomber, den næste en Ladning Brandbomber og den tredje og fjerde havde hver to 250 kg tidsindstillede Bomber med ni Minutters Fordrøjning. De havde kastet Bomberne i Tur og Orden, og Virkningen havde selvfølgelig været frygtelig. De fire svære Bomber var gaaet glat gennem Isen og havde ligget nede i Søen i de ni Minutter, mens Russerne foer omkring paa Isen for at redde, hvad reddes kunde af de splintrede og brændende Maskiner og Huse. Med et havde Isen rejst sig under dem som ved et vulkansk Udbrud. Moderne Krig *kan* være mere fantastisk, end nogen aner.

Tonen paa Pladsen var lige saa kammeratlig mel-

lem alle Charger som hos os. Jeg var med til en Kritik, hvor Obersten gav nogle af Flyverne, blandt andet en Kaptajn, en ordentlig Gang Lak. Og pludselig hørte jeg Kaptajnen sige:

— Så flyg du själv din Jäkel, så skal du få se, hur svårt det är.

Det vakte almindelig Munterhed, for Obersten havde daarligt nok siddet i en Flyvemaskine under hele Krigen.

Kritikken blev holdt i en stor Sal, hvis Vægge var dækket af Generalstabskort i stor Maalestok klæbet op paa Cellotex Plader. Naar et Areal skulde tages under Behandling, blev der sat et stort Stykke Celluloid over, hvorefter alle Stillinger og Foretagender kunde tegnes ind paa Celluloiden. Kaptajnen, der blev skældt ud, var kommet hjem fra en Tur, hvor han skulde have mødt et Par andre Maskiner i Natens Mulm og Mørke. Nogen let Opgave var det ikke, og den var altsaa heller ikke lykkedes, men det *kan* lade sig gøre ikke at finde hinanden, naar man skal mødes paa et Sted, der ligger tre eller fire Hundrede Kilometer fra Udgangspunktet.

Omtrent da jeg kom hjem fra Lonatjärvi, landede Kalmberg fra en Patrouille, hvor det nær var gaaet ham galt. Han havde faaet Kig paa en russisk Forsyningsmaskine af den sædvanlige Slags, der vilde aflevere Varer til de omringede Russere i Svältskogen. Han var gaaet paa den og havde tvunget den ned mellem Træerne i en Skov et godt Stykke fra dens Maal. Han havde netop afsluttet denne vel gennemførte Krigshandling da han i sin Radio fik Melding

ikke nogen rigtig gunstig Position for ham, for nu havde han sat hele sit Højdeoverskud til ved at trykke Forsyningsmaskinen lige ned i Trætoppene. Han steg imidlertid til Vejrs og kom i Kontakt med Bombemaskinerne, men i samme Øjeblik, han vilde affyre den første Salve, gik hans Geværer i Staa. Han fik fyret eet Skud med hver, saa var det Slut. Det *var* en forbandet Situation, men til alt Held drejede Bombeflyverne af og forsvandt mod den russiske Side uvidende om, at det var en Maskine uden Vaaben, der angreb dem. Haleskytterne paa to af Bombemaskinerne havde besvaret Kalmbergs Ild saa lidenskabeligt, at det havde været umuligt for dem at høre, at hans Maskingeværer ingenting sagde. De maa være flygtet ved Lyden af deres egne Skud.

Men Kalmbergs Maskine saa *ud*, da han landede, saa at man ikke begreb, hvordan han var sluppet helskindet fra Historien. Der var toogfyrre Huller rundt om i Skrog og Vinger. Et Brandprojektil var passeret gennem Cowlin-Ringen, der gaar rundt om Motorens Næse og havde fortsat sin Bane een Centimeter fra Benzintanken. Var den gaaet i Tanken, vilde Maskinen selvfølgelig straks være kommet i Brand. En anden Kugle havde passeret Overplanet og Haleplanet i en saadan Linie, at naar man kikkede gennem de to Huller, kunde man fastslaa med matematisk Sikkerhed, at den ikke havde været mere end fem Centimeter fra Kalmbergs Hovede.

Det er betegnende for den storartede Fyr Kalmberg, at han ikke i mindste Maade var ilde berørt af

paa et Tidspunkt, hvor han havde haft de mest oplagte Chancer til at faa Has paa et Par Russere. Vi fik hans Geværer skilt ad, men hver Gang de blev monteret igen, viste det sig, at de kun kunde skyde et enkelt Skud, saa sad de fast, som om de var laaset. Det stod som lidt af en Gaade, hvad der var i Vejen, men endelig efter mange Timers Roden med Tingene opdagede vi, at de aftagelige Gevær-Piber var blevet drejet en halv Millimeter for meget. Det gjorde, at Kammeret blev en tilsvarende Ubetydelighed for lille — og at Patronhylstrene, naar Automatikeren arbejdede, kom ud for et saadant Tryk, at de krystalliseredes. Der sad paa den Maade efter hvert Skud en lille Metalring tilbage i Kammeret og stoppede al videre Brug.

Vi følte os som et Par forfærdelig store Mekanikere, da vi endelig havde Tingene paa rede Haand, og Kalmberg kom igen i sit gamle gode Humør.

Han havde iøvrigt i nogle Dage fundet paa en Trafik, der taler godt om hans Mod og Foretagsomhed. Naar vi vendte hjem fra Patrouillerne, forsvandt han regelmæssigt en halv Time eller tre Kvarter med Maskinen, inden vi landede. Det var højst udisciplineret, og han fik sig nogle ordentlige Omgange for sin Opførsel, som han regelmæssigt tog imod med et undskyldende Smil og en Forklaring om, at han virkelig havde troet at se en Russer, som han lige vilde tage sig af inden Landingen.

Naar hans »Søforklaring« var naaet saa vidt, brød Flotilleføreren gerne Højtideligheden af og sagde:

— Naa, det var altsaa det officielle, lad os saa høre, hvad du saa derinde.

Han var nemlig lige saa klar som vi andre over, at Kalmberg, utilfreds med den tilsyneladende Uvirk-somhed under Patrouilleflyvningen, foretog Udspejd-ningsture langt ind over de russiske Stillinger. Følgen var, at han efter nogle Dages Forløb var akcepteret som en selvfølgelig Gæst i Hovedkvarteret, hvor han paa Grundlag af sine private Undersøgelser kunde give mange nyttige Oplysninger og tegne dem ind paa Kortene.

Sammen fik vi et Par Dage en anden Underhold-ning.

Inde bag de russiske Stillinger havde i nogen Tid hver Dag hængt en mægtig Standballon. Vi havde haft Kik paa den længe, men pludselig kom der Fore-spørgsel fra Hovedkvarteret, om vi vilde prøve at skille dem af med den.

Vi foreslog Flotilleføreren at benytte Fritiden mel-lem Kl. 15 og 16 Eftermiddag til at tage os af Sagen, og vi fik Tilladelsen. Naar jeg nu tænker tilbage paa det, kan jeg ikke helt fatte den Iver, vi lagde for Dagen, for vi havde egentlig nok at gøre endda i Betragtning af, at vi daglig langt overskred den Fly-vetid, der er normal for Jagerflyvning, og at vi i disse Dage fløj i Pyjamas for at spare Ulejligheden med at klæde os af og paa.

Om Morgenens hev vi bare Sidcod'en, den pels-forede Skind-Kombination, uden paa Py'en, stak Fødderne med Morgensko paa ned i Pelsstøvlerne og gik til Vejrs i denne bekvemme Mundering. Om Aftenen behøvede vi blot at trække Overtøjet af for at være parat til Køjen.

Men alligevel maa vi have haft et Overskud af

Kræfter, eller ogsaa var det vor ungdommelige Natur, der ikke kunde holde ud at se et saa vidunderligt Sigtemaal hænge der og friste os inde hos Russerne, uden at vi skulde prøve at slaa Katten af Tønden.

Vi stak ivrige afsted, men saa snart vi passerede den russiske Frontlinie, saa vi Ballonen blive halet ned. Man skulde tro, der var givet Besked om vore onde Hensigter, for den forsvandt med en Præcision og en Fart, jeg paa Forhaand vilde have anset for ganske umulig.

Radiotelefonerne mellem vore Maskiner gjorde det muligt for os at tale lige saa tydeligt og nemt med hinanden, som om vi havde siddet i Dagligstuen hjemme i Rævegade, og vi havde paa Vejen mod Frontlinien diskuteret, hvordan vi egentlig skulde nærme os den fede Ballon paa den bedste og mest »usynlige« Maade. Jeg ved ikke, hvis Næse der var den længste, da alle vore Overvejelser med Hensyn til den Taktik, vi skulde vælge, og vor Nysgerrighed overfor Spørgsmaalet, om den vilde eksplodere med et Brag eller bare give sig til at synke, naar vi havde faaet pumpet nogle Snese af vore Brandprojektiler ind i den, blev overflødiggjort.

Vi maatte vende om, og efter Dagens anden Patrouille satte vi os i Messen og begyndte en lang og »videnskabelig« Samtale om, hvordan en Ballonjagt egentlig skulde lægges til Rette. Vi havde læst de samme Beretninger om, hvordan der under Verdenskrigen inden længe i alle Hære havde uddannet sig Specialister i denne Sport, Folk, der gik ud af Krigen med en Stribe af Ballon-Nedskydninger paa Samvit-

tigheden. Vi ransagede vor Erindring for at prøve at finde paa en særlig Specialist-Manér for dette Tilfælde.

Det hjalp os ikke.

Næste Eftermiddag i den samme »Fritime« foer vi igen løs efter Ballonen som et Par Hunde efter en Kat, men som ved et Trylleslag begyndte Ballonen at synke i samme Øjeblik, vi satte Kursen efter den. Jeg var Fører for vor »Flotille« og laa forrest, da jeg hørte Kalmborg sige i Telefonen, at nu *skulde* vi skyde den, om den saa var aldrig saa meget halet ned paa Jorden. Vi maatte tage Chancen og dykke efter den.

— Du maa jo være skruptosset, sagde jeg, hvad tror du ikke, der er af Anti-Luftskyts, hvor den Kammerat boer?

Men iøvrigt var jeg enig med ham. Jeg vilde hellere end gerne se, hvor nær vi kunde komme den, inden den fra sine tusinde Meter naaede ned paa Jorden.

Vi fortsatte, begge ganske klare over, at vi vilde gaa lige ind i et pragtfuldt Tivoli-Fyrværkeri, naar vi naaede over til Stedet.

Det kom til at passe over al Forventning. Vi holdt os i en Højde, der til at begynde med gjorde Skytsets Virkning meget problematisk, men da vi en enkelt Gang strøg et Stykke nedad for at se nærmere paa Tilfældet, opdagede vi, at der paa Isen, hvor Ballonen havde sin Forankring, foruden fire mægtige Dampspil, var opstillet en hel Ring af Kanoner. Det var de fire Dampspil, der var i Stand til at hale Dyret ned med saa eventyrlig Fart.

Granaterne sprang i hele Serier omkring os. Bortset fra at det hindrede os i ethvert yderligere Forsøg paa at dykke, var det en nederdrægtig Fornemmelse i den Grad at være Genstand for Russernes Opmærksomhed. Paa den anden Side har jeg sjældent set noget mere pragtfuldt end alle disse »Raketter« og »Sole«, der dansede omkring os. Jeg mærkede et Par Gange noget slaa mod min Maskine, og efter at vi hurtigt havde skruet os til Vejs, holdt vi paa hjemad af alle Kræfter i skiftende Højde for at forvirre Russerne.

Ved Landingen konstaterede vi, at Kalmbergs Haleror var blevet halveret, og at der var gaaet 10,5 cm Projektiler gennem mine Planer. Nogle af dem havde passeret begge Planer og efterladt Huller, som man sagtens kunde stikke et Ben igennem, men heldigvis havde ingen af dem saa meget som strejft Hovedbjælken eller nogle af de bærende Dele. Med Lærred og Doping var Skaderne udbedret paa en halv Time. Vi ærgrede os grusomt over at være blevet narret een Gang til, men det hindrede naturligvis ikke, at vi tredje Dag i Træk gik ud paa et Forsøg.

Med stive Øjne saa vi, at Ballonen blev hængende. Vi snakkede los om det paa Dansk i vor Telefon, sikre paa, at det Sprog vilde Ballonens Personel næppe have større Chancer for at forstaa. Det vi samlede vor Opmærksomhed om, var det nærliggende, at naar man to Dage i Træk havde halet Bæstet ned med svimlende Fart og den tredje Dag lod den hænge, saa kunde det kun skyldes en eneste Ting, nemlig at man vilde lokke os i en Fælde.

Vi spejdede til Højre og Venstre midt mellem Haab og Frygt, for det kunde jo dog være, at der virkelig bare blev begaaet en Fejl eller en Letsindighed, og at vi trods alt stod foran at faa den store Steg paa Gafflen.

Pludselig viste der sig svimlende højt oppe tolv smaa Prikker af den Slags, vi havde ventet. Tolv Jagere, der nu i al Gemytlighed brugte Ballonen som Lökkemad for os to sultne Svende.

Vi drejede af, klare over, at der ikke var noget ved Ballonjagten mere.

Efter at vi var landet hjemme paa Pladsen endnu længere i Ansigtet end de foregaaende Dage, kom der en Ordonnans og meldte Telefon til mig. Jeg blev noget forundret, for hvem kunde finde mig paa denne afsides Plet?

Det viste sig at være en dansk Læge, Dr. Blixenkronen Møller, der havde hørt, at der paa Värtsila Flyveplads skulde være et Par danske Flyvere. Om vi vilde komme til ham om Aftenen og faa en Sludder paa vort eget Sprog? Vi tog med Glæde mod hans Forslag og stillede om Aftenen paa det store Hospital i Folkeskolen, hvor han arbejdede.

Blixenkronen hørte ikke til den danske Ambulance. Han var selv, umiddelbart ved Krigens Udbrud rejst til Finland for at melde sig til frivillig Tjeneste, havde faaet Kaptajnsrang og finsk Uniform. Han var, da vi kom, netop i Lag med Stuegangen mellem sine tresindstyve Patienter.

Vi satte os lidt ned og ventede, og endelig kom han os smilende i Møde. Der vilde blive endnu en lille Forhaling, inden vor private Komsammen kunde be-

gynde, for han var lige nødt til at snappe en Blindtarm.

Det skete under lidt primitive Forhold. Instrumenterne maatte koges i en Kasserolle over et Gasapparat i Korridoren, men det var gaaet godt hidtil, saa hvorfor skulde det ikke blive ved. For at vi ikke skulde kede os, bad han os med indenfor til Operationen.

Jeg havde aldrig set en Operation, saa naturligvis var jeg nysgerrig. Soldaten, der skulde af med sit ormeformede Vedhæng, var allerede bedøvet, og det hele gik som en Leg. Jeg stod og kikkede mig omkring, lidet anende, hvor snart det samme Operationsbord skulde blive Basis for mig selv.

Da Saaret var lukket og Patienten ordnet færdig, blev vi allesammen Privatmennesker og slog os ned i Blixenkrones »Doktorbolig«. Det var et fortryllende Ungpigeværelse i Staalværksdirektørens store Villa, som var blevet ryddet til Kvarter for Læger og Sygeplejersker. Han hyggede sig gevaldigt, omgivet af blomstrede Gardiner og Ingeborg Vollquartz i Pragtbind.

I Brandmørke ravede vi hjem til Flyvepladsen.

Næste Morgen fik jeg det første Brev, der naaede mig under min Omflakken fra Flyveplads til Flyveplads. Det var fra min Bror, der var Læge ved den danske Ambulance.

— Kan du ikke se at gøre noget for, at vi kan ses, skrev han.

Bagefter har han indrømmet, at jeg gjorde, hvad jeg kunde.

XI.

Jeg har altid hadet Tallet 13. Det var den eneste Indvending, jeg havde imod Kalmbergs og mit fælles Hjem i Rævegade, at det netop skulde være Nummer 13. Og da General Talvela den Dag i Omnibussen havde sagt, at vi skulde være særligt agtpaa-givende den 13., fordi der paa denne Dag vilde blive udskibet to Regimenter paa Pälkjärvi Station, gav jeg ham i mit Hjerte mere Ret, end han kunde ane.

Og saa kom den 13.

En vidunderlig Morgen efter den mørke Nat. De dejligste rosa Skyer laa i et Bælte bag Skovenes sorte Gitterværk, men over os hævede sig en Himmel, der var et Glar af Isgrønt. Igen en af disse Morgener, hvor man maatte tænke paa, hvor dejlig en Verden, vi har at leve i, og hvor vi slider og slæber for at gøre Tilværelsen ringere for hinanden eller for at slaa hinanden ihjel, skønt bare det at indaande Morgenluften saadan en Dag skulde være Glæde nok for os alle og en Glæde, der ikke koster noget.

Patrouilletjenesten kom den Dag til at fordele sig lidt anderledes end sædvanlig. Min daglige Makkers Maskine havde faaet nogle Unoder, som Mekanikerne skulde tage sig af, og Følgen blev, at Kalmberg

og jeg kom ud paa Patrouille sammen, mens de seks af vore finske Kammerater, der havde deres Maskiner i Orden, spiste Frokost.

Der var intet at bemærke under Patrouillen. Togene til Pälkjärvi skulde komme ved Middagstid, men det saa ikke ud til, at Russerne havde faaet Øje paa de Koncentrationer, der blev foretaget bag vore Linier, og som havde Nedkæmpelsen af Russerne i Svältskogen til Formaal.

Vi landede efter Patrouillen for at fylde Benzin paa og faa lidt Mad. Mens vi stod og ventede paa, at Mekanikernes Medhjælpere skulde komme med Benzinen, der blev slæbt ud til Maskinerne paa smaa Slæder, kom der en Ordonnans springende ud fra Kontoret.

Der var rapporteret tolv russiske Bombemaskiner ledsaget af fem Jagere — med Næsen direkte mod Pälkjärvi.

Saa havde de fordømte kommunistiske Landsforædere alligevel givet Fjenden Meddelelse. Det kunde blive til det frygteligste Myrderi, hvis tolv Bombemaskiner naaede frem til Stationen, netop mens Udskibningen af Tropperne fandt Sted, hvad der vilde ske indenfor fem, ti Minutter. Kalmberg og jeg havde lige set Togene komme ad Linien til Pälkjärvi nogle faa Kilometer borte.

De russiske Bombere havde en Jagerdækning paa fem Maskiner. Det betød, at hvis syv af os gik op, var der udmærkede Chancer for at faa hele Angrebsflotillen drevet paa Flugt og maaske ogsaa plukket lidt i Stykker. Flotillelederen gav Besked om, at Kalmberg og jeg skulde blive og spise, mens de syv,

der havde spist, sprang i Maskinerne. Syv Motorer brølede i samme Nu og hele Bundtet lettede i Løbet af Sekunder. Vi stod og kikkede efter dem og diskuterede den Præcision, hvormed Russerne havde indfundet sig, og de Chancer, Kammeraterne havde for at naa Pälkjärvi tilstrækkelig hurtigt, saa de kunde tage imod Russerne med tilstrækkelig Højde i Behold.

Vi kikkede Horisonten rundt.

Og saa saa vi langt oppe mod Nord otte hvide Striber paa Himlen. Otte Frosthaler af Jagermaskiner. Der var ikke noget at tage Fejl af. Det var en Forstærkning af den Eskorte paa fem, der havde været umiddelbart efter Russernes Bombere. Naar de otte naaede frem, vilde Situationen ved Pälkjärvi akkurat kunne faa det katastrofale Præg, Generalen havde villet sikre den imod under sin Velkomsttale til os i Bussen.

Syv mod tretten, dette forbandede Tal, vilde være en saa ulige Kamp, at Bombemaskinerne vilde have alt for store Chancer for at sende deres dræbende Last ned mod Infanteristerne paa Stationen.

Hvad skulde vi stille op mod de otte, vi to, der var tilbage paa Pladsen?

Vor Chef var kommet ud til os og stod ligesom vi et Minut og stirrede mod de hvide Striber, der rykkede nærmere.

— Dem maa I gaa op og forsinke, sagde han.

— To mod otte, sagde jeg. Du maa jo ikke være rigtig klog . . .

— I ved jo, hvad det gælder, sagde han.

— Det er den visse Død, sagde jeg, og jeg kunde

se paa hans ulykkelige Ansigt, at han var ganske enig med mig.

Men imens var vi naturligvis allerede i fuld Fart hen til vore Maskiner og sprang ombord. Protesten var af formel Karakter. Jeg syntes, vi havde Lov at fortælle ham, at han ikke skulde regne med at se os mere, hvis han var i Tvivl om det.

Vi kom paa Vingerne med et Par Sekunders Mellemrum. Jeg laa paa højre Fløj, og Side om Side steg vi med Spjældene i Bund saa hastigt, det bare var gør ligt. Vi lagde en Skønskurs an for at klippe ind paa Russerne i en spids Vinkel. Kunde vi opholde dem i nogle Minutter, blot fem eller ti Minutter, vilde alt være vundet ved Pälkjärvi, for saa havde de syv tilstrækkelig Tid til at faa Magt over de fem Russere og holde Bombemaskinerne borte.

Men det var Russere af den rigtige Slags, vi var kommet ud for. Eller af den gale Slags, skulde man maaske sige.

Sagen er, at der er to Slags Russere til i Luften. Bombeflyverne, der er den værste Art af Fumlepaver, nogen Mors Sjæl kan opdrive. Det maa være anden Rangs Amatører, for de kan ikke engang gøre det eneste, der kræves af dem, at holde Formationen.

Jagerflyverne er et andet Folkefærd, de fleste af dem i det mindste. Det er Militærflyvere, der kender deres Kram, og de er aldeles frygtløse. Vi havde ved mere end een Lejlighed set, at de foruden deres Flyvning ogsaa har lært Taktik. Jeg gad vide, om det ikke er Folk, der har været med for Eksempel i Spanien. De gjorde Indtryk af at være morderlig med paa Noderne. Det fik vi at se her.

Ėskadrillen, som vi skulde stoppe, var »den sorte Flotille«, *musta osasto* hed den paa Finsk. Den var Genbo til os paa den russiske Side af Fronten, og vi havde nu og da set Medlemmer af den, men ikke været dem paa Skudhold. Nu saa vi de kulsorte Maskiner med den store ildrøde Sovjetstjerne komme imod os som noget nær den visse Død.

To Tusinde Meter oppe saa vi, at Russerne, der var nogle Hundrede Meter længere til Vejrs, skiltes ad i to Formationer paa fire. Den ene Formation steg hastigt videre op imod Solen, saa at vi ikke kunde se dem. Det var en Hundred Procents Taktik.

Jeg snakkede med Kalmberg i Telefonen og vi var enige om, at der ikke var nogen Mulighed for Taktik fra vor Side eller for egentligt Samarbejde. Vi maatte simpelthen se at gøre det ud for et Regiment ligesom Fritz Jürgensens Drengene paa Kæphestene. Vi skulde styrte omkring i Himmelrummet og se at komme i Kontakt med og i Vejen for det størst mulige Antal af Russerne, blot for at faa dem til at bide efter os og forsinke deres Fremrykning mod Pälkjärvi. Saa begyndte den dødelige Leg.

To af de fire, der endnu var synlige, kom med et Højdeoverskud paa nogle Hundrede Meter dykkende ned mod Kalmberg, og to kom imod mig.

Jeg lavede en Finte. Satte Maskinen paa Næsen i et Styrtdyk for at faa det til at se ud, som om jeg vilde flygte, men tog Motoren fra. Da jeg mærkede, at de to, der dykkede efter mig, var ved at indhente mig, sparkede jeg Hamlen ud til Siden og smækkede Balanceklappen ned til modsat Side. Det var en fræk Manøvre, men den lykkedes. Fartøjet lagde sig helt

paa tværs og stod bogstavelig stille i Luften. Der røg to Maskiner forbi mig paa hver Side i vanvittig Fart. De havde jo dykket med Motor paa i den Tro, at jeg gjorde det samme. Min Bremsning og Drejning af Maskinen var kommet dem saa overraskende, at de strøg forbi med nogle faa Meters Afstand, men i en Fart, der var helt eventyrlig sammenlignet med min.

Længe før de havde kunnet sanse, hvad det var for et Nummer, de havde været ude for, var jeg begyndt at gaa til Vejrs igen. Men nu saa jeg to af dem, der havde været oppe i Solen komme dykkende ned mod min Hale. Det saa endnu mere forbandet ud. Jeg blev grebet af et sandt Raseri, da jeg saa de sorte Utsker svirre omkring overalt, mens to af dem satte Kursen lige mod min Ryg. Det forrygende Tempo gjorde det umuligt at overlægge noget. Kampen blev en eneste Udfoldelse af Reaktioner og Intuitioner. Drønet og de vanvittige Volter var en Forestilling saa betagende midt i Uhyggen, at man var blevet revet med ogsaa selvom det ikke var ens Liv, der var Indsats. Det var en vild, fantastisk Dans mellem Dødens vingede Sendebude, en Dans til den hotteste Musik i Verden, Motorernes Brøl og Geværernes Smeld. En Tyrefægtning i Luften mellem Mennesker, der ikke ænsede andet end at faa Livet taget af hinanden. En af Russerne stod pludselig i Flamme og begyndte at styrte mod Jorden. Vi fløj under Kampen uden Telefonmaske for at have den fuldeste Bevægelsesfrihed, men jeg saa i et Glimt Kalmberg tage sin Telefon for Munden og hørte hans Stemme, fuldstændig rolig:

— Der røg den første af dem.

Vi havde trænet et Trick op, som vi nu tog i Brug

med det mest straalende Resultat. Under Flyvningen med Gladiatorene har man sin højre Haand paa Pinden, og paa Pindens Hoved sidder Trykknappen til Maskingeværet. Venstre Haand bruger man til Gasspjældet — og til den Pumpe, der faar »Flapsene« paa Agterkanten af Planerne til at foldes ud. Vort Trick bestod i at pumpe disse Flaps ud i det afgørende Øjeblik under Drejningen, saa at vi kom til at dreje endnu langt skarpere, end det ellers var muligt. Vi tumlede mellem hinanden i Luften, ni Maskiner. Endnu var de syv Fjender.

Saa fik jeg skudt en Russer i Brand. Han styrtede sidelæns ned, og to Sekunder efter havde jeg een til paa Samvittigheden. Nu var de ikke otte, men kun fem. Pludselig saa jeg Kalmberg flyve lige ved min højre Side, der var ikke over en Meter mellem vore Planer. Han svingede sin venstre Haand inde i Kabinen og jeg saa, at den var skudt næsten fra Armen. Han vinkede med den saarede Arm, og der var det samme store Drengesmil paa hans Ansigt som altid. Han vilde bare vise mig, at han var nødt til at lande, for naar han ingen Venstrehaand havde, kunde han jo ikke regulere sit Gasspjæld.

Jeg nikkede, at jeg havde forstaaet.

Kalmberg svingede ud til Siden og stak ind i et 60 Graders Dyk. Jeg haabede, at han vilde være i Stand til at lande med een Haand. Men pludselig saa jeg en af Russerne sætte efter ham. Jeg kunde se Geværerne spille lige mod Kalmbergs Ryg.

Jeg blev ude af mig selv af Raseri. En Mand, der nødlander, skyder man ikke paa.

Jeg indrømmer, at jeg gjorde noget, man ikke har

Lov til: Jeg dykkede i Halen paa Kalmbergs Forfølger. Det er imod al Jagertaktik, for man giver ikke Højde fra sig, hvis man paa nogen Maade kan lade være, men Hidsigheden mod det Bæst, der vilde min gamle Ven og Kammerat til Livs, tog fuldstændig Magten fra mig. Jeg *kastede* min Maskine efter Russeren, og tre paa Rad foer vi nedad mod Dybet.

Det varede ikke tre Sekunder, før vi var fire paa Rad.

En anden af Russerne dykkede efter mig. Jeg kunde mærke det. Ikke bare med den »sjette Sans«, som Jagerflyvere faar. Jeg kunde mærke det i bogstaveligste Forstand, for pludselig strøg der en Tracerball gennem min opsmækkede Pelskrave. Den gik forbi min Øreflip og videre frem gennem Vindskærmen. Det foer igennem mit Hovede: Naa, saa er du i det mindste i Salveten for i Dag, for det er en sikker Tro mellem Flyvere, at har man været Døden *saa* nær, uden at der er sket noget, saa har man Fred i det næste Døgn.

Overtroen fik et Knæk.

Kuglen havde i Vindskærmen efterladt et Hul saa stort som Enden af en Blyant. Jeg mærkede et Sekund den kolde Luftstrøm stryge ind mod mig. Men saa lød der en hvislende Lyd, et Huiiiij, i Kabinen, og Vindskærmen splintredes til Kugler paa Størrelse med Risengryn. Den *blæste* væk, og der fløj jeg med mellem seks og syv Hundrede Kilometers Fart nedad i 40 Graders Kulde.

Det var som at faa et Kølleslag i Ansigtet.

Masken havde jeg lagt, Brillerne sad oven paa Hjelman. Hvad skulde jeg med dem i den lukkede

Kabine. De var blot tøjret med en Elastik i Nakken. Selvfølgelig røg de bagud og hang flagrende i Elastiken. Mine Øjenlaag var ved at blive revet af, og Ansigtet forfrøs momentant, som om man havde blæst Æter paa det under Højtryk.

Se kunde der ikke være Tale om, jeg kunde ikke engang rynke Panden, mit Ansigt var blevet til en Ismaske.

Det sidste, jeg havde set, inden Ruden »eksploderede«, var, at Kalmborg tog Jorden i en Vinkel paa 80 Grader, hvad der betød, at han rimeligvis var forulykket. Men i samme Sekund havde jeg set, at hans Forfølger styrtede, ramt af mine Kugler.

Det jog gennem mit Hovede, at jeg havde faaet hævnnet Kalmborg — men saa maatte jeg koncentrere hele min Opmærksomhed om at fange mine Brillor, hvis jeg ikke skulde blive blindet og selv styrte ned.

Jeg rev Maskinen ud af Dykningen og lagde den paa en støt Kurs i fem Hundrede Meters Højde. Der fløj jeg med Pinden mellem Knæene, mens jeg med begge Hænder fiskede efter Brillor.

Nogen Mønsterflyvning var det ikke, men det var den rene Nødvendighed.

Saa kom det.

Der lød et Dommedags-Brag. Jeg blev kastet fremad mod Skottet, som om en Kæmpe havde sat sin Støvlesaal paa Bagen af mig og givet mig et Spark fremad.

Jeg kunde ikke begribe, hvad der var foregaaet. Kampens Tummel var endnu i mit Blod, og Tanker-

ne fløj vildt gennem mit Hovede. Jeg skubbede mig tilbage i Sædet og dykkede Maskinen ned mod Træerne for at være Jorden saa nær som mulig og bare komme hjemad.

Jeg var sikker paa, at det skulde lykkes mig og i Løbet af nogle Øjeblikke havde jeg rystet Forfølgelsen af mig. Han brød sig aabenbart ikke om at lege Tagfat mellem Træerne.

Jeg spekulerede som en rasende paa, hvad det kunde være for et Knald, jeg havde hørt, og da jeg prøvede, om Geværerne kunde virke, opdagede jeg, at de to paa Vingerne var ude af Funktion. Trykmaaleren til den Beholder, hvis Trykluft manøvrede Maskingeværerne, stod paa Nul.

Alligevel var jeg ikke sikker paa, hvad der var sket. Jeg kunde mærke, at der løb Blod ned ad mit venstre Ben, men jeg havde ingen Smerter, og det vældige Brag regnede jeg ud maatte skyldes en Forplantning af Lyden gennem mine Knogler. Jeg havde nok faaet en Kugle i Bækkenet.

Det kunde ikke være Alverden, naar jeg befandt mig saa godt. De firs Kilometer hjem til Pladsen skulde jeg nok klare endda.

Automatisk kikkede jeg paa Uret. Det gik til tretten. En lille halv Time var gaaet, siden Kalmberg og jeg var røget over den snedækte Flyveplads for at stoppe Russerne. En lille halv Time, der havde været som Aar — saa intenst ladede med Fart og Kamp og Larm, med Raseri og Vildskab. Naar der var firs Kilometer hjem, maatte Kampen have varet omkring ti Minutter.

Kalmberg var blevet derude. Levede han? Kunde

jeg naa at skaffe ham Hjælp? Træernes Toppe hvirvlede forbi.

Vi *havde* sagt, at det var den visse Død.

Men sad jeg ikke her, lyslevende. Med en Smule Hul i Kroppen et eller andet Sted? Og hvad var der blevet af Kalmberg?

Sorg og Glæde blandede sig i mit ophidsede Sind. Kalmberg var blevet derude, men vi havde gjort, hvad man forlangte af os. Det *maatte* være lykkedes, Russerne *maatte* have opgivet. Fire af dem havde vi skudt ned. Hvor mange af de andre kunde være ramt?

Selvom de fire var gaaet uskadt ud af Kampen, saa vilde de komme for sent til Pälkjärvi. Bombeangrebet vilde blive forhindret. Og om lidt vilde jeg være hjemme. Om lidt kunde jeg melde Kampens Resultat og faa sendt Hjælp afsted til Kalmberg.

Trætoppene begyndte at forsvinde saa underligt. De gled bort i Bølger af Mørke. Der *maatte* alligevel være noget galt.

Blodet sivede ned ad mit Ben. Hvis jeg nu besvime? Det havde jeg aldrig prøvet, men sæt det skete nu.

Den Tilfredshed, der havde gjort mig saa tryk og vel til Mode, afløstes hastigt af Angst. Hvis jeg besvime her inde over Skoven, vilde jeg styrte ned mellem Træerne, hvor en Landing vilde betyde, at Fartøjet knustes, og at jeg selv ingen Chancer havde hverken for at komme fra det eller for at blive fundet.

Tankerne blev ved at jage hinanden. Først og fremmest Skrækken for, at jeg skulde brænde, naar Fartøjet faldt ned. Jeg kæmpede endnu maaske et

Minut mod Besvimelsen, men indsaa det haabløse i at koncentrere sig fra den, saadan som man kan koncentrere sig fra en Smerte.

Jeg stirrede rundt for at finde en Lysning i Skoven, men Træerne stod som et uoverskueligt Hav til alle Sider.

Jeg maatte ned, Sekunder, hvor jeg var besvimet, fulgte Sekunder, hvor jeg kom en Smule til mig selv. Bevidstheden kom og gik endnu i en Blafren.

Jeg prøvede, om jeg med venstre Haand kunde pumpe Flapsene ud, for at give Maskinen Mulighed for at lande med mindre Fart. Jeg vilde faa den til at »sætte sig« i Træerne.

Gjorde jeg den »fuldt haletung«, og havde jeg Flapsene ude, kunde jeg dog maaske undgaa at knuse hele Molevitten.

Men Pumpen, som jeg plejede at betjene saa let som et Legetøj, var træg at røre ved. Mine Kræfter var borte. Jeg naaede lige at trimme Maskinens Næse godt i Vejret og lukke for Magneten og Benzinen, saa brasede jeg ned mellem Toppene af et Birkekrat. Jeg hørte ikke engang Braget. Alt var sort og stille. Jeg vidste ingen Ting mere.

Jeg vaagnede og saa mig om. Jeg havde ingen Erindring om, hvad der var sket. Jeg prøvede at dreje Hovedet, men var underligt stiv i Nakken. Blodet var løbet ned i Ansigtet paa mig, og i den tvungne Stilling, jeg sad i, havde jeg Cockpit'ens Forkant lige op under Halsen. Jeg prøvede at røre Lemmerne, men det gik ikke. Jeg blev uklar igen og troede, at jeg havde siddet i Fartøjet i »klar Patrouille« hjemme paa Pladsen og bare var vaagnet stiv af Kulde. Men

Bevidstheden vendte tilbage, og da jeg saa de knuste Træer omkring mig, begyndte Ulykkens Gang at dæmre for mig.

Jeg var kun en Meter fra Jorden og kunde maaske kravle ud. Jeg prøvede at rette mig op, men det var, ligesom Benene var lamme, og jeg havde Styrestangen bukket ind over mig. Jeg følte op til mit Hovede og fik Hænderne fulde af Blod. Jeg havde stødt Skallen mod Reflekssigtet i det Øjeblik, Maskinen havde faaet Stødet fra Træerne og Jorden. Jeg maa have været slaaet ud i selve Landingsøjeblikket.

Uret paa Forskottet gik endnu, jeg kunde høre det dikke under mig. Det stod paa 13,45. Saa havde jeg siddet i fem Kvarter i den knuste Maskine. I fyrre Graders Frost. Med eet begyndte jeg at ryste af Kulde. Saa slog den Tanke ned i mig, at jeg ikke vidste, paa hvilken Side af Fronten, jeg var skudt ned. Sæt, jeg nu var paa den russiske Side. Rædslen for et russisk Fangenskab greb mig, og jeg rev og sled i alt omkring mig bare for at komme ned og faa Skiene paa. Men jeg sad saa fast, som jeg var limet til Maskinen.

Et Par Gange raabte jeg om Hjælp. Det var taabeligt, for sæt Russerne hørte mig. Hvem skulde jeg raabe om Hjælp paa her i den øde Skov.

Jeg døsede lidt igen, men vaagnede hvert Øjeblik plaget af Kulden og af Raseri mod min Skæbne. Ogsaa af Raseri mod mig selv ind imellem.

Havde vi ikke været store paa det allesammen og fortalt os selv og hinanden, at vi var klare til at gaa »någonstans Nord om Ladoga« til *de* himmelske Jagtmarker, hvorfra ingen vender tilbage?

Og her sad jeg, lille og skrækslagen, Ansigt til Ansigt med den Død, jeg havde udfordret, og som nu vilde berøve mig det dejlige Liv med alt, hvad jeg endnu skulde have set, alt det, jeg vilde have naaet.

Der gik et Kvarter. Et Kvarter i Helvede, hvor Frygt af alle Slags, Svaghed, fysisk og moralsk, styrtede ind over mig som Ulve. Kulden skar som Knive, jeg var hjertesyg af det voksende Blodtab, der gjorde den isnende Luft endnu mere uudholdelig.

Pludselig kom en Flok Mænd i hvide Snedragter trampende gennem Krattet. Jeg raabte som en gal paa dem. Min Stemme var ved at svigte mig. De hørte mig ikke. De blev ved at gaa omkring ligesom Indianere i Gaasegang. Jeg stirrede fortvivlet paa dem, mens de trampede afsted i Ottetaller og Cirkler. Kun mig gik de udenom, som om jeg havde været en Totempæl, der skulde hilses i behørig Afstand. Jeg havde daarligt Kræfter til at raabe mere, da en af dem endeligt styrede lige løs paa mig.

Han sagde noget paa Finsk, som jeg ikke kunde fatte. Jeg havde famlet mit blaa Identifikationspapir frem af Inderlommen og rakte ham det ud over Cockpitkarmen.

Til ny Forbløffelse for mig kikkede han kun et Øjeblik paa Papiret og spurgte mig saa paa Engelsk:

— Hvor er den anden? *Dem* har vi jo set hele Tiden, men der maa være een til.

— Der er kun mig, sagde jeg. Livskraften var ved at vende tilbage i mig, nu da Redningen var saa nær.

Saa kaldte han sine syv Kammerater til. De brækkede Pinden bort fra mine Ben, bøjede Splinter og Spær til Side og fik mig halet ud af Karetten. Jeg

mærkede ingen Smerter, kun den forfærdelige, pinefulde Kulde. De spændte deres Livremme af og lagde mig paa Maven paa dem.

Formodentlig var jeg endnu halvt sanseløs, men de havde faaet Kig paa min Bagside og *den* lod ingen Tvivl om, at jeg skulde bæres paa Maven, hvis jeg skulde holde til Transporten.

Jeg tror, de bar mig det meste af en Kilometer paa den Maade, men jeg havde stadig ingen Smerter, følte mig kun fortunlet og forslaaet. I Skovbrynet holdt en Slæde med en Hest for. De lagde mig paa Maven paa Slæden, og mens de løb i Trav ved Siden af Køretøjet, gik det afsted til en Bondegaard, en Kilometer borte, hvor der var Forbindingsplads.

Jeg var ved at blive gal af Kulde, rystede som et Espeløv, men tænkte paa, hvordan det vilde være gaaet mig, hvis jeg havde faaet Skiene halet frem og var kommet afsted fra Maskinen, inden Undsætningen kom. Jeg kunde mærke, at jeg ikke havde været i Stand til at gaa ret mange Hundrede Skridt, før jeg vilde være faldet om i Sneen. Og saa havde jeg ligget deroppe endnu, for hvem kunde finde en falden Mand i den dybe Sne. Det havde været godt for noget, at jeg var blevet klemt fast.

Jeg blev taget af Slæden, stadig ved Hjælp af de fire Livremme og baaret paa Maven gennem Bondegaardens Forstue, hvor der sad en Masse Soldater.

— Perkele Molotof, raabte jeg.

Det betyder, at man ønsker Molotof anbragt paa et særlig varmt Sted.

Soldaterne grinede og svarede med et Hurra i Munden paa hinanden. I Gaardens bageste Stue

blev jeg lagt paa et Bord og klædt af. Jeg frøs, saa jeg troede, jeg skulde dø af Kulde mere end af mit Saar. Med Forbløffelse saa jeg ved at skæve til mine Fødder, at de havde en smuk, lyseblaa Farve, efter at Blodet var blevet vasket af dem. Trods Kulden blev jeg en Smule hed om Ørerne. Var jeg sluppet fra Ilden for at dø af Forfrysning?

Heldigvis blev jeg igen sløj og slap, og kunde ikke holde mine Tanker fast. Jeg saa, at Lægen tog Halvdelen af mit »Molotov-Telefonnummer«, Identifikationsmærket, som alle Soldater bærer om Halsen ved Fronten, og som skal gøre Ligene genkendelige. Han stak det i sin Kittellomme. Saa fik jeg en Morfinindsprøjtning og blev paa en Baare lagt over i en Krog af Stuen.

— Han tror aabenbart, du er død, tænkte jeg, eller ogsaa at du vil være det inden ret mange Minuter.

Det var ikke sjovt, og det var heller ikke rigtigt til at forstaa, for jeg havde stadig ingen rigtige Smerter nogen Steder, og jeg havde jo set, at jeg heller ikke havde mistet nogen af mine Lemmer.

Var jeg ved at dø? Mine Tanker var taagede, men lidet lystige. Det hjalp øjeblikkelig, da han pludselig vendte sig til mig og spurgte, om jeg vilde have en Kop Kaffe og en Cigaret. Der var ikke den Ting i Verden jeg hellere vilde i min stadig lige tænderklaprende Tilstand af Kulde. Jeg fik en Balje varm Kaffe og Fyr paa en Cigaret. Da de havde set, hvordan *det* virkede paa mig, holdt de den gaaende med Cigaretter og Kaffe Resten af Dagen.

Jeg blev nemlig liggende paa Baaren i min Skam-

mekrog Resten af denne ulyksalige Dag. Efterhaanden som Timerne gik og der ikke skete noget, begyndte jeg at blive gal i Skallen. Var det maaske Meningen at lade mig visne i en Afkrog af en finsk Bondegaard, naar jeg ved ordentlig Behandling kunde komme ud at flyve igen i Løbet af fjorten Dage?

Der gik en Soldat gennem Stuen med den ene Haand i Bind.

— Det er egentlig ham der, De kan takke for, at De blev fundet, sagde Lægen til mig.

Som Svar paa mit spørgende Ansigt, føjede han til:

— Han har en bulden Finger. Jeg maatte skære den for ham og imens laa hans Kammerater uden for i Grøften og ventede paa ham. De havde set hele Deres Kamp i det Fjerne og de havde ogsaa set Dem falde ned i Skoven.

Miraklet havde igen været ude. I Form af en bulden Finger.

De otte Mand var de eneste, der havde en Chance for at se mig falde og for at finde mig.

Nogle Gange pressede jeg paa for at faa Besked om, hvor den fordømte Ambulance blev af, der skulde bringe mig videre. Jeg kunde jo nok se, at det ikke var noget Lazaret dette her.

Hver Gang fik jeg det Svar, at Vårtsila kun havde een Ambulance, og at den var kørt længere ud mod Fronten for at hente en anden Patient. Timerne gik til stigende Vrede for mig, men endelig ved halv Nittentiden rumlede der en stor Vogn ind i Gaarden, en Rutebil. Den var bygget om til Ambulance paa den nemme Maade, at man havde revet Sæderne ud

og stillet Baarer ind i Stedet. Jeg fik en sidste, skoldhed Kop Kaffe og blev baaret ud i Vognen. Der, langs den ene Væg, stod en Baare med en Patient, der var dækket til helt op over Hovedet.

Da vi havde skrumpet lidt hen ad Vejen, fik jeg Sanitetssoldaten, der ledsagede os til at linde lidt paa Tæppet over min Medpatients Hovede.

Jeg saa det smukkeste krøllede, sorte Haar.

Det var Kalmberg. Det sidste jeg saa af min prægtige Ven og tapre Kammerat.

Han laa i sin Sidcod-Dragt, som han var faldet.

XII.

Fireogtyve Timer efter at jeg havde staaet paa Hospitalet i Värtsila og set en Blindtarm forsvinde ud af Maven paa en Soldat, blev jeg selv baa-ret ind paa Operationsstuen.

— Godaften, Dr. Blixencrone, sagde jeg, nu er det min Tur.

Jeg havde stadig ingen Smerter, og vi kunde godt sludre lidt sammen.

Der var en Del at gøre for den stakkels Doktor. Blandt andet skulde jeg have to Liter Blod. Han rodede lidt omkring mellem nogle Sodavandsflasker, det gjaldt om at finde en Type, jeg kunde taale, og jeg vidste ikke hvilken Type, jeg selv havde.

Det endte med, at jeg fik to Liter fra en svensk Adelsmand, som jeg her benytter Lejligheden til at takke. Det var den vidunderligste Fornemmelse i mit Liv. Derefter bedøvede han mig. Jeg naaede at tælle til fem, saa var jeg væk. Jeg vaagnede i min Seng og trak Tæppet en Smule til Side. Jeg vilde dog lige gerne vide, hvor mange Ben jeg havde tilbage.

Der var to, men Hjertet stod næsten stille i mig af Skræk over, hvad jeg saa. Jeg var blevet Neger paa hele Underkroppen.

Da den svenske Adelsmand ikke kunde antages at

være Neger, var jeg klar over, at det maatte være Forfrysninger. Saa skulde jeg altsaa alligevel gennem alle mulige Rædsler.

Det var en Nat jeg aldrig skal glemme. Jeg vilde ikke forstyrre den arme, dødtrætte Læge, og Sygepassere var der ingen at se af, de fik vel ogsaa en haardt tiltrængt Hvile.

Omsider kom Morgenen og Stuegangen.

Jeg kunde have sprunget i Luften af Glæde, da Blixencrone fortalte mig, at der ikke var mindste Forfrysning. Jeg var blevet *slaaet* sort, og det paa en meget raffineret Maade, for det var sket inde fra. Der var gaaet en eksploderende Kugle ind i den nederste Del af min Ryg i Overkanten af Sædet, og den havde passeret, eksploderende gennem mig, helt ud gennem det venstre Laar, hvor den var gaaet ud ovenfor Knæet. Paa Vejen havde den passeret saavel Tarme som Pulsaare, men den havde ikke ramt andet end Væv, der nok skulde gro sammen, skønt man paa et givet Tidspunkt havde kunnet stikke en Arm paa langs igennem mig. Det er fantastisk, hvad Mennesker holder til, og aller mest fantastisk, saa lidt man mærker, naar man virkelig kommer til Skade.

Det minder mig om, at jeg senere paa det danske Lazaret laa sammen med en finsk Fændrik, der pludselig skød sig en Kugle gennem Hovedet. Den gik ind i den ene Tinding og ud af den anden. Manden var besvimet i en Time, og derefter groede Hullerne hurtigt sammen. Han fik ikke mindste Mën af sin ejendommelige Kur. Det lyder Münchhausensk, men er aldeles sikkert. Og saa er der Folk, der dør af et Naalestik.

Blixencrone, det dejlige Menneske, spurgte mig, om jeg ikke hellere vilde til den danske Ambulance i Joensu, hvor min Bror var Læge.

Det vilde jeg naturligvis. Jeg fik en Sprøjte Morfin at rejse paa og blev bragt til Banegaarden.

Toget skulde gaa Klokken nitten. Det kom afsted Klokken treogtyve. I fire Timer laa jeg paa en Baare i Ventesalen med et Tæppe op over Hovedet.

I de første to Timer gik der næppe et Menneske gennem Ventesalen uden at komme hen til Baaren og lette paa Tæppet for at se den stakkels saarede. Jeg kunde have myrdet dem. Det var bare lidt vanskeligt for mig at komme til det, for jeg var svinebundet. Jeg maatte kun ligge i een bestemt Stilling, og mine Hænder var bundet med ned.

Omsider blev jeg flyttet ind i Postrummet og Blixencrone røg nogle Cigaretter for mig, eller jeg røg dem for ham. Han maatte i det mindste *holde* dem. Da jeg nu *var* blevet Postpakke, var det kun rimeligt, at jeg fortsatte i Postvogn. Blixencrone vilde ikke slippe mig, før jeg var vel afleveret. Han tog med paa den 70 km lange Rejse til Joensu.

Heldigvis faldt han straks i Søvn paa nogle Postsække og sov hele Natten, formodentlig den første sammenhængende Hvile, han havde faaet i Dagevis. Jeg selv laa paa Baaren, der var stillet paa et Bord. Det tog fem Timer at køre de skaldede halvfjerds Kilometer. Den Nat var næsten værre end den foregaaende. Jeg laa saa elendigt, at jeg ikke tror, nogen indisk Fakir kan indrette sig mindre bekvemt paa sine Søm. Men frem kom vi dog omsider. Døren til

Postvognen blev revet op, og jeg hørte Mennesker raabe til hinanden paa Dansk.

To Falck-Chauffører kom op i Vognen. De vendte sig og raabte ud. Her er den danske Flyver, ham skal vi nok ondulere.

I Betragtning af, at min Hovedhud ved Slaget mod Forskottet i Maskinen var blevet kørt agterover, var det et lidet fristende Tilbud, hvis det skulde tages bogstaveligt. Men det skulde det heller ikke. De tog paa mig som en Mor paa sit første Barn.

Det var herligt at komme under Tag paa det danske Hospital og høre Dansk overalt omkring sig. Klokken ni kom Professor Chievitz i Spidsen for hele Karavanen af Læger, otte Mand høj. Den eneste, der ikke var med, var min Bror. Han var rejst Dagen før, skønt han dog *havde* skrevet, at vi maatte gøre noget for at mødes, og jeg virkelig *havde* gjort en Del for det.

Jeg kom i Operationsstuen. Professoren pakkede mig ud.

— Det ser fint ud, sagde han.

Vil De ryge?

Jeg tror ikke Verden har Mage til Professor som Chievitz. Han tog en Pakke Lucky Strike op af sin Kittellomme og gav mig den. Saadan var han helt igennem. Der var ikke andet til i Verden end Patienternes Velgaaende og Bekvemmelighed.

Om Aftenen kom han ind og sad ved min Seng.

— Det er et vidunderlig roligt Sted her, sagde han. Vi har ikke haft Russere her i alle de seks Uger, vi har været her.

En halv Time efter blev der Luftalarm. Patienter-

ne blev baaret bort. Det gik i Ro og Orden. Jeg kunde ikke flyttes og maatte blive liggende. Bomberne begyndte at falde. Nogle fjernere, men andre helt nær, saa det næsten sang i Huset, men midt under det hele kom den Sygeplejerske, der havde Vagt hos de ikke-flyttede.

Hun havde en Kaffebakke med sig.

— Nu skal vi have lidt Tordenkaffe, sagde hun. Saadan var Sygeplejerskerne ved den danske Ambulance. En Bombe slog ned i Nabohuset. Det ramlede, saa vi troede, at det var den ene Ende af vort eget Hus. Der havde siddet to Chauffører i Kælderen, de maatte *graves* ud bagefter, men de fejlede ikke noget. Det var vore Lotters Hus, men Lotterne var heldigvis gaaet i Beskyttelsesgrav, ellers havde det været en frygtelig Historie. Der var gaaet to halvandet Hundrede Kilo Bomber ned i Huset.

Naar vi kikkede ud af Vinduet under Bombardementet, kunde vi se ikke bare Luftartilleriets Tracerballs, men ogsaa Lyskugler af en anden Slags. Det var de kommunistiske Landsforræderes Lyspistoler, der var i Brug. Dem anvendte de til at angive Maal for Bombemaskinerne, en nobel Fremgangsmaade.

Et Par Dage senere sad der en dansk Fotograf ved min Seng. Han var kommet kørende til Byen efter et Bombeangreb, hvor han havde søgt Ly i Skoven. Mens han sad hos mig, kom der en anden Dansker ind og spurgte ham:

— Ved du, hvem det var, vi kørte med?

Fotografen saa spørgende ud.

— Det var en af de Spioner, der i Aftes skød med Lyspistoler.

Det viste sig, at Fotografen og hans Ven havde kørt i en Vogn, paa hvis Bagsæde der havde siddet tre tavse Personer tæt presset sammen. Manden i Midten var Spionen, de to andre var femtenaarige Skydskårister, der hele Natten og en Del af Formiddagen havde holdt ham i Skak med deres Rifler, mens de ventede paa en Vogn.

— Du er gaaet Glip af et Billede, gamle Ven, sagde den anden Dansker. For han blev skudt for et Kvarter siden.

Det hed sig, at der i særlig Grad blev kastet Bomber efter Lazarettet. Det er jeg nu ikke sikker paa. Russernes Bombekastning var saa sløj, at man lige saa godt kan antage, at det var den nærliggende Jernbanebro, de var ude efter.

Dagene gik rask. Jeg laa i et lille Aflukke for mig selv, men nu og da fik jeg Besøg af de andre Saarede. En Dag kikkede en sjov lille Finne ind til mig. Han talte meget godt Svensk, skønt han var en Bondedreng fra Karelen. Han havde venstre Arm i Gibs, for hans Albue var blevet knust. Armen var lagt krum i Gibs. En af Lægerne var netop inde, da han kom.

— Jeg vil udskrives nu, sagde Finnen. Jeg vil tilbage til Fronten.

— Med den Arm?

— Ja, just med den Arm.

Saa holdt han Armen op og viste, hvad det var for et glimrende Anlæg for en Maskinpistol, han der havde faaet lavet af Lægerne.

Jeg fik lidt af hans Historie siden. Den er saa typisk for finsk Mandsmod. Hans Mors Hus var et af de første, der blev evakueret, og Drengen kom til at

ligge paa »Næsset«, en Snes Kilometer eller mere derfra. En Dag var han kommet til sin Kaptajn og havde bedt, om han maatte tage hjem.

Kaptajnen kikkede paa ham.

— Jo ser, Kaptajnen, jeg havde saadan en dejlig Fiskestang, en dyr Ting, som jeg havde sparet sammen til længe. Den havde jeg skjult paa Loftet for mine smaa Søkende, men nu har Mor naturligvis glemt den deroppe. Sæt nu Russerne hugger den.

Han fik Lov at tage de tyve Kilometer ind bag de russiske Linier efter sin Fiskestang, og næste Morgen var han kommet med den — paa Cykle. Den havde Mor ogsaa glemmt. Saadan var de. Det var en Fryd at se dem og høre dem.

Men Bomberne voldte os naturligvis nogen Forstyrrelse. Ikke at vi ikke kunde hygge os paa Trods af dem. Jeg havde faaet Lov at have min Natlampe brændende selv under Angreb. Ved den sad Sygeplejersken med sin Kaffebakke. Og saa kom hver eneste Aften under Angrebene en stor herlig finsk Fændrik humpende.

Han havde været med ved Tolvajärvi og havde været Anfører for en lille Afdeling Skiløbere. Til sidst var der ikke anden Aktivitet at spore paa den russiske Side af Slagmarken end en »Sportshytte«, hvor Staben havde holdt til under Slaget.

Fændrik Talari havde faaet Ordre til at storme den og tage dem til Fange. Paa Ski var de faret løs mod Hytten og havde revet Døren op. Han havde set, at Staben havde trukket sig tilbage til et Galleri inde i Hytten, der var en finere »Sportsstue« med saadan en Balkon, der løber hele Vejen rundt i første

Sals Højde. Deroppe fra blev der kastet en Haandgranat mod Talari og den af hans Mænd, der var med inde i Stuen. De sprang ud af Døren og knaldede den i. Bomben sprang og sendte en Regn af Dørsplinter i Ryggen paa dem. Saa satte de Ild paa Hytten i alle fire Hjørner.

Der kom ingen levende ud af den. Foruden Staben havde der været nogle kvindelige Læger. Talari talte om de Læger med et Smil, jeg tit har spekuleret paa. Jeg tror, der maa have været flere kvindelige Læger i den russiske Hær, end man kan finde i de røde Universitetets Protokoller.

Paa Hjemvejen var Skipatrouillen blevet overfaldet af lavtflyvende russiske Jagere. De havde søgt Ly i en Skov, hvor de havde maattet staa bomstille i over en Time, mens Jagerne kredsede efter dem.

Da de endelig forsvandt, var Talaris Tæer for første Gang døde og frosne. Men de stavrede videre og kom om Aftenen til en Bondegaard.

— Vi kunde nok mærke, at der var Russere forneden, sagde han, men vi var saa trætte, saa vi lod dem sove og klavrede bare op i Høet paa Loftet. Der var jo Tid nok om Morgen.

I Nattens Løb var hans Tæer svulmet helt op.

— Men heldigvis var der en af Russerne, der havde meget store Fødder. Hans Støvler gik jeg hjem i. For vi var jo inde ved dem med Knivene, inden vi stak af.

Talari havde en mærkelig haandfast Maade at udtrykke sig paa. Tit med et Anstrøg af Bitterhed. Velsagtens naar han tænkte paa, at han i Fremtiden

sandsynligvis maatte undvære sine Ski. Hans Tær var ikke til at redde.

Om Aftenen, naar han sad og fortalte sine Historier, mens Bomberne rumlede deres Torden gennem Byen, stak han sine Fødder ud gennem Døraabningen, for at vi ikke skulde være i Selskab med hans Tær.

De stank saa forfærdeligt.

XIII.

Hvis det er kommet til at se ud, som om jeg var en Fandens Karl under Bombardementerne, saa vil jeg gerne rette Misforstaaelsen. Det var modbydeligt at ligge dér, lænkebundet til Sengen, og høre Bomberne brase ned rundt om. Jeg ved ikke, hvor mange Gange jeg spekulerede paa, om man vilde naa at se Spidsen af en Bombe komme gennem Loftet, før man var færdig, men alene at jeg tænkte saadan vidner om, hvor meget det gik paa Nerverne.

Saa meget des mere beundrer jeg baade den stakels Fændrik og navnlig Sygeplejerskerne, der ikke saa meget som glippede med et Øjelaag, selvom Bragene lød saa nær, at vi kunde vente den næste Bombe ind i Stuen til os.

Ellers, naar der ikke var »Russere paa Taget«, var det saamænd helt rart at ligge paa Lazaret. Noget helt almindeligt Sygehus var det saa sandt ikke. De Patienter, der kunde kravle omkring spillede Gramofon, naar det passede dem og vi røg allesammen som Skorstene. Selv i Operationsstuen, ja paa Operationsbordet havde vi Cigaretten i Munden.

Det passede Finnerne godt med denne frie Form. Den stemmede med deres Natur, ogsaa med min, maa jeg bekende. Finnerne havde næsten allesammen de-

res Vaaben liggende under Sengen. Der laa Geværer og Pistoler under hver eneste Seng og enten det vil blive troet eller ej, saa laa jeg en Tid som Nabo til en Mand, der havde en Kasse med seks Haandgranater under Sengen. Hvordan han var kommet i Besiddelse af dem, ved jeg ikke, men jeg var klar over, at han vilde være parat til enhver Eventualitet i Retning af russisk Besøg. Eller maaske laa han bare og gemte sine bedste Ejendele til han kunde komme afsted igen.

Da jeg havde ligget nogle Dage kom et Par af Lægerne ind til mig ved Aftenstid og fortalte, at Professor Chievitz var blevet kaldt til Hovedkvarteret til General Mannerheim. De lod mig bære op i øverste Etage, hvor de havde deres Kvarter, og der laa jeg paa min Baare og var »i Selskab«.

Ud paa Aftenen kom Chievitz tilbage og kom op til os. Han havde været paa en Lyntourne til nogle af Lazaretterne umiddelbart bag Fronten paa det karelske Næs. Det var ikke til at tage Fejl af, at det, han havde set, havde gjort et dybt Indtryk paa ham. Jeg kan huske, han talte om, at det havde mindet ham om, hvad han havde set ved Verdun.

Strømmen af saarede til Lazaretterne var lige saa frygtelig. Og nu havde General Mannerheim ønsket, at den danske Ambulance skulde rykke ned i Nærheden af denne Front for at være med til at tage Stødet lige i Frontens Nærhed. Vi maatte evakueres. Selv om der var nogle af os, der endnu var for svage til at flyttes, hvis det skulde gaa helt efter Reglerne, saa var Tilstanden paa »Næsset« saa alvorlig, at der først og fremmest maatte tages Hensyn dertil. Der

gik det saa haardt paa, at man maatte foretage en Sortering af de saarede ud fra det Synspunkt, at de, som alligevel ikke kunde hjælpes, blev lagt til Side — og opgivet.

Evakueringen fandt Sted allerede Dagen efter. Der skulde handles straks. Flertallet blev udskrevet eller anbragt i Nærheden af Joensu. De svageste, og til dem hørte jeg, skulde flyttes til et stort pragtfuldt Sanatorium i Kontioniemi, godt en Snes Kilometer borte.

Klokken blev halv Atten og jeg laa tilbage som sidste Patient. Saa dukkede der pludselig et Hovede frem omkring Kanten af det Skærmbærd, hvormed man havde indgærdet mit eget »Lukaf«.

Det var min Broders.

Jeg kunde daarligt nok kende ham, saadan var han rakket til. En lille, gammel, udslidt Mand.

Han grinede træt og sagde:

— Naa, du ser jo storartet ud.

Jeg var klar over, hvad han mente. Jeg lignede en hængt Høne.

— Det gør du ogsaa, sagde jeg.

Han var kommet over Hals og Hoved den lange Vej fra Hälsingfors for at faa et Glimt af mig. Han satte sig ned og begyndte at fortælle.

Han havde i seks Døgn sammen med Dr. Krebs og Dr. Ringsted, slidt med Hundreder af Patienter, der var anbragt dels paa et Røde Kors Sygehus, dels paa det gynækologiske Hospital. Saa vidt jeg husker, havde han ikke været af Tøjet i de seks Dage, men det var heller ikke noget Under. Hospitalet, som han var blevet sendt til, havde nemlig kun een Læge og

det var en Røntgenlæge. Derfor havde Professor Chievitz Ven, der var Overlæge i Hälsingfors sendt Bud efter Undsætning fra os.

Nu skulde der gaa seks Dage til, før det næste store *rush* af Saarede vilde komme til Kvindehospital og min Broders Kolleger havde foreslaaet ham at holde en Smule fri.

Mens han sad og fortalte mig det, kom Professor Chievitz for at sige Farvel. Han skulde rejse og jeg skulde rejse — han gav mig en Flaske ganske dejlig Cognac, den mageløse Mand. Saa blev jeg baaret ned i en Rutebil uden Sæder; Mage til den, jeg var ankommet i.

— Men *De* tager selvfølgelig med, sagde Professorens til min Broder. De har fri nogle Dage nu, og det er da det eneste rimelige, at De følger Deres Broder til Kontioniemi.

Er det mærkeligt, at man kommer til at holde af saadan en Læge?

Vi rullede af og kom til Hospitalet i Mørke. Derfor saa jeg først nogle Dage senere, hvor vidunderligt der var. Det var et stort, pragtfuldt indrettet Tuberkulosehospital paa en Halvø i en af de Tusinde dejlige Søer. Og forresten camoufleret paa en original Maade, nemlig ved at der var hængt Hundreder af Grantræer i Tove ned fra Tagrenden. Det var af en forbløffende Virkning.

Kontioniemi-Folkene var lige saa flinke som de havde været i Joensu. Hospitalet havde som eneste Læge en Børnekirurg, der var henrykt over at faa en Kollega paa Besøg. Min Broder og jeg fik et Værelse for os selv.

Det var hyggeligt for mig, men maaske mindre klogt af ham, for jeg laa selvfølgelig og sludrede med ham den halve Nat — hvorefter han Dagen igennem gik paa Stuegang med Børnekirurgen eller deltog i Operationerne. Ingen gør sig Forestilling om, hvordan Læger slider under en Krig. Det er ud over al Forstand, at de kan holde til det.

Mig kunde de naturligvis heller ikke lade i Fred. Jeg blev røntgenfotograferet med Tuberkulosehospitalets mægtige Anlæg. Derved opdagedes en Bagatel af 25 Staalsplinter i mine mere eller navnlig mindre ædle Dele. Det var Stumper af det eksploderende Projektil og jeg skal love for, at jeg har haft Fornøjelse af dem. Foreløbig i Form af syv Operationer, men der mangler nu kun en sytten Stykker af Splinterne.

Min Broder fik den lyse Idé, at jeg skulde med ham til Hälsingfors. Vi var kommet til at synes om hinandens Selskab efter et Aars Adskillelse. Det blev ordnet saadan, at den Aften, han skulde rejse, kom der en Bil, der skulde køre os til Koupio. Det var en almindelig Privatbil og i den maatte jeg sidde i mine Bandager. Det er ikke nogen anbefalelsesværdig Form for Lystrejser. Jeg havde Fornemmelsen af, at der ikke var et helt Sted paa min Krop, da vi omsider naaede Stationen i Koupio og kom i Sovevognen.

Jeg sov øjeblikkelig og vaagnede næste Morgen ved at Toget holdt stille.

— Vi er nok lige uden for Hälsingfors, sagde min Broder.

Men da han havde været en Tur ude i Gangen og

truffet Konduktøren, kom han tilbage med en temmelig nedslaaet Mine.

— Vi er akkurat Halvvejen, sagde han. Vi holder uden for Kouvola, der bliver bombarderet lige nu. Jeg kunde forresten nok have Lyst til at se de Labaner, naar de bomber. Jeg har altid maattet sidde i Kælderen med Patienterne, naar der har været Angreb.

Han gik uden for, men det havde han saamænd ikke behøvet. Inden vi naaede Hälsingfors fik han 132 Bombemaskiner at se. Det oversteg hans Behov.

Toget satte sig i Gang igen, men vi var ikke naaet længere end ind paa Stationen, før der lød Luftalarm igen. Der kom en Togmand ind og kommanderede mig i Tøjet. Jeg maatte ikke blive liggende. Vi protesterede begge ganske svagt, men Togmanden blev ved sit. Det var hans Instruks, og naar det var saadan, saa var jeg naturligvis heller ikke for køn til at følge den, som Finnerne maatte det.

Jeg blev nogenlunde emballeret i mit Tøj og humpede med en Krykke under hver Arm og med to Mand til at hjælpe mig ned paa Perronen og ned i en Beskyttelsesgrav. Det var første Gang, jeg prøvede det, og jeg haaber det bliver sidste. Det var endnu modbydeligere at sidde der i et snavset Jordhul og høre Nedslagene. Men selvfølgelig er det dumt at se saadan paa det. Næste Station var Lahti.

Vi naaede lige ind paa den. Saa gik det løs dér paa samme Maade. Toget bakkede skyndsomst ud fra Perronen og standsede nogle Kilometer uden for Byen i en Skov. Der fik jeg dog Lov til at blive i Vognen. Det var endnu ikke set, at nogen havde

gaaet paa Krykker i meterdyb Sne, men de andre sprang som Kakkerlakker ned i Skovens kolde, hvide Dyb.

Jeg kikkede ud ad Vinduet og saa det brænde flere Steder inde i Lahti. Og saa blev jeg Øjenvidne til den mest regulære Luftkamp, nogen kunde ønske sig at se. Det var næsten ikke til at holde ud at sidde der som et Vrag og ikke kunne være med. Men ogsaa dét fik Ende, og vi kørte videre. Rihimaki var næste Station. Den havde lige faaet en tilsvarende Omgang som Kouvola, men der var det gaaet endnu værre ud over Stationen. Der laa væltede Vogne og Stumper af Perrontagene spredt over Sporene. Det tog et Par Timer, før vi kom videre. Vi havde endnu ikke faaet Mad, men min Broder fik opsporet seks visne Franskbrødsboller.

Intet har nogensinde smagt mig bedre.

Vi var efterhaanden helt opsvulmede i Hovederne af at ryge. Tobak er godt, men som eneste Ernæring er det lidt ensidigt.

Vi kom til Hälsingfors med tolv Timers Forsinkelse. Og selvfølgelig var der ingen Ambulance. Den havde andet at gøre end at vente i tolv Timer paa min Ankomst.

Paa hele Finlandsturen har jeg ikke været længere nede end i det Øjeblik. Jeg vraltede ind i Ventesalen, lagde mig ned midt paa Gulvet med Hovedet paa en tilfældig Kuffert og sov i samme Sekund. En halv Time senere kom min Broder tilbage fra den buldrende mørke By. Han havde opsporet en Privatbil, som han fik stoppet mig ind i.

Hospitalet var smækfuldt selvfølgelig. Men de

fandt et Linnedkammer, jeg kunde faa som Eneværelse.

Det var lige overfor Operationsstuen og Dr. Ringsted og min Broder, der hele Dagen skiftedes til at operere, kom hver halve Time ind hos mig for at ryge en Cigaret og samle Kræfter. Det var en ejendommelig Underholdning, men bedre end ingen.

En Dag sagde jeg til Oversygeplejersken, at om jeg skulde staa foran Mannerheims Gadedør og vente, til han gik eller kom, saa vilde jeg ikke rejse hjem uden at se ham.

Hun var tilfældig ogsaa »noget ved Musikken« paa Røde Kors Hospitalet, og da Mannerheim besøgte det, fortalte hun ham om den danske Flyver, der laa paa Fødselsstiftelsen. Han kikkede paa sit Ur. Jeg har et Kvarter, sagde han, men vi kan naa ham.

Og uden at jeg havde anet det mindste om det, stod han pludselig i Døren til mit Linnedkammer. Jeg blev ude af mig selv af Benovelse. Anede ikke om jeg skulde »ligge ret«, eller hvad Pokker jeg skulde gøre. Jeg var lige ved at trække Tæppet op over Hovedet.

Generalfeltmarskallen satte sig paa Stolen ved min Seng og spurgte mig ud. Han beklagede Tabet af mine danske Flyverkammerater. Han kendte dem ved Navn og vidste, hvordan de var faldet. Om jeg bliver hundrede Aar vil de Minutter staa lige klart for mig. Jeg kan slet ikke udtrykke den magiske Magt, der straalere fra ham.

Da først han *var* paa Hospitalet, kunde han naturligvis ikke slippe for at gaa Etagerne igennem. Det

er blevet et langt Kvarter, men for de saarede en vidunderlig Opmuntring.

Han kom en Gang siden. For at dele Medaljer ud. Det slog mig med samme Styrke, hvilken Ædelhed og Kraft, der udstraalet fra ham, denne treoghalvfjersaarige, som synes at være paa sin Manddoms Højde.

— — —

Jeg ved ikke, hvor lang Tid, der gik, før jeg hørte om, hvordan det egentlig var endt ved Pälkjärvi. Men jeg var godt tilfreds, da jeg endelig hørte det. Kalnberg havde ikke kæmpet forgæves og jeg heller ikke. Vi havde sinket Jagerne, skudt tre af dem ned — og ødelagt deres Slagplan. Da de omsider naaede Pälkjärvi, var de russiske Bombere væk. Jagerne ogsaa. Tre russiske Maskiner laa paa Jorden, og Soldaterne var kommet i god Behold af Toget.

Dermed var Russernes Skæbne i Svältskogen beseglet.

Det finske Stormangreb var lykkedes til fuldeste Maal. Blandt dem, der faldt paa finsk Side, var den danske Husarofficer, Premierløjtnant Fenger. Han faldt, som der stod i Aviserne, paa heltemæssig Vis, tredive Meter foran sin Pluton, under Angreb paa en russisk Korsu, der blev taget som en af de første.

Det var baade godt og daarligt nyt at høre. Fenger var min Ven hjemme fra. En anden daarlig Nyhed hørte jeg. Min Ven, den lille Tandlæge-Fændrik fra Utti, var skudt ned. Jeg sørgede, da jeg hørte det, for han havde en ung Kone og et Barn paa et Aar.

Det viste sig at være forkert, at han var faldet. En

Aften, efter at jeg var udskrevet, sad jeg paa Fiskartorget og spiste Krebs. Paa Finnevis med en Sup til hver Klo. Jeg vilde ikke tro mine egne Øjne, da jeg ved Nabobordet pludselig saa min lille Fændrik. Det var bedre end Alverdens Kræfter og Suppor. Men jeg kan godt tænke mig, hvordan det er gaaet til, at han er blevet rapporteret død. Der var i Finland mange forkerte, der døde.

Finnerne er Verdens renligste Mennesker, og naar de gaar i Badstue, i den dejlige Sauna, saa vil de end ikke have deres Molotof-Telefonnummer om Halsen.

Mod alle de strengeste Forskrifter tog Soldaterne deres Blikskilt med Identifikationsnummeret, som de altid *skulde* have om Halsen, af og hængte det i Omklædningsrummene. Og selvfølgelig kunde det ske, at Numrene paa den Maade blev forbyttet. Jeg har hørt de særeste Historier som Følge af disse Forvekslinger. Forhastede Begravelser — og forhastede Bryllupper.

Men glad var jeg. Undertiden gaar det bedre end man tror. En skønne Dag blev jeg udskrevet.

Halvfjerde Maaned var gaaet og jeg rejste hjem. Jeg kom over Helsingør. I Toldskuret var det nær ved at gaa mig galt, som det havde været, da jeg rejste ud. En Kontrollør kikkede i mit Pas.

— Det Pas kan jeg ikke stemple, sagde han. De har jo ikke været ude af Landet!

— Ikke, sagde jeg, lidt overrasket over hans Paa-stand.

— Nej, De har ikke, Passet er ikke stemplet for Udrejse.

— Jasaa, sagde jeg, men saa maaske jeg kan *blive*

her, siden jeg ikke har været ude at rejse? Jeg tog mine Kufferter i Haanden og gik.

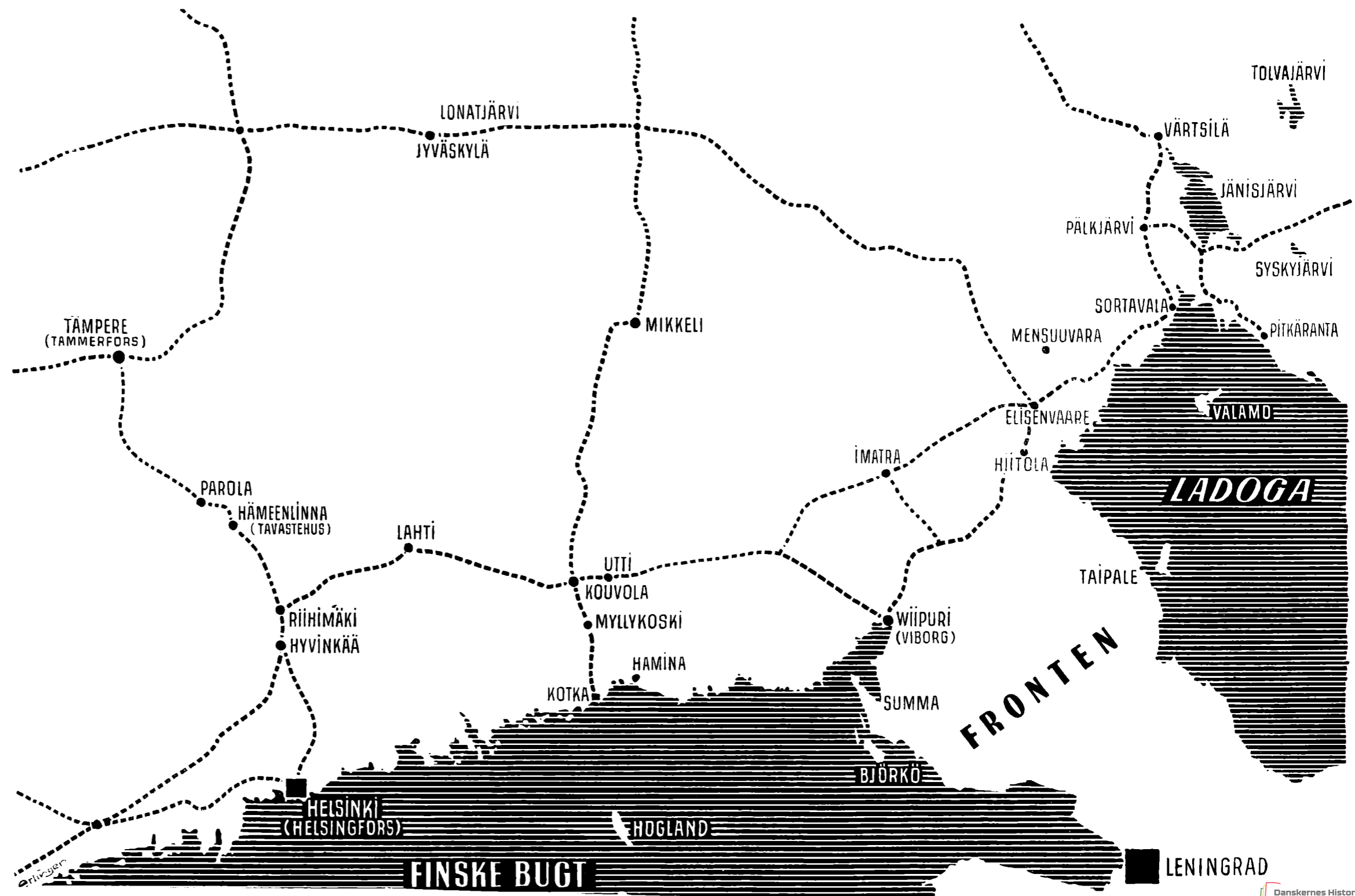
Saa fik jeg Stemplet.

Fra Toget gik jeg til Barberen og blev gjort lidt pæn.

Mit næste Maal var Marineministeriet.

Hvad dér foregik skal jeg holde min Mund om i tjenstlig Ærbødighed. Men jeg har aldrig været varmere om Hjertet af Taknemmelighed, end da jeg gik over Christiansborg Slotsplads.

Med mit gamle Nummer i Linien.

Kort over de i Bogen nævnte Steder i det sydlige Finland, hvor Krigsbegivenhederne fandt Sted.